

Forlaget Sparekassen Thy/Knakken

Krigsdagbog

Krigsdagbog

Krigsdagbog

Krigsdagbog

Krigsdagbog

Af Clemmen Brunsgaard

Clemmen Brunsgaard: Krigsdagbog

Udgivet af Sparekassen Thy/Forlaget Knakken 1995.

Idé: Jan Brunsgaard & Tom Lindskog.

Redaktion og grafisk tilrettelæggelse: Tom Lindskog, Orla Poulsen & Jonna Lyngé.

Forsidefoto: Store Torv i Thisted i befrielsesdagene. Fotograf Klit.

Bogen kan bestilles ved henvendelse til Forlaget Knakken, J.P. Jacobsens Hus, 7700 Thisted, 97 92 23 99, fax: 97 92 57 09.

ISBN NR. 87-88797-58-9

Krigsdagbog

En egn under besættelsen

af
Clemmen Brunsgaard

Forlaget Sparekassen Thy/Knakken
1995

Dømt for at fornærme nazisterne

Clemmen Brunsgaard blev født i Beersted by i Snedsted sogn i 1892. Da han var færdig med skolen i Skjoldborg, kom han i lære hos bageren i Sundby Thy.

Som tyveårig gik han på valsen i Tyskland og arbejdede bl.a. i Flensborg, Kiel og Hamborg. Efter militærtjenesten under 1. Verdenskrig genoptog Brunsgaard sin bagergerning i Thisted. Han var i mellemtiden blevet gift med Kristine fra Gærup. Frem til 1920 engagerede han sig i det socialdemokratiske organisationsarbejde i Thisted, og det førte i 1920 til en ansættelse på Thisted Social-Demokrat. Fra 1924 til 1950 var han bladets redaktør.

Under besættelsen havde Brunsgaard den tvivlsomme ære at blive slæbt for retten for at fornærme nazisterne, idet han en artikel havde kaldt den danske nazileder Frits Clausen for landsforræder.

I sine redaktørår fik Brunsgaard utallige politiske og organisatoriske hverv at se til. Han var således også medlem af byrådet i to perioder fra 1948: "Men jeg holdt mig ude så længe jeg kunne. For det er ikke godt for en journalist, at han selv bliver part i en sag, sagde han.

I 1954 blev Brunsgaard ramt af alvorlig sygdom og trak sig tilbage fra redaktørposten, men fortsatte dog frem til 1960 med at skrive i sit gamle blad.

Clemmen Brunsgaard kendte sin egn, og dette kendskab udmøntede sig også i et omfattende lokalhistorisk arbejde. I 1947 udgav og redigerede han sammen med typograf Henry Pedersen bogværket "Landet mod Nordvest", der året efter fulgtes af "Thylandssangbogen". Senere udgav han også i en lang årrække "Jul i Thy". Det faldt i naturlig forlængelse af hans arbejde med indsamling af billeder til Lokalhistorisk Arkiv.

Den socialdemokratiske folketingsmand A.C. Meyer inspi-

rerede Brunsgaard til at tage ud at læse op og helst på jysk! Han blev kendt som en fremragende underholder - og en meget benyttet fortæller, der selv mente, at han havde været ude og fortælle mellem 2000 og 2500 gange! Blandt hans lokale favoritdigtere var Hans Bakgaard fra Boddum, men Brunsgaard skrev også selv i tusindvis af lejlighedssange.

Bette Pæ Kræsten, kaldte Brunsgaard sig, når han - på jysk - skrev om stort og småt i sin månedlige, humoristiske klumme i Thyboforeningens blad, helt frem til sin død i 1973.

Om dagbogen

Denne dagbog fra besættelsesårene er en unik kilde til besættelsestidens lokale historie. Det er ikke den fulde beretning om alt, hvad der skete fra 1940 til 1945, men det er den professionelle iagttagers næsten daglige registreringer af døgnets begivenheder - både de store og de små.

Som journalist var Clemmen Brunsgaard bedre informeret end de fleste, men han vidste af gode grunde ikke besked om alt. Allerstørst værdi har dagbogen som et udtryk for samtidige følelser og holdninger til en lang række af besættelsestidens begivenheder - både i og udenfor Thy!

I 1951/52 blev dagbogsnotaterne bearbejdet og offentliggjort af redaktøren i Thisted Socialdemokrat. Nærværende bog er identisk med de *ubearbejdede* dagbogslade, som forfatteren overlod til Rigsarkivet kort før sin død. Om dagbogens tilblivelse skrev Brunsgaard selv.

"Jeg begyndte at gøre notater straks efter besættelsen, da de første restriktioner for pressen fremkom, idet jeg ønskede at have noget opnoteret om begivenheder her på egnen, som ikke måtte omtales i bladene.

Jeg finder anledning til at bemærke, at jeg gav mine notater en noget afdæmpet form under hensyn til, at man til enhver tid kunne risikere gestapobesøg og husundersøgelse og derfor ikke ønskede at have noget liggende, der kunne føre til omgående arrestation. Det er jo vanskeligt at føre dagbog, hvis man til enhver tid skulde have den gemt forsvarligt bort.

Hvad jeg har nedskrevet om begivenheder andre steder i landet, om politiske forhold etc. kan vel ikke have nogen værdi, idet sådanne ting andre steder er mere indgående omtalt. Jeg befandt mig langt fra hovedstaden og fra kilderne derinde. Mit kendskab til sådanne ting stammede fra de fortrolige meddelelser, der udsendtes fra udenrigsministeriets pressebureau og fra den socialdemokratiske presses korrespondancebureau, samt fra samtaler med rigsdagsmænd".

9. April 1940

Den tyske Hær og Flaade har i Nat - til hele Verdens Forbløffelse besat Danmark og Norge som et Modtræk mod Englands Mineudlægning i norske Farvande for at afskære Tyskland fra Tilførsel af svensk Malm over Narvik Havn.

Jeg blev i Morges Kl. 7½ ringet op af min Svoger, Driftsleder Nielsen, Thisted Uldspinderi og Tæppefabrik, der spurgte, om det var rigtigt, at Tyskerne i Nat havde besat Korsør og Nyborg. Rygtet herom var begyndt at brede sig i Byen. På Jernbanestationen skulde man have erklæret, at Gods til Øerne ikke kunde modtages.

Jeg fandt det utroligt, at en Besættelse kunde være sket saa pludseligt. Men da jeg ved 8-Tiden kom op på mit Kontor og det viste sig, at vor sædvanlige Morgenudsendelse af Radio-Pressetelegrammer udeblev, begyndte jeg at tro paa, at der var noget galt. Jeg gik ned paa Jernbanestationen, hvor jeg fik at vide, at en stor Del af Danmark faktisk var besat af Tyskerne, som ogsaa var trængt ind i Norge. Gennem den norske Radio var i de tidlige Morgentimer udsendt nogle alarmerende Meddelelser.

Man vidste endnu ikke, hvor langt nordpaa Tyskerne var naaet i Jylland eller om der havde staaet Kamp ved Grænsen. Ifølge de norske Meddelelser havde norske Kystbefæstninger sat sig haardt til Modværge.

I formiddagstimernes Løb kom ingen Klaring over, hvad der virkelig var sket. Der indløb fra Ritzaus Bureau Meddelelse om, at der ikke maatte offentliggøres nogen af de danske og norske Morgentelegrammer, der var udsendt pr. Fjernskriver eller i den norske Radio. Vi maatte kun gengive officielle Meddelelser, som senere vilde fremkomme gennem Ritzaus Bureau. Jeg havde hængt nogle Opslag ud i Bladets Vinduer, men dem pillede jeg ned igen.

Telefonen - der i Forvejen var i stor Uorden som følge af en Storm- og Islagskatastrofe i Marts - var ikke til at benytte. Kun militære Samtaler og enkelte Lynsamtaler kunde komme igennem. Paa Kalundborg Radios Bølgelængde kunde man en Gang imellem høre en dansk Stemme, der med udpræget tysk Accent sagde: „Her er Danmarks Radio København-Kalundborg. Vi gør Prøveudsendelse!“ Man formodede da, at den danske Radiofoni skulde tilkobles den tyske Radio. Saa slemt gik det dog ikke, men over dansk Radio og danske Pressebureauer udsendtes herefter kun Stof fra Deutsches Nachrichtenbureau - derudover højst en smule neutralt Stof, der ikke maatte være tyskfyndtligt.

Borgmester Chr. Iversen indkaldte Thisted Byraad til ekstraordinært Møde Kl. 10 Formiddag. Der forelaa intet positivt, men man drøftede den alvorlige Situation og ventede, at der i Dagens løb vilde ske en tysk Besættelse af Byen, som maaske helt eller delvist skulde under tysk Administration. Byraadet vedtog at holde nyt Møde samme Aften. Ved dette Møde forelaa dog heller intet positivt om den nye Situation.

Først på Eftermiddagen begyndte store motoriserede tyske Troppestyrker at rulle op gennem Thy og Thisted. Forrest kørte en Bil med hvidt Flag, og derefter fulgte Biler og Motorcykler i lange Rækker med skarptbevæbnede Stormtropper. Det var jo med underlige Følelser, man iagttog dette Tog af staalhjelmlædte, snavsede Soldater, der øjensynlig havde kørt langt og hurtigt. De fortsatte alle Øst ud af Byen. Først senere paa Eftermiddagen gjorde nogle af Transporterne Holdt i eller ved Byen for at blive forsynet med Benzin eller Proviant. Derefter drog ogsaa de videre. Kørselen vedblev til sent paa Aftenen.

Der blev om Eftermiddagen beordret Mørklægning over hele Landet. Tyske Flyvere begyndte at drøne Nordpaa. Man erfarede, at der ikke var Togforbindelse med Aalborg, fordi Broerne ved Aalborg var afspærret af Tyskerne. De første tyske Tropper var i store flyvemaskiner kommet til Aalborg, og nu var

store Styrker ad Landevejene i Bevægelse Nordpaa gennem Byen.

Jeg var ved 18-Tiden i Dragsbæk, hvor der holdt en lang Transport af Biler og Motorcykler. Soldaterne var allesammen unge Folk, mest Sydtyskere. De kom fra Siegfredlinien, og havde i Dag kørt fra Hamborg. De var ret villige til at slutre lidt, og de mente, at i Løbet af seks Maaneder vilde de have ordnet England, saa Krigen kunde slutte.

Hen paa Eftermiddagen blev der officielt udsendt et Opraab fra Kongen og Regeringen om, at Befolkningen i Ro skulde affinde sig med den nye Situation, og ligeledes udsendtes et Opraab fra den tyske Kommandant i Danmark, General Kaupisch, der erklærede, at den tyske Hær og Flaade nu vilde værne Danmarks Sikkerhed. Enhver Modstand mod Tyskerne vilde være unyttig, men disse vilde ikke krænke Landets Uafhængighed.

I det store og hele tager Folk ogsaa Situationen roligt, men der raader jo nogen Ængstelse for, hvad Fremtiden vil bringe - især hvis der skulde komme til at staa Kampe paa eller over dansk Omraade. Adskillige følte Ophidselse over, at der ikke var ydet Modstand mod Tyskerne, men de fleste erkendte, at dette bare vilde have ført til unyttig Ødelæggelse og Blodsudgydelse. I et mørkelagt Land - for første Gang i Historien mørkelagt - gik et noget ængsteligt dansk Folk i Aften til Ro.

10. April 1940

Transporterne af tyske Soldater og Materiel fortsattes i Dag fra tidlig Morgen og vedvarende hele Dagen. Strømmen er i Dag for en stor Del gaaet mod Hansted, hvor der øjensynlig skal anlægges en Befæstning med Henblik paa et muligt engelsk Landgangsforsøg ved Havneanlægget.

Der er kommen Panservogne og Kanoner, først af lettere

og senere af ret svær Kaliber, men dog ikke større end at de kunde transporteres paa Hjul bag efter Bilerne.

En næsten uendelig Strøm af tyske Flyvemaskiner drøner mod Nord. Der staar formentlig Kamp oppe ved Norge, hvor englænderne sagtens forsøger Landgang. Vi har i Dag set flere Flyvemaskiner end i hele ens tidligere Liv. Undertiden er de kommen i Flotiller paa 20-30 Stk. Det er lige ved at gaa en paa Nerverne, idet de næsten alle drøner ind over Byens Hustage.

Der udstationeres saa vidt man kan forstaa ogsaa Militærposter ved de forskellige Fiskerlejer fra Thyborøn til Skagen, Hirtshals, Frederikshavn. Aalborg har Masser af Soldater.

Endnu foreligger ingen officielle Efterretninger om, hvad der egentlig skete i Gaar Morges, og hvorledes det skete, men det fremgik af en Tale, Statsminister Stauning holdt i Rigsdagen, at der har staaet Kampe mellem danske og tyske Tropper og at en Del danske Soldater er dræbt eller saarede. Det er en underlig Overgang saadan pludselig at komme ind under Forhold, hvor Nyhederne ikke maa komme frem og hvor man næsten intet faar at vide om store, sensationelle Begivenheder.

Min Søn Niels rejste Mandag Morgen til København for at møde som Rekrut ved Søværnet, men han er formodentlig ikke bleven iklædt. Alt synes i Gaar at have været Forvirring i Hovedstaden.

Jeg har egentlig ventet, at der skulde indfinde sig tyske Repræsentanter paa mit Kontor, men dette er dog ikke sket. For en Sikkerheds Skyld har jeg gennemset mine Papirer, men jeg fandt ikke noget, der skulde kunne tænkes at vilde bringe mig i Koncentrationslejr, hvis de kommer.

Hanstholm Fyr er slukket af Tyskerne.

11. April 1940

I Aftes fik Thisted sin første Indkvartering af tyske Soldater. Det er en motoriseret Styrke paa 150-200 Mand. De menige blev indvarteret i Vestre Skoles Gymnastiksal samt i tre Klasseværelser i den gl. Pigeskole, Underofficererne bor paa Hotel „Phønix“ og Officererne paa „Aalborg“. Hvor længe de skal blive her, vides ikke.

Forskellige Steder i Oplandet ligger en hel Del Militær, saaledes i Fjerritslev, Hurup og Hansted-Ræhr. Det ser ud til, at hele Kysten skal besættes. Især samles der Materiel til Hansted, hvor der formodentlig skal laves en befæstning med Henblik paa Muligheden af engelsk Landgang ved Havnemolen.

Baade i Gaar og i Dag har der været næsten uafbrudt Kørsel med Soldater og Materiel til Hansted.

De tyske Tropper er hidtil optraadt meget høfligt og hensynsfuldt. Skønt Børn og unge Mennesker - mange ældre for Resten med - sværmer nysgerrigt om dem, tager de ingen Notits heraf. Der er heller ikke gjort Forsøg paa Indblanding i dansk Administration ud over, at der er paalagt Radioen og Bladene ret generende Baand. Der maa praktisk talt ikke meddeles andet udenrigsk Stof, end hvad der kommer gennem det tyske Efterretningsbureau.

12. April 1940

I Dag blev der endelig givet officiel Meddelelse om, at 12 danske Soldater var bleven skudt under Kamp med tyske Tropper Tirsdag Morgen, medens 29 var saaret. Der fremkom ogsaa nogle sparsomme Meddelelser om Tyskernes Fremgangsmaade ved Besættelsen af Danmark og Norge.

Min Søn Niels vendte i Aftes hjem. Han var ikke bleven iklædt og havde faaet Besked om, at han kunde rejse hjem og

afgive sit Pas igen. Han fortalte en Del om det Postyr, der var i København Tirsdag.

De tyske Tropper i Thisted har opstillet Observationspost paa Vandtaarnet. Der gaar stadig mange Flyvere herover, alle sammen tyske.

15. April 1940

I Nat er der til Thisted Jernbanestation ankommen et langt Tog fra Tyskland med Materiel, som føres til Hansted. En mægtig transportabel Lossekran fulgte med. Der fulgte ogsaa en Kolonne Arbejdssoldater med, og de skal formentlig indtil videre blive i Thisted.

De fremmede Soldater præger i høj Grad Gadebilledet, og især er Ungdommen interesseret i dem. Realskoledrengene prøver med Forkærlighed deres Sprogkundskaber paa dem, og Politiet har Mas med at styre de halvvoxsne Tøse, der sværmer om Soldaterne - her som andre Steder.

Byraadet har vedtaget at flytte alle Børnene fra Vestre Skole, som dermed overlades Militæret til Kaserne. Mange Forældre var heller ikke saa glade for Fællesskabet med Soldaterne. Dissets Opførsel har dog været upaaklagelig, men de vil gerne gaa og spørge Børnene ud om, hvorledes man her ser paa Krigen, om vi holder med England eller med Tyskland.

Benzinrestriktionerne, der længe har været ret stramme, skærpedes i Lørdags saaledes, at al privat Bilkørsel blev forbudt, mens der blev bebudet Benzinnedskæring over for alle andre Slags Kørsel.

16. April 1940

Det svirrer med vilde rygter som Følge af, at der sker saa

meget og vi faar saa lidt at vide. Heldigvis er det meste af det, der fortælles, fri Fantasi.

Et Rygte om, at tyske Krigsskibe, nærmest et stort Troppe-transportskib skal være skudt i Sænk i Skagerak har jeg antaget for at være af løs Karakter. Det er bleven fortalt, at man opfiskede Lig i Massevis og indbragte dem til Frederikshavn, og at de sendtes videre i Jernbanevogne. Fra forskellige Sider kommer der imidlertid Meddelelser, som tyder paa, at der virkelig er sket et saadant stort Forlis og at en Masse tyske Soldater er druknet og indbragt til Frederikshavn som Lig.

I Thisted er vi i Gang med at opstille Luftværnssirener og finde Beskyttelsesrum, idet Situationen godt kan blive alvorlig her paa Egnen. Der kæmpes haardt i Norge, hvor Englænderne søger at gøre Landgang, og hvor ogsaa Nordmændene yder Modstand mod Tyskerne, og ingen ved, hvorledes det kan udvikle sig for vort Vedkommende.

17. April 1940

Der ankommer stadig Mængder af Krigsmateriel til Thisted Banegaard. Der er nu kommen Kanoner af svært Kaliber, som stykkevis losses og fragtes til Hansted. Dag og Nat dunderer de svære Biler ud og ind ad Hansted Landevej. Ogsaa ved Klitmøller og andre steder er der Skyts, men ikke i større Format.

Hanstedboerne er ganske naturligt ikke saa lidt ængstelige, og enkelte som kunde det, er flyttet bort.

Soldaterne er stadig meget flinke. De køber Madvarer, Wienerbrød, Chokolade og Frugt i større Portioner, idet vi har mange Ting som Tyskerne længe har maattet savne. Ogsaa Uhre og Klædningsstykker køber de.

18. April 1940

Krigssituationen volder meget stor Gene for Trafikken. Der kører en Mængde Tog med Tropper og Krigsmateriel, og danske Godsforsendelser har meget svært ved at komme igennem. Ogsaa Postgangen er usikker. Storebæltsoverfarten er en stor Del af Tiden standset som Følge af Færgebeskadigelser. Er det Miner eller hvad? Vi faar det ikke at vide, og Bladene faar Paalæg om ikke at omtale, hvad det drejer sig om.

Petroleum er bleven rationeret, og Benzinen staar foran en meget skarp Nedskæring, saaledes at privat Kørsel overhovedet ikke tillades, mens al anden Kørsel begrænses stærkt.

19. April 1940

Forbudet mod Færdsel i Thisted efter Kl. 23 er nu forsøgsvis ophævet, men Personer under 18 Aar maa ikke færdes paa egen Haand. Vi skal alle gaa med hvidt Armbind i Mørklægningstiden, og Cyklerne skal have Bagskærmen malet hvid.

Vi er nu ved at have vænnet os til Mørklægningen, og det gaar helt godt. Naturligvis hjælper det, at vi er saa langt henne paa Foraaret. De lyse Nætter er ikke langt borte. Det er for Tiden Fuldmaane og lyst om Aftenen.

Ogsaa de drønende Flyvemaskiner over Hustagene og de larmende store Biler, der kører Dag og Nat er vi ved at vænne os til, selv om denne Trafik af Krigsmateriel uvilkaarligt lægger en Dæmper paa al Livsglæde. Vi kan jo ikke lade være at ængstes for, at vi en Dag kan faa hele Djævelskabet at se i Virksomhed her i Landet. I Norge gaar det haardt til, og det ser ud til, at vort Broderland skal forvandles til Krigsskueplads for Stormagterne.

Min Ven, Overklitfoged Rasmussen, hvis Hustru stammer fra Hamar, fortæller, at han har fem Svogre med i den norske Hær,

og at hans Svigermoder og et Par af Svogrene bor i Kamp-området ved Elverum. Der foreligger intet om, hvorledes det er gaaet dem.

22. April 1940

Krigen rykker os nu nærmere ind paa Livet. I Gaar gik der her i Byen Rygter om, at engelske Flyvere havde bombarderet Aalborg Lufthavn, hvor en Mængde tyske Flyvere holder til, og officiel Meddelelse kom i Radioavisen Kl. 19. Den tyske Overkommando meddelte dog, at der ikke var sket nogen som helst Skade. Over engelsk og svensk Radio meddeltes, at en Hangar var beskadiget, en Flyvemaskine skudt ned og stukket i Brand m.m.

Straks i Morges fik Bladene fra Ritzaus Bureau strengt Paalæg om ikke at skrive andet fra Aalborg end hvad der officielt blev meddelt - og dette var uhyre lidt. Rygtevis forlyder, at der er anrettet ikke saa lidt Skade. Sidste Nat rettede engelske Flyvere et nyt Angreb paa Lufthavnen, og en engelsk Maskine med 6 Mand om Bord nødlandede ved Aggersund Nord. Alle seks var uskadte og førtes til Aalborg.

Her på Egnen iagttoges i Gaar enkelte Flyvemaskiner der forventes at være engelske, og i Aftes hørtes Larm fra mange Maskiner, der gik meget højt. Det var formodentlig Englænderne der fulgte Limfjorden fra Thyborøn til Aalborg.

En ny Kolonne af motoriserede tyske Tropper ankom hertil i Aftes og har overnattet her. Biler og Motorcykler fylder hele Dr. Louisegade.

Man kunde herfra Byen i Aftes iagttage Tyskernes søgelys i Aalborg, der gik over Himlen i Søgen efter engelske Flyvere.

Ved Storebælt skete der i Gaar en ny Eksplosion paa en Færge, der overførte tyske Tropper. Det meddeltes, i Aften-Ra-

dioen, at ingen Mennesker var kommen til Skade, og at en streng Undersøgelse vilde blive indledt. I Dag er det bleven meddelt Bladene, at der ingen som helst Meddelelser maa bringes om Storebæltsoverfarten eller om indenlandsk Rute-fart.

Det er underlige Tider for en Journalist. Luften er sprængfuld af Sensationer og man maa intet skrive om dem.

De store Transporter af Materiel til Hansted synes nu i det væsentlige at være tilendebragt. Den mægtige Kran, der paa Thisted Banegaard anvendtes til at aflæsse Kanoner m.m. er i hvert Fald bragt bort, og i de sidste Par Dage er Transporterne aftaget. Men tyske flyvere ser vi daglig i Massevis, og mange af dem gaar meget lavt.

23. April 1940

Der spores stadig livligere Flyvervirksomhed i Luften, idet Vejret, der længe har været mørkt og skyet, nu er straalende klart. Flyverne - de tyske - har hidtil næsten alle gaaet lavt, i mange Tilfælde næsten helt nede ved Jorden. Nu gaar de næsten alle meget højt.

I de sidste Dage har vi iagttaget adskillige engelske Maskiner over Thy. Sidste Nat gik mange Maskiner herover, og der skal have staaet Luftslag over Vesterhavet, antagelig har Engländerne paany været i Aalborg.

Tog og Rutebiler fra Aalborg var i Gaar overfyldte af Folk, der fra Aalborg og Nørresundby søgte mod Thisted og andre Steder, hvor de har Familie. De fortæller, at det er næsten uudholdeligt at være i Aalborg. Jorden og Husene ryster, når Bomberne falder og Kanonerne drøner, og der er en forfærdelig Uro baade Nat og Dag.

Mange Mennesker er bleven saaret. Amtssygehuset i Aalborg

er overfyldt af saarede tyske Soldater og saarede civile, der er bleven ramt af Sprængstykker fra Bomber og Granater. Der fortælles, at helt ude i Vadum er Mennesker bleven lemlæstede. Dette skyldes dog formentlig, at Folk i deres Nysgerrighed er meget uforsigtige. De stiller sig op som Tilskuere i Stedet for at søge Dækning mod Faren.

Ved Strandstien i Thisted har Tyskerne opstillet Maskingeværposter. Deres Biler og Motorcykler farer uafsladelig frem og tilbage ad Gader og Veje.

Vi indretter nu for fuld Kraft Beskyttelsesrum. Jeg bruger min mindste Kælder, som med forholdsvis smaa Foranstaltninger kan laves saaledes, at jeg anser den for at være sikker mod Sprængstykker og mod eventuel Sammenstyrtning af Murene.

Der kommer stadig flere tyske Soldater til Thisted, og nu er hele Vestre Skole belagt. Der er Tale om, at Teknisk Skole skal tages i Brug, hvis der kommer flere.

Af oplysninger fra Folk, der sidste Nat har opholdt sig i Aalborg fremgaar, at Englændernes tredie natlige Angreb var forfærdeligt og meget værre end de to første. Der skal være mange dræbte og saarede, men der oplyses intet officielt, og Bladene har faaet Paalæg om ikke at meddele noget herom, saafremt de skulde faa noget at vide.

Det synes navnlig at være Sprængstykker fra Luftværnsskytsets Granater, der spreder Død og Ødelæggelse. Vejbroen ved Aalborg er spækket med Luftkanoner, der fyrer næsten hele Natten, og mange Hustage i Omegnen er gennemhullet af Sprængstykker. Naar Folk er bleven lemlæstede eller dræbte, skyldes det dog sikkert for en Del deres egen Uforsigtighed.

En Del offentlige Tilflugtsrum i Thisted er nu i Orden, og man nærmer sig Færdiggørelsen af de to store Zigzaggrave i Plantagen og paa den gl. Kirkegaard.

24. April 1940

Atter i Nat har engelske Flyvere rettet Bombeangreb paa Luft-havnen i Aalborg, og det har været den værste Nat, man endnu har oplevet i Aalborg og Nørresundby. To Gange blev der blæst Flyveralarm og man maatte søge Dækning i Beskyttelsesrum-mene, hvor folk tilbragte flere af Nattens Timer.

Det oplyses i Dag officielt, at der Søndag Aften blev dræbt tre Mennesker, to Søskende paa 10 og 12 Aar - deres Fader blev livsfarligt saaret af Granatsplinter - samt en Kone i Vadum. En ung Mand i Vadum fik det ene Ben revet af.

I Morges opdagede jeg, at der paa Engen bag Thisted Planta-ge 3-400 Meter fra mit Hus var opstillet tre Maskingeværpo-ster, der holdt Udkig efter Flyvere. De havde „Kanonerne“ rettet opad og Patronerne sad klar til Skud. Det er dem, der hidtil har gaaet ved Strandstien. Vi bryder os ikke meget om Naboskabet, og jeg har skyndt mig at faa min Beskyttelse-skælder i Orden.

En motoriseret Kolonne har i nogle Dage holdt i Dr. Louise-gade, tilsyneladende klar til hurtig Udrykning. I Aftes er hele Trossen bleven kørt ind i Thisted Plantage, hvor Biler og Mo-torcykler er i Skjul for engelske Flyvere, som vist ikke saa sjæl-dent kommer herover.

Ved Thyborøn Havn anlægges temmelig stærk Befæstning paa begge Sider af Kanalen.

Det forlyder med Bestemthed, at Rutedamperen „Aalborg-hus“ skal være bleven sænket i Kattégat, mens den var paa Vej fra København til Jylland med tyske Tropper. Noget sikkert foreligger ikke herom.

25. April 1940

I Nat er atter en Masse Flyvere gaaet hen over Egnen. Der har ikke været Angreb paa Aalborg Lufthavn. I denne findes vist forøvrigt ikke ret mange tyske Flyvemaskiner, idet Pladsen formentlig er pløjet op. Derimod har der staaet en vistnok større Luftkamp, dels over Vesterhavet, dels over Limfjorden Syd for Aalborg. En Del tyske Krigsskibe har listet sig ind til Aalborg, og dem har engelske Flyvere været ude efter. Der er vistnok tabt et Par Maskiner paa begge Sider.

En Mængde tysk Militær har været paa Færde i Nat. Der ankom i Aftes en Del Panservogne og Biler, og ved 3-4 Tiden i Nat rullede en Masse baade Syd og Øst ud af Byen. Der slæbes ogsaa stadig en Del Materiel til Hansted, hvor der nu er støbt befæstede Stillinger ved Havnen.

Der gaar af og til et Par Flyvemaskiner herover, men ikke nær saa mange som i de første Besættelsesdage, og som Regel gaar de nu ret højt.

26. April 1940

Vi fik ikke Lejlighed til ret længe at glæde os over, at Byen var bleven fri for en Del af Militærindkvarteringen. I Dag ankom et Pansertog med en ny Styrke, vistnok Arbejdstropper. Toget medførte tillige et langt Tros af Heste og Vogne. Styrken indkvarteres paa Teknisk Skole, og der skal være lagt Beslag paa baade Afholdshjemmets og Grand Hotels Sale.

Store Biler kører Nord ud af Byen med Brædder og andet, der synes beregnet til Opstilling af Barakker e.l., antagelig ved Hansted eller Klitmøller. Der skal vist anlægges en Flyveplads et Sted derude.

Ogsaa i Nat har der være livlig Trafik af Flyvemaskiner og Biler. Den motoriserede Kolonne, der har holdt til i Thisted

Plantage, rykkede i Eftermiddag ud. Der foreligger ingen Oplysninger om, hvorvidt der sidste Nat har staaet noget Luftslag. Vejret var skyet. I Aalborg er der ikke sket noget.

Om Storebæltsoverfarten hører vi overhovedet ikke noget mere. Det ser nok slemt ud dernede. Tre Færger - de to store nye Motorfærger „Korsør“ og „Nyborg“ samt Dampfærgeren „Odin“ er beskadiget ved engelske Flyverangreb under Overførsel af tyske Tropper, og Dampfærgeren Chr. d. 9. skal være sænket i Bæltet.

D.F.D.S. nye store Rutebaad „Aalborghus“ ligger saa vidt man kan forstaa ved Frederikshavn. Ogsaa den er bleven bombet eller torpederet under Transport af tyske Tropper til Nordjylland eller Norge. Den tyske Krydser „Deutschland“ ligger sprængt ved Asaa.

Der nævnes mægtige Tal paa de tyske Soldater, der skal være druknet ved Skibsforslis undervejs til Norge. Jeg hørte i Dag, at det skulde dreje sig om 80.000, og at Ligene i Tusindvis drev ind ved Norges Kyster. Men noget paalideligt ved man ikke.

En Kendsgerning er det, at de tyske Soldater, der herfra sendes til Norge, er meget betænkelige og er klar over, at de har de allerstørste Chancer for at gaa kaput.

Paa Aggertangen er anlagt en meget stærk Befæstning til Beskyttelse af Thyborøn Kanal. Det er bleven forbudt at aabne Oddesundbroen for Gennemsejling om Natten, og Sejlads ved Broen om Natten fraraades. Hvad der ligger bag ved dette, vides foreløbig ikke.

Ved Lyngby er der ogsaa posteret nogle tyske Soldater, ikke ret mange, og de har intet svært Skyts. Her saa man for nogle Dage siden et Krigsskib pludselig sætte Kurs ind mod Kysten. En Flyver dukkede frem og kastede fire Bomber, af hvilke dog ingen ramte Skibet. Flyveren forsvandt derefter og Skibet sejlede videre.

27. April 1940

En stor Invasion af nye tyske Tropper er kommen. Redningsdamperen „Vesterhavet“ ankom i Aften til Thisted Havn med Fodfolk, og omkring en Bataillon Fodfolk kom i Eftermiddag marcherende ad Landevejen Sydfra. I Formiddags ankom en Mængde Lastbiler fra Silkeborg med Feltartilleri, der blev indkvarteret i Tilsted.

Det undgaas jo ikke, at man faar Følelsen af, at der godt kan tænkes, at vilde ske noget ogsaa paa vore Kanter. Vi har egentlig bedømt Situationen saaledes, at det i længden vilde komme til at knibe Tyskerne at klare sig i Norge, og af Kampene saa kunde drive ned over Danmark, men de i Dag foreliggende Meldinger gaar ud paa, at det ikke ser godt ud for de allieredes Tropper i Norge.

Ogsaa i Nat har der været stærk Biltrafik paa Vore Veje, ud og ind af Byen. Den motoriserede Kolonne, der i nogle Dage har holdt til i Plantagen er borte.

En Rejsende, der har været her, og som nylig har besøgt Frederikshavn og Skagen, fortalte, der kom Mængder af saarede tyske Soldater i Land deroppe. Der staar stadig Kampe i og over Skagerak. Han mente ikke, at det passede, at „Deutschland“ skulde ligge ved Asaa.

De store Transporter af Tømmer m.m. til Hansted fortsættes. Der bygges til Hanstholm Havn Barakker, som dog vistnok skal anbringes i Klitterne, naar de er færdige til at samle.

Der begynder saa smaat at komme Foraar i Luften, men det er hidtil ogsaa gaaet smaat, og i Haverne gror endnu ikke noget for Alvor. Man gaar ikke til Havearbejdet med samme lyst som førhen. Vi havde glædet os til Sommeren efter den meget strenge Vinter, men det ser bedst ud til, at Sommeren vil blive meget værre end Vinteren - og hvorledes næste Vinter vil forme sig, tør man slet ikke tænke paa. I Øjeblikket ser det ud til,

at det meste af dansk Erhvervsliv vil gaa i Staa.

29. April 1940

Det ser ud til, at der stadig trækkes mere tysk Militær her til Egnen. Lørdag Aften ankom til Thisted yderligere et stort Tros af Luftværnstropper. De kom Østfra med en meget lang Række store Biler, en Del Motorcykler, Luftværnskanoner m.m., og de store Vogne fylder godt op paa Dyrskuepladsen. De er indkvarteret paa Teknisk Skole.

Maskingeværposter findes nu paa det gl. Vandtaarn, paa Winthers Mølle og paa den store, nye betonstøbte Ejendom i Strandparken.

I Gaar Morges gik en Mængde af tyske Flyvere Nord paa. I det hele taget får man en mindre hyggelig Følelse af, at vor Egn bliver mere og mere udsat for at blive Skueplads for kommende begivenheder. Befæstningen ved Hanstholmhavnen er meget stærk, og der findes nu her paa Egnen ret anselige Troppestykker af baade Infanteri, Artilleri, Søværn og Luftværn.

Hvorledes det i Grunden ser ud i Norge, ved vi ikke, da Beretninger, man faar, er indbyrdes modstridende. Tyskerne synes i Øjeblikket at hævde deres Overlegenhed, men de har dog utvivlsomt været udsat for store Tab, navnlig til Søs, og man forstaar ikke rigtig, hvorledes det i Længden vil være dem muligt at holde deres Forbindelseslinier bagud i Orden, da engelske Undervandsbaade og Krigsskibe stadig er på Færde i de indre danske Farvande. Et tysk Transportskib skal være sænket i Øresund.

30. April 1940

I Aftes kom yderligere en Del Luftværnstropper til Thisted. De blev i Huj og Hast indkvarteret paa Grand Hotel. De Luft-

værnstropper med Materiel, der ankom Lørdag Aften, drog i Morges til Hansted, hvor de foreløbig skal være.

I Dag er man begyndt at trække en speciel Militær-Telefonledning ad Telefonpælene til Hansted. Der begyndtes uden for mit Hus, hvor Luftledningerne begynder, og her skal Militærets Ledning forbindes med Byens Telefonnet. En tysk Telefonvagt staar paa Fortovet, en flink ung Holstener. Han omsværmes af Børnene, og vi er alle ved at faa ham til at forspise sig i Mad, Øl og Kaffe.

1. Maj 1940

Stadig ingen forandringer i Situationen her i Danmark militært set. I Norge synes det at blive mere og mere klart, at Tyskerne klarer Stillingen overlegent over for de norske og allierede Tropper, og det er muligt, at Tyskerne inden længe kan notere en afgørende Sejr i Norge.

2. Maj 1940

Det er i Dag Kr. Himmelfartsdag og for Resten dejligt For-aarsvejr, omend Østenvinden er lidt kold. Vi blev i Morges vækket ved stærk Motorlarm. Flyvemaskiner gik over Byen, og en Mængde store Biler med Luftværnsskyts kom farende fra Hansted for at køre videre Østpaa.

Jeg cyklede en Tur til Hansted, hvor jeg ikke har været, siden Tyskerne kom. Der er Indkvartering i næsten alle Husene derude, og store Barakker er rejst i Klitterne Syd for Fyret. Her er ogsaa de store, langtrækkende Kanoner bragt i Betonstillinger. Ud for Havneanlægget findes ingen Befæstning ud over en enkelt, der er anbragt oppe midt paa Skrænten.

Langs Kysten fra Helshage Øst paa er anbragt en Del Luftværnskanoner i Klitterne, og der er bygget Barakker i Gaar-

dal. De indkvarterede Folk har for Størstedelen været der siden Dagene 9.-11. April, mens der siden har være flere forskellige Hold, som igen er forsvundet.

Fyret blev slukket, da Tyskerne kom. I Nærheden af det er opstillet to store Lytteapparater for Varsling af Flyvere. Ved Fyret holder en Pejlestation, indrettet i en stor Bil. Den pejler uafbrudt de tyske Flyvere, der er i Luften, og den skal kunne række helt op til Narvik. Den samme Station generer for Resten daglig vor Modtagning af Pressetelegrammer paa Redaktionen.

Jeg talte med flere tyske Soldater derude. De var ligesom de fleste af deres Kammerater af den Formening, at nu var Norge ved at være kaput - hvad der vist er rigtigt - og at England vilde være kaput til Efteraaret. Dette sidste burde foreløbig være en Trossag. I Øjeblikket er det ikke til at have nogen begrundet Mening om den fremtidige Udvikling.

3. Maj 1940

Sent i Aftes kom atter en Masse motoriseret Luftværn m.m. Øst fra ind i Thisted. En lang Række Biler rasede videre mod Hasted, mens andre kørte Syd paa, saa vidt man kan forstaa skulde de til Thyborøn.

Der har i Nat været et engelsk Flyverangreb her i Landet, men foreløbig ved vi ikke hvor. Det har ikke været i Aalborg. Vi fik i Formiddags Paalæg fra Udenrigsministeriets Pressebureau om ikke at omtale Sagen med andre Ord end hvad der maatte blive officielt meddelt. (Senere: Det var i Ry!)

Der har i Nat være Brand i Lemvig Amtssygehus, og alle Patienterne maatte flyttes bort. Jeg har en Formodning om, at engelske Flyvere har været ved Thyborøn, og da der ikke meddeles noget om Aarsagen til Branden i Lemvig, ligger det nær at formode, at den staar i Forbindelse med Krigshandlinger. Men endnu ved man intet med Sikkerhed (Senere: Branden

skyldtes et elektrisk Strygejern)

Min Datter Grete skulde have været med Borgerskolens ældste Klasse paa Sommertur til København, men grundet paa de usikre Forhold er Turen opgivet. Der sejler næsten ingen Færger over Storebælt, og man kan ikke paa Forhaand faa at vide, naar Færger afgaar.

Forøvrigt ved man aldeles intet om, hvorledes Forbindelsen med Hovedstaden overhovedet opretholdes. Vi har faaet strenge Paalæg om ikke at omtale den indenlandske Rutefart, idet de engelske Flyvere nok er temmelig stærkt ude efter Skibene, som vel ogsaa transporterer tyske Soldater og Krigsmateriel.

I Hansted fik jeg i Gaar at vide, at Tyskerne, da de kom, var af den Mening, at Hanstholmhavnen var fuldt færdig. Dette var sagtens Grunden til, at de slæbte saa meget Krigsvæsen herop. Ved Krik gik de ogsaa meget forundrede og ledte efter en Bane til Hurup. De lagde jo straks Beslag paa Vandbygningsvæsenets Jernbanespor, der fra Agger gaar mod Syd af Tangen til Kanalen, og mod Øst til Krik. De havde øjensynlig regnet med, at der var direkte Forbindelse fra Hurup til Agger.

10. Maj 1940

I Morges er Tyskerne gaaet ind i Belgien, Holland og Luxemburg, og det ser ud til, at Uvejrsskyerne er ved at drive bort fra Skandinavien.

Vi har i de sidste Dage lagt Mærke til, at Forholdene her på Egnen militært set var bleven roligere. Det meste af det motoriserede Skyts er borte, og Flyvere ses kun sjældent.

Det har egentlig nærmest set ud til, at den nye Aktion, der mærkbart laa i Luften, skulde komme til Udfoldelse ved Middelhavet og paa Balkan, men efterhaanden samlede Opmærksomheden sig om Nederlandene. Over disse smaa neutrale Lan-

de flammer nu Krigens Brand, og ingen aner, hvilken Ende dette vil tage.

Det er naturligt, at vi her på Egnen ligesom drager Vejret lidt friere. Der er vel nu kun smaa Chancer for, at der vil ske noget alvorligt paa disse Kanter. Men naturligvis har vi dyb Medfølelse med de smaa Lande, der nu saa brat er kastet ud i Uvejret.

11. Maj 1940

I Aftes kom 20-30 store tyske Biler fra Hansted belæsset med Kasser, der øjensynligt indeholdt Ammunition, og i Morges kom et stort Tros af Luftværnsskyts fra Hansted, og det ryger sikkert altsammen Syd paa. I det hele taget er det klart, at Tyskerne andre Steder har faaet Brug for deres Soldater og Materiel, og at meget drages bort fra vort Land.

Vi har i flere Dage næppe set en Flyver. I Middags kom en Todækker, en Vandflyver, hen over Byen. Den var paamalet tyske Kendingstegn, men det var temmelig sikkert en dansk Maskine, der er i tysk Tjeneste. Det var nøjagtig af den sædvanlige danske Type.

Jeg erfarede i Dag - efter Udtalelser af Folketingsmand Fibi-ger - hvad der har været i Vejen med Storebæltsfærgerne. Englænderne har i Bæltet udkastet en speciel Slags Miner, der sættes i Virksomhed, naar en Skibsskrue gaar hen over dem. Saa hvirvles de op og eksploderer under Skibets Bagstavn, hvorved Styringen ødelægges.

Tyskerne troede først, at det drejede sig om Sabotage fra det danske Færgepersonales Side, og de arresterede en Færges hele Besætning, ca. 25 Mand. De sad fast et Par Dage, men blev løsladt efter Henstilling og Krav fra den danske Konge.

Tyskerne lod herefter Færgerne ledsage af en tysk Torpedoja-

ger, og da to af disse var bleven beskadiget paa samme Maade, var de klar over, hvad der var i Vejen.

12. Maj 1940

Skønt Krigscentret er flyttet til Nederlandene, har Tyskerne dog ingenlunde opgivet Befæstningerne her paa Egnen. Der arbejdes stadig med Bygning af Barakker i Hansted og Klitmøller, Radio-Pejlestation i Klitmøller og Vejanlæg i V. Vandet fra Landevejen Vest for Bleghule til Nors Sø.

I nogen Tid har en slet ikke saa lille Arbejdsstyrke fra Thisted - Murere, Tømrere og Arbejdsmand - været beskæftiget ved disse Foretagender. Det drejer sig om 50-100 Mand. Selv i Dag - Pinsedag - har Folkene været paa Arbejde derude. Entreprenør Valdemar Andersen, Thisted, leder Arbejdet for Tyskerne, og det siges, at han tjener store Penge.

Hvor meget der er taget bort her fra Egnen af tysk Mandskab og Materiel, ved jeg ikke, men det er en hel Del. I Hansted er der dog endnu ca. 400 Soldater tilbage, og i Thisted er der heller ikke saa faa. Vestre Skole, Teknisk Skole og Afholdshotellet er stadig belagt.

17. Maj 1940

I Aften afrejser Størstedelen af det tyske Fodfolk fra Thisted. Der gaar Tog i Nat over Tønder til Hamborg. Hvad der kommer igen, ved vi intet om.

20. Maj 1940

Der er ankommen ny Indkvartering, dog ikke saa mange som tidligere. Det synes at være nyindkaldt Mandskab, som skal have Uddannelse her, inden de sendes til Fronten. Det er væ-

sentlig unge Mænd. Afholdshotellet er nu fri for Indvartering og Teknisk Skole ligeledes.

30. Maj 1940

Der arbejdes stadig under Højtryk ved Hansted og Klitmøller. Sidstnævnte sted rejses en stor Radiostation. Der er bygget Huse ved Klitmøller, lige Nord for Kroen, Øst for Landevejen, og her er rejst fire vældige Antennemaster. Vest for Vandet Sø er andre fire Master rejst, og Vest for Nors Sø endnu fire. Disse fire Punkter forbindes ved Nedlægning af svære Jernkabler, der tilkobles Elektricitetsnettet. Det er en mægtig Historie, der taler sit eget sprog om, at tyskerne ikke har i Sinde at opgive Danmark helt saadan lige straks.

Fra Thisted er omkring et Par Hundrede Mand beskæftiget i Klitmøller og Hansted.

5. Juni 1940

De tyske Tropper her i Byen udskiftes med ikke lange Mellemrum. Det er vistnok stadig nyindkaldte, der kommer herop. Feltartilleriet har forladt Tilsted og ved Hansted er der ikke ret meget Mandskab tilbage.

Desværre ser det ud til, at Tyskerne vil berøve Thistedboerne deres udmærkede Badestrand ved Simons Bakker. Der skal anlægges et eller andet - det paastaas, at det skal være en Basis for Vandflyvere - og den vil man have tæt ved Byen. Der udfoldes fra Borgmesterens Side store Anstrengelser for at afværge denne Beslaglæggelse, og der raader i Byen ikke saa lidt Ængstelse for, hvad der kan ske, hvis der virkelig anlægges en tysk Flyverbasis klods op ad Byen.

7. Juni 1940

Badestranden er ikke til at redde. I Dag har en Arbejdsstyrke taget fat paa et stort Jordarbejde derude. Saa vidt man kan forstaa - konkrete Oplysninger kan ikke faas - drejer det sig om Bygning af Huse til Saarede fra Krigen, og der skal laves en Anløbsbro til Skibe og Vandflyvere.

10. Juni 1940

Der arbejdes for fuldt Drøn ved Simons Bakker, og alt hvad der kan skræbes sammen af Arbejdsmænd og Tømrere er derude, i alt mindst et Par Hundrede Mand. Der arbejdes fra Kl. 5 Morgen til 11 Aften baade Søgne- og Helligdage, saa Arbejderne tjener store penge. Det spiller ingen Rolle, hvad det koster.

En Stor Del af Simonsgaards Jorder er taget ind, og der skal rejses Bygninger paa Bakken lige Syd for Gaarden og paa Jorderne Vest for Landevejen. Tre Rambukke slår Pæle ned til Anløbsbroen.

Arbejderne har Ugelønninger omkring 100 Kr., og der har været tjendt op til 150-200 Kr. ugl. Det er jo rart nok med denne Fortjeneste, men Medaillen har den Bagside, at det er den danske Stat, der lægger ud for alt, hvad Tyskerne køber og laver her i Landet, saa vi faar efterhaanden et mægtigt Tilgodehavende, og Landet trues med den rene Ruin. Tyskerne bruger en saadan Masse af Tømmer her og andre Steder, at de synes ganske at skulde ribbe Landet for Træ.

12. Juni 1940

Nu er det atter galt ved Storebælt. Sejladsen har i flere Dage været delvist afløst, og i Dag modtager Statsbanerne overhovedet ikke Gods til Transport over Storebælt. Der oplyses intet om, hvor længe denne Situation vil vare.

Ogsaa Tranporten af Flæsk, Kød etc. til Tyskland er standset, grundet paa Transportvanskeligheder. Formodentlig er det engelske Bomber, der ødelægger Jernbanerne i Nordtyskland. For Danmark er Situationen uhyggelig, økonomisk set. Vi har et vældigt Tilgodehavende i Tyskland allerede.

Paa Aarhus-Kalundborgruten sejles normalt hver anden Dag i hver Retning, men i Øjeblikket sejles enkelte Ekstraturer.

14. Juni 1940

Storebæltsoverfarten er atter i Gang. Efter hvad jeg erfarer fra paalidelig Kilde, var Aarsagen til Standsningen denne Gang, at to tyske Krigsskibe vistnok en U-baad og et Transportskib, var bleven sænket i Bæltet af engelske U-baade. Skibene blev dog slæbt i Havn. Der omkom en Del tyske Soldater, men herom er der intet oplyst officielt. Rejsende fortæller, at det i Storebælt myldrede med tyske Krigsskibe efter at Katastrofen var sket.

16. Juni 1940

Der er atter kommen et Kompagni Fodfolk til Thisted, tilsyneladende Folk der tidligere har være kasseret, og som nu skal uddannes.

Det er et mægtigt Arbejde, der udføres ved Dragsbæk. Bakkerne endevendes, og der rejses mange store Bygninger. Endnu vides det ikke med Sikkerhed, hvad Meningen med det hele er. Byraadsmedlem Murer Hvid, der som Formand for Udvalget for Byens Grunde og Ejendomme har forhandlet med Tyskerne, mener, at det drejer sig om Lazaretter, saaledes at Saarede i store Vandflyvere, som tager 60 Passagerer, kan ankomme fra Fronterne direkte hertil. Det skal være Maskiner, der gaar 5-600 Km. i Timen, og som løber herop paa 1-2 Timer.

De skal have en lang Strækning at lande paa, og dette skal være Aarsagen til, at Anløbsstedet skal være netop i Dragsbækbugten, hvor der er et langt Stræk fra Feggesund.

18. Juni 1940

Igen er der kommen et Kompagni Soldater, denne Gang Luftværnstropper. Det forlyder nu, at det alligevel ikke er Lazaretter, der bygges ved Dragsbæk, men derimod en Flyverskole. Bygningernes Udseende bliver ganske som almindelige Bøndergaarde, saaledes at de aldeles ikke virker paafaldende i Landskabet.

25. juni 1940

Der skal vist ogsaa anlægges en Flyveplads paa Thyholm, og det skal være Mening, at der i Danmark skal uddannes en Masse tyske Flyvere.

Engelske Bombeflyvere var forrige Nat over Danmark, og ifølge den officielle Melding nedkastede de Bomber i Midtjylland og paa Fyn. Der meldes, at et Par Køer og en Hest blev dræbt.

Krigen i Frankrig sluttede sidste Nat, og nu er der kun England tilbage til at byde Tyskerne Trods. Om dette betyder en Forbedring for Danmark eller en Forværring, er i Dag ikke til at sige. Maaske kan vi vente flere engelske Flyvere. Politiet er pludselig kommen i Aktivitet med Hensyn til Forberedelserne til Luftalarmering i Thisted, og vi begynder at tænke paa Beskyttelsesrummene, som vi allerede var ved at betragte som overflødige.

For en Uges Tid siden, var der atter Bombeflyvere over Aalborg, og der blev lavet en Del Ravage, men der meddeltes intet herom. Typograf Birkemose, Thisted, har faaet Medde-

lelse om, at hans Broder, der er Postbud i Aalborg, for en Tid siden blev saaret af Granatsplinter. Han er atter udskrevet fra Sygehuset.

28. Juni 1940

Der synes atter at være lidt mere Uro i Luften. Englændernes Bombetogter til Tyskland synes at blive mere energiske, efter at Frankrig har opgivet Krigen og Faren for England selv er bleven mere alvorlig. I sidste Uge var engelske Bombeflyvere over Vest- og Midtjylland samt Fyn og et Par Kreaturer dræbtes af nedkastede Bomber.

Sidste Nat har Englænderne været over Fyn, Sjælland og Lolland Falster, og de har nedkastet en Del Bomber ved Nyborg. Vi faar ikke noget at vide om, hvor megen Skade der er anrettet.

Nu gaar der igen jævnlig tyske Flyvere hen over Thy. De farer omkring ved baade Nat og Dag, og ad Vejene kommer tyske Militærbiler af Typer, der ellers har holdt sig væk siden Krigen i Holland og Belgien begyndte.

Det er fantastiske Mængder af Træ, Tyskerne plyndrer os for. De lader hugge i alle vore Skove, og hertil Byen - eller til Dragsbæk og Klitmøller - kommer Masser af Lastbiler med Træ fra Rold og andre Steder samt fra Egnens lokale Plantager. Tyskerne har lejet Savskærerier i Dragsbæk, Sundby og andre Steder, og her arbejdes ustandseligt med at skære Træ til deres Barakker og andre Ting.

29. Juni 1940

I Nat var en engelsk Flyver over Thisted, og der blev udvekslet en Del Skud. Min Kone vækkede mig ved 2½-Tiden, idet hun havde hørt baade Flyvemaskinen og Skuddene. Jeg hør-

te ogsaa nogle Skud fra et Maskingevær, og jeg kunde høre en Flyver, der fløj bort, ligesom jeg hørte tyske Soldater i Aktivitet. Det var saa vidt jeg kunde høre paa Dyrskuepladsen, hvor der i denne Tid er opstillet Vagtposter om Natten.

Egentlig troede jeg nærmest det drejede sig om en Natmanøvre, som Byens tyske Tropper afholdt, men det viser sig, at flere har set, hvad der foregik. En Flyver nærmede sig i betydelig Højde, og pludselig gik han i Styr ned mod Dragsbæk, hvor han kastede nogle Lysbomber ud. Tyske Vagtposter fyrede med Luftværnskanoner, og Flyveren svarede med Maskingeværild. Det hele varede kun et Øjeblik.

Begivenheden har naturligvis øget Ængstelsen for, hvad der kan ske, særlig er Befolkningen omkring Dragsbæk noget betænkelig ved Situationen.

1. Juli 1940

Jeg var i Gaar sammen med min Kone i Aalborg, hvor der stadig vrimler med tyske Soldater. Flyvepladsen syntes at være udmærket brugelig, idet vi saa omkring en Snes Maskiner komme og gaa. Der anlægges for Tiden en Jernbanelinie fra Vadum St. uden for Nørresundby ned til Flyvepladsen. Den skal efter Sigende koste 1½ Mil. Kr.

Ved Nørresundby holdt et langt Tog, der var belæsset med nedskudte og havarerede tyske Flyvemaskiner, som pr. Skib var kommen fra Norge. Jeg var sammen med en Bekendt fra Hjørring, der fortalte, at han i sin Tid i Frederikshavn havde set, hvorledes Masser af døde tyske Soldater fra Skibsforlis blev bragt i Land i Frederikshavn og læsset på Banevogne. Det saa grusomt uhyggeligt ud. Ved Hirtshals og Skagen er der ikke nogen væsentlig Befæstning, sagde han, medens der i Frederikshavn stadig er en Masse tysk Militær. Bl.a. anlægges en stor Flyveplads deroppe.

Undervejs fra Aalborg kunde vi se, at Tyskerne i Nærheden af Biersted var ved at bygge "Gaarde" paa en Mark ikke langt fra Jernbanen. Det forlød, at her skulde være Ammunitionsdepot. En Bondegaard lidt Vest for Aalborg Flyveplads var stærkt befæstet. Vi saa Kanonerne, der pegede til Vejrs rundt om Gaarden. Denne var efter hvad en Mand fortalte forladt af Beboerne og overtaget af Tyskerne. Under Luftbombardementerne var flere Heste og Kreaturer døde af Skræk.

3. Juli 1940

I Gaar Eftermiddag foretog Englænderne et heftigt Luftbombardement af Aalborg Flyveplads. Hvor meget der er sket, vides ikke. Angrebet varede ca. tre Kvarter, og Passagerer i et Tog til Thisted kunde fra Vadum se, hvorledes Bygninger ved Flyvepladsen røg i Luften ved Bombenedslagene.

Ogsaa over Odense har der i Nat været engelske Bombeflyvere.

Entreprenør Valdemar Andersen, Thisted, der har ledet store Arbejder, som Tyskerne har iværksat ved Hansted, Klitmøller og Dragsbæk, blev for kort Tid siden suspenderet fra Ledelsen ved Dragsbæk, grundet paa manglende Orden i sine Forhold. Saaledes fik Arbejderne ikke deres Lønninger udbetalt til Tiden, skønt Andersen havde faaet Penge af den tyske Værnemagt til Lønninger. Det tyske Militær foranledigede i Gaar, at Vald. Andersen blev anholdt af Politiet i Thisted og indsat i Arresten. Det vides ikke, hvad han sigtes for. Politimesteren erklærer, at han ikke har noget Materiale mod Andersen og kun har efterkommet Værnemagts Anmodning for derefter at indberette Sagen til Justitsministeriet.

Andersen blev løsladt efter at have siddet anholdt i omtrent et Døgn. Købmand Arne Smith stillede Kaution for at faa ham fri. Vald. Andersen, der har vist sig slet ikke at kunne magte Ledelsen af større Foretagender, var af Tyskerne bleven an-

taget på Arne Smiths Anbefaling.

6. Juli 1940

Der ligger for Tiden ca. 300 tyske Soldater i Thisted, og efter hvad jeg erfarer, vil der i nær Fremtid ankomme yderligere 6-700 Mand, som skal indkvarteres i de nye "Gaarde" ved Dragsbæk.

Dette Byggeri fortsættes med uformindsket Kraft, og der rejses stadig flere Huse. Hos mig bor to Aarhus-Tømrere, som er kommen herop for at arbejde for Tyskerne. Der er Tømrere fra hele Jylland. Fra Thisted Vandværk er en Vandledning til ca. 20.000 Kr. ført ud til Husene. Vore dejlige Simons Bakker er ganske rodet op, og hele det smukke Parti ved Badestranden ødelagt. Det tilgiver vi aldrig Tyskerne.

Hvad det hele skal bruges til, ved man stadig ikke, men Lazaretter bliver det øjensynlig ikke. Der skal sandsynligvis bo Soldater i "Gaardene". Der kommer stadig Flyvere, som gaar ned paa Vandet ved Dragsbæk. I Nat har 5-6 Vandflyvere ligget der nede.

Vestre Skole er stadig Soldaterkaserne, og Tyskerne laver om paa baade det ene og det andet. De har oven paa Skolens Tag bygget Platform til en Maskingeværpost. Ogsaa Teknisk Skole er belagt.

9. Juli 1940

I Aftes foretog engelske Flyvere et nyt og meget voldsomt Angreb paa Aalborg og særlig paa Havnen, i hvilken der til Stadhed ligger mange tyske Krigsskibe. Det er gaaet ud over Kvarteret omkring Havnen og Slottet, flere Bygninger er beskadiget ved Sprængninger og Brande, og en Del Mennesker er saaret.

Endnu er der ikke sket noget alvorligt ved Thisted, men vi kan ikke undlade at ængstes noget. Alt, hvad der laves ved Dragsbæk, tyder paa, at her skal være en militær Basis, der godt kan blive farlig. De fem Flyvemaskiner ligger stadig der nede, og der anlægges for Tiden stor Bombebeskyttelsesrum. Flere af Beboerne ved Dragsbæk er flyttet bort - i hvert Fald om Natten - og logerer andre Steder.

Ved Agger er der ogsaa bygget en Bunke Huse, og Bugten ved Helligsø har længe vrimlet med tyske Flyvemaskiner. I Aftes faldt tre engelske Bomber paa Thyholm, hvor Tyskerne har Flyverbasis, der anrettedes ikke nogen alvorligere Skade, men denne Begivenhed bidrog jo ikke til at styrke Hyggefølelsen her paa Egnen.

22. Juli 1940

Endnu arbejdes der ved Dragsbæk under Højtryk med de forskellige "Bøndergaarde" og andre Anlæg, og hver Dag kommer og gaar større eller mindre Flyvemaskiner. Der er endnu ikke ankommen noget større Antal Soldater til at bebo Husene, men her i Byen har vi nogle Hundrede, mest Rekrutter.

Det er sandsynligt, at hele Anlægget ved Dragsbæk er et Led i Tysklands Planer for det store Angreb paa England, der ventes snart at vilde komme. Det er rimeligt, at de i den Anledning vil have mange Flyverbaser - Frederikshavn, Aalborg, Thisted, Karup m.f. Steder, og det kan let blive en alvorlig Sag at bo ved en af disse Pladser.

Engelske Flyvere er tit herover. Sidste Nat var der mange over det meste af Landet. Vi har faaet at vide, at en engelsk Maskine blev skudt ned i Nordjylland og at en Mand blev dræbt paa Sjælland mens hans Søn blev saaret.

Der er nu næppe noget Haab om, at Krigen vil ende til September, saaledes som Tyskerne ellers har sagt. Det er jo et

stort Spørgsmaal, om de kan slaa England. Denne sidste Fase af Krigen vil sikkert blive frygtelig, og den kan ogsaa blive slem for os i Danmark.

25. Juli 1940

Der er stadig ligesom lidt mere Uro i Luften. Hurtige Jagermaskiner kommer hyppigt og gaar ned ved Dragsbæk, men de bliver her sjældent ret længe ad Gangen. Vi ser ogsaa enkelte af den Slags Biler, som vi af Erfaring ved hører til den tyske Hærs Fortropper.

En tysk Lastdamper "Netze" ligger i Havnen her. Den har saa vidt man kan forstaa bragt Ammunition hertil. Det er forøvrigt en tidligere norsk Damper som Tyskerne har malet over.

Der er næsten hver Nat engelske Flyvere over Danmark, og der er hyppigt Luftalarm i mange Byer, bl.a. i København, hvor der dog hidtil ikke er sket noget alvorligt. For et Par Dage siden var der Luftangreb paa Frederikshavn, og Beboerne måtte om Natten for første Gang i Beskyttelsesrum. Der har intet været meddelt officielt herom, og man aner ikke, om der er sket nogen Skade.

Typograf Birkemose og Hustru er vendt hjem fra en Cykletur til Nørresundby, hvor de havde ugenert faaet Lov at køre ad Landevejen til Nørresundby, hvor Trafikken ellers er omlagt til Vadum. De kunde se, at Aalborg Lufthavn er stærkt medtaget. Der laa en Masse ødelagte Flyvemaskiner paa Pladsen. Der er sket meget stor Skade paa Bygninger ved Aalborg Havn under det sidste Flyverangreb.

6. August 1940

Jeg var i sidste Uge en Tur i København. Der var meget roligt, men de har dog i den senere Tid adskillige Gange været

i Beskyttelsesrum. Storbæltsfærgerne sejler altid to og to, og det volder daglige Forsinkelser, at Færgerne skal vente paa hinanden.

Den Dag, jeg rejste derover, var der Luftkamp over Toftum ved Oddesund kort før vort Tog naaede Oddesund. Der var flere tyske Maskiner om en Englænder, og denne blev tilsidst skudt ned. Vi saa dog ikke fra Toget noget til Kampen. En Dreng, der gik paa en Mark ved Humlum, skal være bleven ramt i Hovedet af et Projektil eller et Sprængstykke.

14. August 1940

I Gaar fandt eet voldsomt engelsk Angreb paa Aalborg Luft-havn Sted. Det skete i Middagsstunden, og der udviklede sig en meget voldsom Luftkamp, under hvilken 7-9 Danskere saaredes, deraf to saa alvorligt, at de er døde. Om Tyskernes Tab berettes intet.

Der skal være skudt 11 engelske Maskiner ned, og nogle tyske er formentlig ogsaa gaaet i Løbet. Der ligger mange nedskudte Maskiner i Hanherrederne og paa Strækningen efter Aalborg. To Maskiner styrtede ned i Klithuse ved Brovst. De borede sig 3-4 Meter ned i Sandet og knustes. Stumperne af Maskinerne og de ombordværende Flyvere spredtes i vid Omkreds, og Maskinerne Rester brændte op. Om Maskinerne var engelske eller tyske vides ikke.

Tyske Flyvere forfulgte en engelsk Maskine Vestpaa og beskød den, saa den maatte nødlande i Vust. Beboerne paa Eggen saa flere Maskiner i Kamp og hørte livlig Skydning. Englænderen gik ned paa en Mark ved Siden af Landevejen omtrent ud for 34 Km. Stenen. Landingen skete imidlertid paa ujævn Bund, saa Maskinen knustes. Der var tre Mand om Bord, og de to var saarede. De blev ført til Fjerritslev Sygehus i Falcks Ambulance. Læge Petersen, Fjerritslev, var derude. Piloten, der havde faaet Ryggen brækket, var kun 21 Aar

gl. Skytten, en stor Skotte, var kun 19 Aar. De brændte deres Papirer, inden der kom nogen til.

15. August 1940

Ved Dragsbæk synes man nu i Hovedsagen at være færdig med de tyske Anlæg. Der arbejdes dog stadig derude, og der er begyndt paa et Par nye Huse. Der ligger det meste af Tiden Vandflyvere i Bugten, og det ser ud til, at Anlægget skal være Flyverskole. Maskinerne starter og lander ved Dag som ved Nat, og vi vækkes om Natten ved at Husene ryster, naar Maskinerne drøner hen over Hustagene.

Ved Faartoft har i længere Tid ligget fire Maskiner paa Vandet. Det kunde se ud som om det er "Lokkeduer", der skal narre eventuelle engelske Angribere til at tro, at det er her, det foregaar. Det ser ud til at være gamle Maskiner, som ikke bruges.

Folketingsmand Marinus Sørensen fortalte mig i Lørdags, da vi sammen var i Hansted, at Regeringen om Aftenen den 8. April tilkaldte den tyske Gesandt i København. Regeringen havde bragt i Erfaring, at der foregik store tyske Troppesamlinger Syd for Grænsen, og at tyske Krigsskibe rykkede Nord paa. Man spurgte den tyske Gesandt, hvad dette skulde betyde, om det var Tysklands Hensigt at angribe Danmark.

Den tyske Gesandt svarede, at der absolut ikke var Tale om noget saadant, da Tyskland intet havde udestaaende med Danmark. Situationen var præget af Uro, men Regeringen maatte føle sig beroliget ved den tyske Gesandts Udtalelser. Paa et Spørgsmaal om, hvorvidt Tyskland vilde betragte det som en fjendtlig Handling, at Danmark forstærkede sin Grænsevagt, svarede den tyske Gesandt, at han meget stærkt vilde fraraade et saadant Skridt fra Danmarks Side.

Ved 23-tiden skiltes man, men Kl. lidt før 4 om Natten rin-

gede den tyske Gesandt til Udenrigsminister Munch og erkendte over for ham, at han havde taget fejl, og at tyske Tropper i dette Øjeblik var ved at rykke ind over Grænsen. Udenrigsministeren underrettede Statsminister Stauning, og de to Ministre gik sammen med den tyske Gesandt til Kongen. Mens der forhandlede om Tysklands Ultimatum, begyndte de store tyske Bombemaskiner i stort Tal at kredse over København, og der indløb Meldinger om Landsætning af tyske Tropper flere Steder, Kampe ved Langelinie, i Kastellet og ved Amalienborg samt ved Grænsen, og Kongen og Regeringen besluttede under det tunge Pres at lade de danske Troppers Modstand afblæse.

I Thisted er der for Tiden kun et ringe Antal Fodfolk. Disse Soldater ankom i sidste Uge fra Frankrig. En Del Luftværnsfolk - og formentlig nogle Flyverelever - bor i "Gaardene" ved Dragsbæk og i Tilsted.

I Kirketaarnet og paa Elektricitetsværkets og Bryghusets Skorstene er opsat elektriske Lanterner, der kan tændes af Tyskerne ved Dragsbæk, og som skal hjælpe Flyverne til at kunne lande i Mørke.

10. September 1940

Gennem nogen Tid har vi haft Flyverskole ved Dragsbæk. Hver Dag var Elever oppe for at øve sig, bl.a. i Styrtdykning, og der laa det meste af Tiden en halv Snes Maskiner der nede, ligesom der kom mange større Maskiner og enkelte Ambulancemaskiner paa Visit.

Efterhaanden som den tyske Offensiv mod England er tiltaget i Voldsomhed er der bleven mere stille ved Thisted. Der flyves vist ikke mere med Elever, men der kommer og gaar Flyvere Dag og Nat. De røde Lanterner paa Vandtaarnet, Kirken og Fabriksskorstenene er ofte tændte om Aftenen og om Natten.

Vi har ikke ret meget Fodfolk i Byen, men der er en Del Luftværnsfolk, som bor i de nye Huse ved Dragsbæk og i Tilsted. Øst for Byen - i Faartoft - er der anlagt en Bro og bygget en Barak, og muligvis skal her være Landingsplads for Landflyvere. En Maskine har i nogen Tid holdt til herude.

Det er flere Gange kommen til Slagsmaal eller Skænderi mellem Danskere og Tyskere, og Hotel "Thy"'s Teatersal, hvor der holdes Dans, har i et Par Uger været lukket af den Grund.

Der bygges endnu ved Dragsbæk, men kun i mindre Maalestok, og ved Aalborg Lufthavn, hvor over 10.000 Mand har være beskæftiget, har man nu afskediget 8000. Det kunde se ud, som om Tyskerne i Hovedsagen nu er færdige med deres mægtige Anlæg her i Landet. Der bygges ogsaa store Flyvepladser ved Rom, ved Lemvig og ved Karup. Det er formentlig Led i Forberedelserne til den store Kamp mod England, idet Tyskland ifølge Hitlers Udsagn træffer alle Forberedelser ud fra den Betragtning, at Krigen kan vare fem Aar.

25. September 1940

Vi havde haabet paa at faa Vestre Borgerskole frigivet inden Vinteren, idet der gennem de sidste Maaneder kun har været ganske faa Soldater paa Skolen, og de tyske Myndigheder havde ogsaa ladet Haabet faa en lille Smule Næring. Men nu er der ankommen en ny Afdeling Fodfolk fra Frederikshavn, og Skolen er atter fyldt.

Ogsaa til Dragsbæk er ankommen nye Luftværnstropper. Det er vistnok Folk, der har været med i Krigen og som er noget urolige. Der forekommer af og til Skærmydsler om Aftenen, men alvorligere Begivenheder har dog ikke fundet Sted her i Byen eller på Eggen i det hele taget. Forskellige andre Steder har det været værre. I København er en dansk Marinesoldat fra Esbjerg bleven dræbt under Slagsmaal med tyske Soldater.

Det vides, at et Mord, der i Juli blev forøvet paa Halskov Rev ved Korsør, og ved hvilket en Gartner blev dræbt, mens hans Hustru blev livsfarligt saaret, er forøvet af en tysk Soldat. Officiel Meddelelse foreligger endnu ikke, men Morderen skal være dømt til Døden.

Der ligger det meste af Tiden 4-6 Vandflyvere ved Dragsbæk, og de flyver hver Dag, især om Morgenen hører vi dem. Det drejer sig saa vidt man kan forstaa, om Maskiner, der mest anvendes til Rekognoscering, maaske ogsaa en Del til Øvelse.

28. Oktober 1940

For nogle Dage siden meddeltes officielt, at Korsørmorderen var bleven henrettet i Hamborg. Vi maatte ikke bringe andet end en kortfattet Meddelelse, i hvilken intet som helst oplystes om Ugerningen, ligesom det heller ikke direkte anførtes, at Manden var Tysker. Det Navn, der blev opgivet, var polsk.

Det indskræpes os stadig at være forsigtige med Overskrifterne over Krigsstoffet. Vi faar jo ikke andre Telegrammer, end hvad der er godkendt af Udenrigsministeriet, og de kommer næsten alle fra Tysklands og Italiens officielle Bureauer, saa over selve Stoffet kan der ikke klages. Men de tyske Myndigheder beklager sig over, at danske Blade ensidigt anfører - i Overskrifterne - hvad der er i Englands Favør. En Række Blade har betalt Bøder for uforsigtig Omgang med Stoffet.

Der finder ikke Censur Sted inden for Pressen, men vi har frivilligt paataget os at rette os efter de Anordninger, der for Landets Sikkerheds Skyld træffes af Udenrigsministeriet, og hvis Uforsigtighed udvises, kan det medføre skærpede Foranstaltninger.

Der ligger nu kun 3-4 Maskiner i Dragsbæk, og Flyvningen

foregaar ikke nær i den Udstrækning som tidligere. Byggeriet ved Dragsbæk synes nu at være ved sin Afslutning, men saa vidt man kan forstaa, er de opførte Bygninger ikke fyldte med Soldater.

Ved Hansted har Tyskerne opstillet et Luftfyrr, hvis Straaler vi hver Aften kan se paa Himlen.

Ved Faartoft er opført en mægtig Træbygning, og der gaar tyske Vagtposter derude. Der er dog vist ikke nogen som helst i Huset, som maaske skal tjene til at vildlede eventuelle engelske Angribere.

Frygten for Luftangreb heroppe er i Aftagende. Der synes ikke at være store Muligheder for, at Englænderne vil ofre Bomber paa noget af det, Tyskerne i Øjeblikket har her. Det er ogsaa længe siden Englænderne har bombarderet Aalborg Lufthavn.

Jeg var i Lørdags i Vestervig. Ved Agger har gennem nogen Tid arbejdet et Par Hundrede Mand. Der bygges mindre Huse og Kanonstillinger langs ad hele Aggertangen ud til Kanalen.

Et stort nyt Arbejde forberedes ved Hansted, hvor der vistnok skal anlægges et større Befæstningsanlæg. Der skal efter Forlydende bruges ca. 1000 Mand.

3. November 1940

Det ser ud til, at der ved Hansted skal laves en større Historie. Saa vidt man i Øjeblikket kan forstaa, drejer det sig om Anlæg af en Befæstning med langtrækkende Skyts. Svære Kanoner er formentlig opstillet ogsaa ved Norges Sydspids, saaledes at Indsejlingen til Kattegat beherskes af Tyskerne.

Tyske Ingeniører vil i Thisted leje et Hus til Kontorer for et Aar, og der skal være Brug for 7-800 Arbejdere.

15. November 1940

Det er nu ganske tydeligt, at der skal laves et stærkt Befæstningsanlæg ved Hansted. Der køres Masser af Grus og Sand fra Thisted Havn derud. Det fragtes pr. Skib fra Oddesund, Livø, Venø o.fl. Steder, ligesom der ogsaa hentes Materialer ved Klim Strand og Thorup Strand. Ved Hansted tager Tyskerne ikke Grus og Sand, fordi det er Staten der har Ejendomsretten til dette.

24. November 1940

Jeg var i Dag en Tur i Hansted sammen med Borgemester Chr. Iversen og fik paa den Maade Adgang til Arbejdspladsen. Den tyske Arbejdsleder oplyste, at der for Tiden beskæftigedes ca. 600 Mand samt 80-100 Lastbiler.

Der bygges Cementvej fra Landevejen Øst for Hansted By ned til den gamle Fiskerimole. Det er den saakaldte Molevej, der udbygges. Arbejdsstyrken er i Gang paa en Front, der begynder lidt Øst for Havneanlægget og fortsætter Østpaa til Gaardal. Her bygges foreløbig Cementvej paa langs, og der skal rejses en Del Bygninger. Der er ligeledes gravet ud til mange Kanonstillinger.

De Arbejdere der beskæftiges, er for en stor Del fra Thisted, men der er ogsaa mange andet Sted fra. Hver Morgen kører de til Hansted i 10-12 store Omnibusser. Nogle af dem kommer kørende fra Nors.

Jeg har igen faaet et Par Arbejdere indlogeret, to Arbejdsformænd, som arbejder derude. Det er for Tiden ikke til at opdrive ledige Lejligheder eller møblerede Værelser i Byen. Der er Arbejdere, som hele Sommeren har boet i Lysthuse og Kælderrum i Thisted, og som stadig bor saadanne Steder. I Hansted har næsten alle Beboerne Logerende eller Pensionærer. Mange Familier i Thisted har Pensionater, og der kan faas ret gode Pri-

ser for saavel Bespisning som Logi.

1. December 1940

Det er helt overvældende som der nu slæbes Sager til Hansted - Grus, Sand, Cement, Lokomotiver, Tipvognstog og Spor, kæmpemæssige Blandemaskiner o.s.v. Der skal arbejdes Nat og Dag ved Blandemaskinerne. Iøvrigt arbejdes der kun i den Tid, da der er Dagslys, men der arbejdes hver Søndag. Arbejds-mændene faar 164 Øre i timen og dobbelt om Søndagen.

Det forlyder, at Tyskerne har til Hensigt, naar Befæstnings-anlægget er færdigt, at bygge Hanstholmhavnen færdig ogsaa, men noget sikkert herom foreligger dog ikke. Iøvrigt har Trafikminister Gunnar Larsen bebudet, at der skal sættes Fart paa Færdiggørelsen af denne Havn.

13. December 1940

Saa vidt kan forstaas, skal Befæstningen ved Hansted være en hel Siegfredlinie. Den bygges af Hamborgfirmaet Sager & Woerner, der har udført en Del af Siegfredlinien i Tyskland. Der skal støbes svær Jernbeton i 10-15 Meters Dybde, og der skal sikkert opstilles meget svært Skyts.

Vi har ellers i Efteraaret haft det ret fredeligt. Der er ikke særlig mange Soldater i Byen, kun en lille Klat Fodfolk, men ved Dragsbæk ligger en Del Luftværnsfolk. Kun sjældent ser vi en enkelt Flyver over Byen. Nu kan man ikke undgaa Ængstelse for, hvad der kan ske ved Hansted.

Vi har haft den første Luftalarm i Thisted. Det var søndag Morgen den 24. November. Alarmen varede en halv Times Tid, men der skete ikke noget som helst, og der var ingen Flyvere over Byen. Derimod var Englænderne over Aalborg. Der nedkastedes ikke Bomber, men nogle Miner i Havnen, hvor der

stadig ligger mange tyske Krigsskibe.

Hele Vest- og Nordjylland er paa Tyskernes Foranledning bleven erklæret for Militærzone, hvorfor der ingen "Omvandring" maa finde Sted. Handelsfolk, Gøglere o.l. maa ikke færdes omkring, Arbejdere maa ikke drage omkring og søge Arbejde, og saaledes virker Bestemmelserne ret generende. Efter Forlydende ønskede Tyskerne endda Forbud mod al Færdsel ude efter Mørkets Frembrud, men saa slemt er det da ikke bleven endnu.

15. December 1940

Jeg var i Gaar en Tur i Agger, hvor der i Sommer er udført omfattende Befæstningsanlæg paa Aggertangen. Dette Arbejde er afsluttet, og nu er man i Færd med at foretage Forandringer. De store Kanoner, der var opstillet langs ad Tangen skal efter, hvad der meddeltes, føres bort, og mindre svært Skyts skal opstilles i Stedet. Samtidig skal naturligvis de store Ammunitionsforraad ombyttes, og der gaar livlig Trafik ad Jernbanen til og fra Hurup. Ogsaa med Hensyn til Mandskabet foretages Omflytninger.

Ved Hansted arbejder saa vidt det kan konstateres ca. 800 Mand, og der synes ikke at være Brug for flere Arbejdsmænd. Der er 100-150 Tømrere, og der kan vist godt bruges flere. Der slæbes stadig Materiel derud, og der er 22 store Blandemaskiner i Gang. Kanonfundamenterne støbes i en Dybde af 10-15 Meter, og der bruges en Masse Jern i Betonen.

Jernbinderne er Folk fra Agger, Krik, Vestervig o.fl. Steder, som hver Morgen i Bil kører fra Hjemmene til Thisted, hvorfra de kører videre til Hansted med de store Rutebiler, som Tyskerne lader Arbejderne transportere i. Om Aftenen kører de saa hjem igen paa samme Maade. Det er et strengt Liv i Vinterkulden og Mørket, og der er ikke noget der hedder Helligdag. Fra Thisted starter hver Morgen en Snes Omnibusser

med Arbejdere.

18. December 1940

I det store og hele har Forholdet mellem den danske Befolkning og de tyske Besættelsestropper udviklet sig paa rolig og tilfredsstillende Maade. De tyske Soldater optræder høfligt og korrekt. Uheldige Episoder har dog ikke helt kunnet undgaas, og dette kunde heller ingen vente. I nogle Byer har der siden 9. April været Slagsmaal mellem Danskere og Tyskere, og i København blev i Sommer en dansk Marinesoldat stukket ihjel under et Værtshusslagsmaal.

I Thisted har der kun været mindre alvorlige Uroligheder, som er forefaldet paa Restaurationer efter Spiritusnydelse. Hotel "Thy"s Danselokale var i et Par Uger lukket af Politiet efter Bataille, og Cafe Ritz og Grand Hotel har i fem Dage været forbudt Udskænkning af Spiritus, fordi der var serveret for berusede Personer, som kom i Konflikt med Politiet.

Natten til i Gaar blev Ruderne til to Uhrmagerforretninger i Thisted knust, og der blev stjålet Uhre m.m. til ca. 5000 Kr. Værdi. Politiet kom hurtigt paa Sporet af to tyske Soldater, og det er konstateret, at det er dem, der er Gerningsmændene. De har forsøgt at afsende nogle af Tyvekosterne som Postpakker. Kriminalpolitiet har overgivet Sagen til de tyske Militærmyndigheder, og foreløbig maa Bladene ikke med et Ord nævne Sagen.

Arbejderne ved de tyske Befæstningsanlæg i Hansted er nu bleven udstyret med Pas, som alene giver Adgang til Arbejdspladsen, der ellers er afspærret. Der afskediges af og til Folk. Saaledes blev en ung Mand fra Hurup i sidste Uge afskediget, efter at han flere Gange havde været til Afhøring hos Arbejdslederne. Han fik midt i Arbejdstiden at vide, at han straks maatte fjerne sig. Nogen Motivering herfor blev ikke givet. Der var intet i Vejen med hans Arbejde, men man lod ham forstaa,

at der var visse Personer, som man ikke ønskede at have derude.

28. December 1940

Julen er forløbet fredeligt. Det er jo lidt trist med Mørklægningen, men ellers er der ikke store Forandringer fra tidligere. Men det vil snart blive galt med forskellige Varer.

Der har været livlig Flyvning i Juledagene. Anledningen er at en tysk anskudt Flyvemaskine er sunket uden for Hanstholmen. Besætningen blev reddet af Hansted Redningsbaad. En tysk Trawler og en hel Del Vandflyvere har søgt at bjerge den sunkne Maskine. Om det er lykkedes, ved jeg endnu ikke.

En Del danske Arbejdere fra Tyskland er for Tiden hjemme paa Juleorlov. Nogle af dem erklærer, at de har det ganske godt dernede og er godt tilfredse. Andre fortæller, at de arbejder under Forhold, som er mindre gode.

Der skal af tyske Officerer i Hansted være udtalt noget om, at Tyskerne til Foraaret vilde bygge Hanstholmhavnen færdig. Noget sikkert foreligger ikke herom, og maaske er det kun Snak. Men de Folk, der arbejder ved Befæstningsanlægget derude, har den Opfattelse, at Arbejdet vil vare et halvt Aarstid, og saa længe kan det ikke tage at støbe de Kanonfundamenter m.m. som skal laves. Det kan derfor godt tænkes, at der forestaar noget med hensyn til Havnen.

Der blev i Gaar skudt ret kraftigt ude over Havet. Fra Hansted kunde man langt ude se Skibe, der skød.

30. December 1940

For en Tid siden fik vi fra Udenrigsministeriets Pressebureau en fortrolig Meddelelse om, at der ikke maatte bringes nogen

Omtale af, hvorvidt fhv. Handelsminister Folketingsmand Christmas Møller maatte tale ved offentlige Møder eller ikke. Ud af denne korte Meddelelse kunde man naturligvis let læse, at C.M. foreløbig ikke maatte optræde ved offentlige Møder.

Christmas Møller afgik i Efteraaret som Handelsminister efter kun tre Maaneders Ministergerning. Aarsagen var hovedsagelig, at han ikke kunde komme til Rette med de tyske Myndigheder, han som Minister havde Samarbejde med. Dertil kom, at C.M. havde for ringe Støtte hos sine egne Partifæller, af hvilke temmelig mange ikke er tilfredse med hans Facon. C.M. har jo aldrig været bange for at sige sin Mening, og han er for god en Demokrat til, at hans Meninger altid falder sammen med de mere haardkogte Højremænd.

Siden han gik som Minister har han som tidligere ledet det konservative Partiarbejde, og han har talt ved en Række Møder. Hans Udtalelser her var under hensyn til de herskende Forhold ret frimodige, og de har ikke passet Tyskerne - eller maaske rettere sagt de danske Kredse, der gaar Tyskerne under Øjnene.

Efter at Christmas Møller for et Par Uger siden talte ved et stort Møde i Forum i København, blev der fra tysk Side udtalt Ønske om, at han trak sig ud af Rigsdagen og nedlagde sit Hverv som Partileder. Motiveringen var, at det var til Skade for det gode Forhold mellem Tyskland og Danmark, at en saadan Mand spillede en saa fremtrædende politisk Rolle.

De Partier, der staar bag Samlingsregeringen var imidlertid enige om at erklære, at man ikke kunde udelukke C.M. af Rigsdagen, da dette naturligvis var i Strid med den danske Forfatning.

3. Januar 1941

Der har ved forskellige Juleballer i Thisted været mindre Skærmydsler med tyske Soldater. Disse har hele Sommeren ikke haft Tilladelse til at danse, men ved Juletid ophævedes dette Danseforbud, og ved Juleballerne har der indfundet sig tyske Soldater.

Imidlertid kunde man jo ikke have saadanne uvedkommende Personer ved private Foreningsfester, og det er et Par Gange paa Hotel "Aalborg" kommen til kedelige Optrin, idet Tyskerne ikke godvillig vilde gaa deres Vej. De havde den Opfattelse, at det med "privat Fest" kun var Paaskud, som benyttedes, fordi man ikke vilde have dem ind. De kunde ikke forstaa, at Hotellerne Aften efter Aften kunde være optaget af private Fester. Politiet har nu truffet den Ordning, at det forud meddeles den tyske Kommandant, hvor der holdes Forenings- eller andre private Fester, og de skal saa holde sig borte fra disse Steder.

Ved Dragsbæk er der i den senere Tid opstillet flere Anti-luftkanoner paa Bakkerne, hvad der egentlig ikke tager sig hyggeligt ud. Endnu har vi dog ikke mærket, at Englænderne skulde være ude efter vore Omraader.

4. Januar 1941

Den indtraadte stærke Frost har lagt sig hindrende i Vejen for Støbearbejdet ved de tyske Befæstningsanlæg i Hansted, og alle de ugifte Arbejdere er foreløbig bleven afskediget.

De tyske Flyvemaskiner fra Dragsbæk er bleven slæbt om til Thisted Havn, hvor de er sat paa Land rundt om det indre Havnebassin. Her staar nu otte Maskiner. To andre skal være sunket i Isen ved Dragsbæk. Det vækker ikke saa lidt Opmærksomhed, at Maskinerne saaledes anbringes midt inde i Byen, og tilmed har de tyske Myndigheder overhovedet ikke spurgt om

Tilladelse. De har kun givet Besked om, at Plads skulde reserveres dem ved Havnen.

6. Januar 1941

En fortrolig Meddelelse af 2. Januar fra København underrettede mig om, at der fra tysk Side var udtalt Ønske om, at Statsminister Stauning træder tilbage. Den tyske Gesandt havde erklæret, at man fra tysk Side ikke havde noget mod Socialdemokratiet eller den danske Arbejderbevægelse, men kun fandt det formaalstjenligt at Stauning gik af som Statsminister.

Forretningsudvalgene for Socialdemokratiet og De samvirkende Fagforbund havde drøftet Sagen og havde vedtaget en Udtalelse, i hvilken anførtes, at Stauning ikke burde bøje sig for det tyske Ønske. Man var ogsaa enige om, at hvis Stauning - og dermed hele den nuværende Regering - skulde blive tvunget bort, burde ingen Socialdemokrater deltage i Dannelsen af en ny Regering.

Jeg erfarer senere, at det tyske Krav gaar ud paa at faa hele Regeringen fjernet og at faa dannet en Regering af Personer, der ikke er partibundne. Den socialdemokratiske Rigsdagsgruppe har være indkaldt til Møde om Sagen og har enstemmigt vedtaget at tilslutte sig det Standpunkt, der er indtaget af Partiets og De samvirkendes Forretningsudvalg.

Den konservative Rigsdagsgruppe har ogsaa haft Møde, og den gaar ogsaa ind for, at Regeringen ikke skal vige. Venstre og de Radikale staar efter alt at dømme paa samme Linie.

Saa vidt man kan forstaa, er Kravet om Regeringens Afgang dog ikke kommet fra Tyskland. Der synes nærmere at være visse nationalsocialistiske og tyskvenlige Kredse her i Landet, der staar bag ved.

Stauning har fra sine Samtaler med Kongen berettet, at Kongen har spurgt den tyske Gesandt, hvem man kunde tænke sig som Medlemmer af en ny Regering. Gesandten havde da nævnt Grev Knuth, Knuthenborg, Grev Juel samt en anden Greve "Jeg kan sgu ikke huske, hvad det var for en Fyr", sagde Kongen.

Kongen havde under Samtalen med den tyske Gesandt sagt, at han troede, at han vilde have skrevet til Rigskansler Hitler om Sagen, men dette syntes at gøre et bemærkelsesværdigt Indtryk paa den tyske Gesandt, som fraraadede Kongen at tage et saadant Skridt. Gesandten rejste kort efter til Berlin.

Af disse omstændigheder mener man at kunne udlede, at det navnlig er i dansk-nazistiske Kredse, man er interesseret i at faa Ministeriet Stauning fjernet, og man anser derfor ikke Sagen for at være særlig alvorlig.

Den radikale Udenrigsminister Scavenius, der er udpræget tysk indstillet, synes at være fuldkommen med paa, at Stauning skal væk, og Trafikminister Gunnar Larsen er formentlig paa samme Linie. Det er under Samtalerne bleven anført, at man fra tysk Side i og for sig ikke havde noget reelt at indvende mod Regeringen. Baade Stauning og de andre Ministre var optraadt fuldt korrekt og havde i deres Taler givet Udtryk for den bedste Villie til et fornuftigt Samarbejde med Tyskland.

Men - blev der videre hævdet - Taler alene kan ikke gøre det. Det bliver ikke til noget med den danske Befolknings venligere Indstilling over for Tyskerne. Tværtimod bliver Befolkningens Holdning stadig mere kølig, og det er nødvendigt, at der sker en Ændring.

Det synes dog at være ganske utroligt, at man i ansvarlige tyske Kredse kan mene, at man paa Kommando kan fremkalde en venlig dansk Indstilling over for Tyskerne, der har besat vort Land. Hvis man virkelig tvinger Regeringen bort, vil man naturligvis derved bidrage meget stærkt til at forøge den danske

Befolknings Modvillie mod de fremmede, og ingen ved, hvad et saadant Magtbud fra tysk Side kan afstedkomme af Irritation og Uroligheder. Vi haaber alle paa, at Sagen gaar i Lave. Det er som nævnt nærmest "Hjemmetyskerne", der er paa Færde, og det er jo ikke sikkert, at man straks laaner dem Øre i Berlin. Den danske Nazifører Fritz Clausen, der har ageret vældigt og søgt at indynde sig hos de tyske Myndigheder, synes ikke at være højt anskrevet i ansvarlige tyske Kredse.

7. Januar 1941

Det er langt fra lysteligt at være Bladmand for Tiden. I Gaar fik vi saaledes Meddelelse om, at vi ikke maa skrive noget som helst om Isforholdene i danske Farvande, som i de sidste Dage har givet os en Del ganske godt Stof. Hvad Pokker skal man efterhaanden skrive om? Folk skælder ud over, at Aviserne er dyre og at der ingen Ting staar i dem.

8. Januar 1941

Ved Hørsted støbes der nu igen efter at Frosten er taget betydeligt af, og en hel Del Folk er paany kommen i Arbejde. Her synes at vilde være Beskæftigelse hele Vinteren. Der slæbes stadig mere Materiel herop. Jeg saa i Dag saaledes endnu en stor Blandemaskine paa Banegaarden, og der kommer meget andet.

I Morges kom fra Ritzaus Bureau en fortrolig Meddelelse om at Bladet "Demokraten" i Aarhus er forbudt for tre Dage. Anledningen er nedenstående Artikel, som Bladet bragte i sit nummer for 6. Januar:

Ingen Ministerkrise

Med den tyske Besættelse er Danmark økonomisk blevet afhængig af Tyskland, og hele det danske Folk har straks indstillet sig derpaa. Praktisk talt hele vor Udførsel gaar til Tysk-

land, og vi kan kun købe de Varer, som Tyskland kan afse til os. Jo færre det bliver, jo vanskeligere bliver vor Befolkning stillet. I Stedet for Varer kommer vi efterhaanden til at raade over et Tilgodehavende, som vi formodentlig først vil kunne trække paa efter Krigen. Saaledes er nu engang Forholdet, og det er der ingen, som har beklaget sig over.

Men dermed har Danmark opfyldt sin Del af de Betingelser, som Tyskland opstillede den 9. April, og har til Gengæld Ret til at kræve, at Tyskland ogsaa fortsat opfylder sin Del, hvilket vil sige ingen Indblanding - hverken direkte eller indirekte - i vore indre Forhold. Tyskerne synes bedst om Diktatur. Det maa de om. Men Danskerne er Demokrater og vilde slet ikke kunne trives under et Diktatur. Derfor bliver vi ved Demokratiet. Hvad vi forlanger af et Ministerium er, at det har et Flertal bag sig. Under almindelige Forhold kan dette flertal undertiden være meget ringe. Tit vil det i et parlamentarisk Land være saaledes, at det staar lige paa Vippen med Hensyn til, hvilken af de to Grupper, der har Flertallet.

Og det er maaske ikke altid det daarligste. Det tvinger i hvert Fald til en vis Hensyntagen ogsaa til den store Oppositionsblok. Men den Regering, der sidder i Dag, har ikke noget knebent Flertal bag sig. Blev der afholdt et Valg, vil Regeringen faa Tilslutning af mindst 95 Procent af den danske Befolkning, fordi den har et ganske særligt Formaal, nemlig at føre Landet gennem den Krise, vi er inde i. Bortset fra danske Nazister og de med dem forbundne L. S.er, hvis Tal er skrumpet ganske betydeligt ind som Følge af Makkerskabet, bortset fra danske Kommuniste og et enkelt jysk Blad, der engang var konservativt og i Dag kun har eet formaal, nemlig Splittelse, staar hele den danske Befolkning bag Regeringen, og Sammenholdet er ikke blevet mindre i den senere Tid. Tværtimod kan man sige, at det er blevet yderligere øget. Der er derfor ingen Grund til at tale om Ministerkrise.

Der er ingen indenfor de samarbejdende Partier, som ønsker en saadan, og dermed er Sagen afgjort. Hvis der udefra

blev gjort Forsøg paa at skabe en saadan, vilde det jo være i Strid med Forsikringerne af 9. April, og det vilde lige saa afgjort i det danske Folk skabe en Stemning, som ikke var til Gavn for det gode Forhold mellem Danmark og Tyskland. Vi stoler paa den højtidelige Erklæring, som blev afgivet den 9. April. Vi stoler paa, at Tyskland ikke blander sig i vore indre Forhold, og vi stoler paa, at det gode Forhold til vor sydlige Nabo maa opretholdes.

Det er det første Bladforbud, vi har været ude for. Der er tidligere faldet nogle Bøder til Blade, som i Artikler eller Billeder har været ude over den Grænse, der er fastsat ved Meddelelser fra Stats- og Udenrigsministeriet. Forbudet er udstedt af Justitsministeriet.

Thisted Socialdemokrat har - ligesom forøvrigt vore Blade i Nykøbing M, Vejle og Silkeborg - bragt den samme Artikel, men der foreligger i Øjeblikket ikke noget om Forholdsregler over for andre Blade end Demokraten.

10. Januar 1941

I Eftermiddag indløb officiel Meddelelse om, at Folketingsmand Christmas Møller er traadt ud af Rigsdagen og har nedlagt sit Hverv som Leder af det konservative Parti og sine øvrige Bestyrelsesposter inden for Partiet.

Meddelelsen maatte vi bringe i Bladene, men den maatte ikke kommenteres, og den maatte ikke slaas stort op. Det begynder at blive hyggeligt. Der synes jo ikke at kunne være Tvivl om, at Christmas Møller er tvunget bort ved Pres fra tysk Side, og man ved jo aldrig, hvad der vil følge efter.

Der er alvorlig Grund til at frygte, at en saadan Fremgangsmaade fra tysk Side vil vække en saadan Forbitrelse her i Landet, at Uroligheder kan forekomme. Man fristes til at formode, at det netop er Hensigten at fremkalde Episoder, som kan give

de fremmede Paaskud til at overtage hele Styret. Men man vil dog nødig tro noget saadant.

Uden Ængstelse kan man ikke se Fremtiden i Møde.

11. Januar 1941

Sommeren igennem har Radioudsendelserne til de danske Blade været generet af tyske militære Sendere - Pejlestationer for Flyvere - som til Tider sender paa en Bølgelængde, der ligger tæt op ad Odense Radios. Der er Dage, hvor vi overhovedet ikke kan modtage vore Pressetelegrammer og maa have dem pr. Telefon fra Ritzaus Bureau.

I Efteraaret har det ikke været saa slemt, men der forekommer dog af og til meget generende Forstyrrelser.

De store Transporter af Arbejdere til og fra Hansted foregaar ikke uden Uheld og Ulykker. Mange Arbejdere er falden af aabne Lastbiler, og siden de lange Transporter i lukkede Omnibusser er begyndt, er der sket flere Sammenstød.

For en Maanedstid siden blev Klitmøller Rutebil tildels knust ved et Sammenstød i Skinnerup med en Omnibus, der kom fra Hansted. Flere blev saaret og fire af Klitmøllerbilens Passagerer indlagdes paa Sygehuset.

I Aftes tørnede en anden Omnibus ud for Skinnerup Smedie sammen med en tysk Lastbil, der kom fra Thisted. Omnibussen væltede paa Landevejen, og syv Arbejdere kom paa Sygehuset. Dog var kun de tre alvorligt kvæstede.

I Morges tørnede en tredie Omnibus i Tved sammen med en Lastbil fra Hansted. Tre Arbejdere blev slaaet, men ingen af dem alvorligt.

19. Januar 1941

Der er foreløbig ikke sket mere med Hensyn til Regeringen, og efter hvad der i Dag fortroligt meddeles mig fra København, sy-

nes der ikke at være Grund til at mene, at der i nærmeste Fremtid vil ske noget. Det ser saaledes ud til, at Kongen og Regeringen har Ret i deres Opfattelse af, at Ønsket om Regeringens Afgang ikke er kommen fra ansvarlige tyske Kredse, men har sit Udspring i hjemlige nazistiske Kredse, hvor man er meget ivrige efter at faa "udnyttet Chancen".

Det er ganske givet disse snævre danske Kredse en Pestilens, at Stauning nyder stor Anseelse og har en meget stor Autoritet, og at Samlingsregeringen i det hele taget staar meget stærkt. Der er ikke den ringeste Udsigt til, at de danske Nazister kan komme nogen Vegne, hvis ikke de faar Hjælp fra de tyske Besættelsesmyndigheder. Men der foreligger ingen Tegn paa, at man fra tysk Side vil bryde det givne Ord om at respektere Danmarks Selvstændighed i indrepolitiske Spørgsmaal. Saa længe vi i Danmark holder sammen, og saa længe Ro og Orden opretholdes, kan man ikke tro, at Tyskerne vil skride ind.

En streng Frost satte i Juleugen ind, og den vedvarer stadig. Fjorden har længe været tillagt, og nogen Sne er falden, men dog ikke særlig meget. Befæstningsarbejdet ved Hansted generes stærkt af Frosten, mange Arbejdere er afskediget, og det er muligt, at det hele vil blive standset i et Par Maaneder.

Foruden de 8 tyske Flyvemaskiner, der staar på Havnekajen i Thisted, ligger en halv Snes trukket op paa Landingsbroen ved Dragsbæk. En Del af Maskinerne siges at være flyttet fra Aalborg hertil.

Vi har stadig ikke mærket noget til engelske Flyvere, men de er ofte inde over Danmark. I den senere Tid er Statsradiofoniens Udsendelser Gang paa Gang blevet afbrudt af denne Grund, og Natten til 17. Januar er der bleven nedkastet Bomber paa dansk Omraade. Vi ved endnu ikke, hvor de er falden. Det opgives, at der ingen Skade er anrettet.

Naar de store Kanoner er ført bort fra Aggertangen, skal Grunden være, at Undergrunden er for usolid, saaledes at den

ikke kan bære saa svære Kanoner og i hvert Fald ikke kan holde til Rystelserne, naar der skydes med dem. En Del Luftværns-skyts er ført til Hansted. Disse Transporter foregaar ved Nat-tetid. Svære Kanoner er endnu ikke ankommen, da Fundamenterne ikke er færdige. Arbejdspladsen derude er afspærret, og der føres skarp Kontrol med, at ingen uved-kommende opholder sig der.

21. Januar 1941

Befæstningsanlægsarbejdet ved Hansted er nu praktisk talt standset, idet det har sat ind med Snestorm i Forbindelse med den haarde Frost, og det er umuligt at udføre noget videre Ar-bejde.

Der er for Tiden meget roligt i det hele taget. Flyvemaskiner ses praktisk talt aldrig. Men Udsigter til Krigens Afslutning er desværre ikke at øjne. Tyske Stridskræfter deltager nu ogsaa i Krigens omkring Middelhavet, hvor det synes at knibe haardt for Italien. Den tyske Front spænder altsaa lige fra Nordkap ned i Nærheden af Ækvator, og det er helt fantastisk, at sligt lader sig opføre.

Flyvemaskinerne ved Thisted Havn synes at skulde blive liggende, til Fjorden atter er tøet op. Der betaales sædvanlig Pladsleje for dem.

1. Februar 1941

Skønt den strenge Vinter vedvarer, og det gennem en længere Periode har frosset en Snes Grader og derover, arbejdes der dog ved Befæstningsanlægget i Hansted. Hver Morgen starter over en halv Snes Rutebiler fra St. Torv.

Tyskerne er nu ved at sætte Skøjter under de ved Thisted op-lagte Flyvere, saaledes at de kan starte fra Sneen eller Isen.

Der har længe været grumme lidt med Flyvning.

En dansk Oberstløjtnant Ørum er bleven idømt livsvarigt Fængsel for Spionage, og tre andre har faaet alvorlige Fængselsstraffe. Ørum og de andre har spioneret for England. Ørum blev taget i Berlin, hvorhen han vistnok var rejst omkring 9. April. Han skulde have været skudt i Tyskland, men det blev ordnet saaledes, at vi selv fik Lov af dømme ham mod at den danske Straffelov paa dette Punkt blev skærpet, og dette er sket.

Der er stadig roligt omkring Regeringen. De tyske Militærmyndigheder har krævet seks danske Torpedojagere udleveret for at anvende dem i Krigen. Fra Regeringens Side har man protesteret, idet der henvistes til, at Kravet betød et Brud paa den indgaaede Overenskomst mellem de to Stater. Men Tyskerne fastholdt Kravet, idet de hævdede, at det i den Situation, Tyskland befinder sig i, er absolut nødvendigt at faa saa meget Materiel til Raadighed som muligt, og saa vidt jeg ved, er Torpedojagerne taget i Brug af den tyske Marine.

12. Februar 1941

I Aftes faldt der for første Gang Bomber i Thisted. Det skete Kl. ca. 23. Min Kone og jeg havde været i Teatret og sad paa Hotel "Royal" ved en Kop Kaffe, da der pludselig lød et Par tunge Drøn. Ved at gaa udenfor kunde man høre Luftværnskanonerne ved Dragsbæk, der skød i nogle Minutter. Saa lød Luftalarm-Sirenerne, men det varede kun et Kvarters Tid, før der blev blæst af.

En engelsk Flyver havde kastet 2-3 Bomber, rettet mod Tyskernes flyvemaskiner og Anlæg ved Dragsbæk. Bomberne faldt imidlertid 50-100 meter fra Land. De slog et Par store Huller i Isen, og mere skete der ikke. Saa vidt vi har kunnet konstatere, var der kun en enkelt engelsk Maskine herover. Det menes, at den havde været over Byen allerede ved 19-Tiden

for at rekognoscere.

Vi var ellers ved at gaa og blive sikre i den Tro, at der ikke kom Bomber paa vore Enemærker. Nogen væsentlig Skade kan Englænderne næppe anrette ved Dragsbæk, ud over at de kan beskadige tyske Barakker. De tyske Flyvemaskiner der ligger her, er af mindre størrelse og gaar ikke paa England.

Det danske Socialdemokratis Formand, Folketingsmand Hedtoft Hansen, og Partisekretær Folketingsmand H.C. Hansen har maattet nedlægge deres Hverv som h.h.v. Partiformand og Partisekretær. Aarsagen er Krav fra tysk Side, idet det anføres, at de to Mænd gennem tysk fjendtlig Virksomhed stod som en Hindring for et godt og venskabeligt Forhold mellem Tyskland og Danmark.

Det er ganske givet, at det er Landsmænd - danske Kommuniste og Nazister - der har givet Anledning til dette Krav fra tysk Side, idet der gennem lange Tider har været ført en gemen og løgnagtig Bagvaskelseskampagne mod de to Socialdemokrater. Man har dog ikke kunnet finde noget som helst Bevis mod dem, men har som Paaskud benyttet nogle Pressemeddelelser - Aftryk af Artikler fra fuldt legale danske og svenske Blade - som HIPA har udsendt til socialdemokratiske Tilidsmænd.

Ingen af de to Hansener har haft noget som helst med Udsendelsen af dette Materiale at gøre, men det tyske Krav antog en saa skarp Form, at de for Landets Skyld valgte at træde tilbage. De beholder Sæde i Rigsdagen.

Man forstaar jo ikke rigtigt, hvad de tyske Myndigheder mener at kunne vinde ved saadanne Aktioner mod gode og hæderlige danske Mænd.

1. Marts 1941

Den haarde Vinter varer ved, men de tyske Flyvemaskiner er

næsten allesammen fjernet fra Dragsbæk og fra Thisted Havn. Efter Bombeangrebet for en Tid siden fik man meget travlt med at faa Maskinerne camoufleret, og umiddelbart derefter begyndte man at sætte dem ud paa Isen og flyve dem bort

28. Marts 1941

Omsider er Isen paa Fjorden nu brudt op, og den tyske Kran-damper, der hele Vinteren har ligget ved Dragsbæk, stod straks ind i Havnen for at sætte de to sidste Flyvemaskiner ud. Ogsaa de er nu væk.

Arbejdet ved Hansted har været holdt i Gang hele Vinteren, men har naturligvis været generet en Del af Frost og Sne. Gang paa Gang har betydelige Arbejdsstyrker maattet sættes ind paa Snerydning paa Landevejen fra Thisted til Hansted samt paa Arbejdspladsen derude.

Det bliver et kolossalt Befæstningsanlæg, og meget svære Kanoner ventes i næste Maaned herop. Vældige Blokvogne med op til 48 svære Hjul er ankommen. Der føres ustandselig Materiel derud, og Ingeniørfirmaet Simonsen & Wendt er sat til at lappe Landevejen med Asfalt og holde den i Orden. Den haarde Trafik har i Forbindelse med Vintervejret foranlediget ikke saa lidt Skade paa Vejen.

9. April 1941

Aarsdagen for den tyske Besættelse af Danmark og Norge er forløbet meget stilfærdigt. Der var i Hemmelighed agiteret for almindelig Flagning paa halv Stang. Smaa Sedler med Opfordring i denne Retning var delt rundt eller opklistret paa Vinduer og Døre.

Bladene havde faaet Henstillinger om at være meget forsigtig-

tige med Omtalen af 9. April, og Regeringen udsendte den 7. April en Erklæring, i hvilken det bl.a. hed, at Dagen skulde forløbe værdigt uden Demonstrationer af nogen Art, heller ikke Flagning.

Politiet havde fortroligt faaet Meddelelse fra Justitsministeriet om, at det skulde paases, at der ikke flagedes paa en Maade, saa det fik Karakter af en Demonstration. Hvis noget saadant forekom, skulde Politiet drage Omsorg for, at Flagene blev taget ned.

Der skete heller ikke noget, og der saas praktisk talt ingen Flag. Tyske Flyvere var ude for af spejde efter Flag, og de skal have øjnet og indberettet et Par enkelte Tilfælde her paa Egnen.

En tysk Jagermaskine med to Mands Besætning styrtede for nogle Dage siden ned i Stenbjerg Plantage. Begge Flyvere dræbtes, og den brændende Maskine satte flere Steder Ild paa Plantagen, men Ilden blev hurtigt slukket.

Der foregaar en livlig Virksomhed i Luften, men vi faar kun meget lidt at vide derom. En anden tysk Maskine styrtede forleden ned i Havet ud for Hansted, og Redningsbaaden var ude efter Flyverne. I de sidste Dage er der forekommet flere natlige Bombardementer her i Landet. En Jernbaneviadukt i Nærheden af Ringkøbing er bleven beskadiget af en Bombe, og der anrettedes ogsaa anden Skade. Vejle Havn skal ogsaa være bleven bombarderet.

Det tyske Krav om Forandringer i Regeringen er som nævnt bleven opgivet, men jeg har erfaret, at Tyskerne som Betingelse herfor stillede, at en Del danske Nazister, der har deltaget i Demonstrationsoptøjer i Haderslev, og som her havde hugget Politibetjente med Spader og overtraadt Uniformsforbudet, skulde gaa fri for Tiltale.

Regeringen tøvede naturligvis med at imødekomme dette Krav og spurgte, om man fra tysk Side saa vilde yde Garanti for, at de nazistiske Optøjer ikke gentog sig. Men Tyskerne erklærede, at noget saadant kunde man ikke, da man fra tysk Side ikke havde nogen Myndighed over et dansk politisk Par-

ti og ikke vilde blande sig indre danske Forhold!!!
Enden på Sagen blev dog, at Regeringen gav efter.

Som Erstatning for 8 danske Torpedobaade, Tyskerne under den danske Regerings Protest har faaet udleveret, har vi faaet Løfte om Jern fra Tyskland til Bygning af andre Krigsfartøjer. Regeringen ønskede at maatte anvende Jernet til Bygning af Handelsskibe, som vi trænger haardere til, men dette kunde ikke tillades.

11. April 1941

Den første svære Kanon til Hansted-Befæstningen er ankommen. Det var kun Kanonløbet, som havde en Længde af 21 Meter, og som vist vejede over 100 Tons. Der arbejder saa vidt man kan skønne omkring 1000 Mand i Hansted. I Thisted er ledige Lejligheder eller Værelser næsten ikke til at opdrive, og en Mængde Familier har Folk i Kost.

Det tyske Felttog paa Balkan er i fuld Gang. Jugoslavien underskrev for kort Tid siden Tremagtspagten, men om denne Sag var der i Landet stærkt delte Meninger, Regeringen, der lige var bleven konstrueret, blev styrtet, og det kom til tysk fjendtlige Demonstrationer.

Dette var naturligvis en Streg i Tysklands og Italiens Regering, og efter en Uges Tavshed i Berlin, iværksattes Angreb paa Jugoslavien og Grækenland, hvor haarde Kampe nu foregaar.

17. April 1941

I Gaar faldt der Bomber i Thy. Ved 15-Tiden om Eftermiddagen kastede en Flyver 8 Bomber ved Snedsted. De faldt paa Marken umiddelbart Nord for Stationsbyen ikke ret langt fra Mejeriet. Fire af dem eksploderede straks, mens fire andre ikke eksploderede.

Det var 50 Kg. Bomber. Ved et rent Held kom ingen Menne-

sker til Skade. To Mand blev ramt af et eller andet, der dog næppe har været egentlige Sprængstykker, men nærmere Jord eller Sten. De tog ingen Skade. Et Hus blev slemt molestreret, Mejeriet slog nogle Revner, og der gik et Utal af Vinduesruder, som der for Tiden næsten ikke kan skaffes Glas til.

Der blev straks foretaget Afspærringer af Hensyn til Faren for de ikke eksploderede Bomber. Byens Hovedgade blev afspærret fra Gæstgivergaarden til Vesten For Stationsbyen. C.B.-Betjente fra Thisted overtog Vagten sammen med Folk fra Stationsbyen. En Del af Beboerne ved Hovedgadens Nordside maatte rykke ud af deres Huse.

Man mener i Snedsted, at der kun var en enkelt Maskine over Byen, og at den bar Bogstaverne U.S.A. Den kredsede lavt over Byen, før den kastede Bomberne.

Ved Hvidbjerg St. faldt omtrent paa samme Tid 8-9 Bomber, af hvilke 3-4 straks eksploderede, mens Resten ikke sprang. Bomberne faldt tæt Syd for Stationsbyen paa begge Sider af Jernbanelinien, og Toggangen mellem Hvidbjerg og Uglev er standset. Passagerer og Post befordres paa denne Strækning i Biler, og der er ligeledes her foretaget Afspærringer.

Der skete heller ikke i Hvidbjerg nogen Ulykke, men mange Vinduesruder knustes.

Værre gik det i Skjern, hvor en Bombe faldt ned gennem Taget i Svineslagteriet. Otte Mand blev saaret, og to af disse, Dyrslæge Andersen og Opsynsmand Lidegaard er døde af deres Saar.

De tre Flyvere synes at være kommen ind omkring Thyborøn, hvor de skiltes saaledes, at den ene gik til Snedsted, den anden til Hvidbjerg og den tredie til Skjern.

De tyske Soldater i Thyborøn og paa Aggertangen skød om Eftermiddagen, Aftenen og Natten livligt efter Flyvere, og Granatstumperne faldt tæt ved Agger og Krik.

23. April 1941

I Dag er normal Toggang endelig genoprettet mellem Hvidbjerg og Uglev. I de sidste Dage har nogle Godstog været ført igennem. Tyske Minører har foretaget Bombesprængninger derude.

De ved Snedsted liggende Bomber, som ikke synes at have været tidsindstillede, er saa vidt vides endnu ikke sprængt, idet nogle Forsøg herpaa er mislykkedes.

Der er yderligere ankommen to svære Kanoner til Hansted, og i de sidste Dage er der kommen mange Soldater her til Byen. Ogsaa til Nykøbing er der kommen en Del. Det ser i det hele ud til, at der skal trækkes mere Tropper og Materiel herop.

Krigen paa Balkan, der har staaet paa i et Par Uger, er nu ved at være forbi. Jugoslavien er forlængst kaput, og Grækenland er snart færdig. Dermed er England slaaet ud på det europæiske Fastland, hvor intet synes at kunne modstaa Tyskerne.

25. April 1941

Bomberne i Snedsted er nu bleven sprængt. Beboerne i Hovedgadens nordlige Side var instrueret om at holde sig i Sikkerhed saa længe. Der anrettedes ved Luftrykket nogen Skade paa en Del Huse. I alt er et halvt Hundrede Ejendomme beskadiget ved at Murene har slaaet Revner, Tagsten revet løse o.s.v. Det er dog navnlig Baghuse, det er gaet ud over.

Endnu staar det som en Gaade, hvad Formaalet kan have været med at nedkaste disse Bomber i Snedsted og Hvidbjerg ved højlys Dag. Der synes ikke at kunne foreligge nogen Fejltagelse, og der foreligger heller intet om, at den engelske Maskine har være forfulgt. Mange tror, at det i Virkeligheden var tyske Bomber, og at Formaalet var Krigspropaganda, men denne Forklaring er vel ikke meget sandsynlig.

12. Maj 1941

Thisted havde sidste Nat sin tredie Luftalarm, der indtraf om Natten og varede fra Kl. 2.22 til 3.56. Der skete intet som helst her paa Egnen, og mange sov fra det hele. Hjemme hos os, forblev vi i vore Senge.

Der er bleven kastet Bomber ved Aalborg Havn, hvor der til Stadighed ligger tyske Skibe, og hvorhen nok en Del af Skibsbyggeriet fra Kiel er ført - meget andet er kommen til Aarhus og andre Steder. Væsentlyg Skade blev vistnok ikke anrettet.

En Del af de danske Arbejdere ved Fæstningsanlægget i Hansted skal nu til Norge for at udføre lignende Arbejder der. Tømrer Wimmelmann fra Aalborg, der hele Vinteren har boet hos mig, skal ogsaa afsted. Man forstaar ikke rigtig, at Danskerne har Lyst og Mod paa dette Foretagende. Forholdet er uden Tvivl det, at Tyskerne i Norge ikke kan faa de norske Arbejdere til at arbejde for sig. Danskerne er klar over, at de ikke kan komme sammen med den norske befolkning, og der er Grund til at frygte, at der i Norge vækkes en bitter Stemning mod Danskerne, som sender Folk derop. Men der loves fyrstelig Betaling. Tømrer Wimmelmann skal saaledes være Arbejdsformand og have 4½ Kr. i Timen plus Kost og Logi.

Det var først Mening, at de skulde flyve til Norge, men det ser nu ud til, at de skal rejse med Jernbane gennem Sverrig.

25. Maj 1941

I Morges ved 8½-Tiden blæstes for fjerde Gang Luftalarm i Thisted. Den varede en god halv Time, og der skete intet. Man mener dog at have hørt engelske Maskiner over Byen, men de gik højt. Det er stadig om Søndagen, vi har Luftalarm.

27. Maj 1941

Aarsagen til Luftalarmen i Søndags var et engelsk Flyverangreb ved Thyborøn. Der blev kastet flere Bomber mod et tysk Skib i Kanalen, men saa vidt vides anrettedes ingen Skade. En engelsk Maskine blev skudt ned af det tyske Skyts paa Aggertangen. Maskinen faldt i Havet ikke langt fra Land. Af Besætningen reddedes en Mand, der sprang ud med Faldskærm, og som blev optaget af nogle Glyngørefiskere og ført ind til Thyborøn, hvor Tyskerne tog sig af ham.

Befæstningsarbejderne ved Hansted synes nu snart at være i det væsentligste færdigt. En Del af Arbejderne er rejst, og man er begyndt at transportere Materiel bort derfra.

Engelske Flyvere nedkaster ikke saa sjældent Flyveblade med dansk Tekst. Flere steder her paa Egnen er saadanne Tryksager fundet. De er formet som Regninger fra Danmark til "Firmaet A. Hitler i Likvidation" og lyder paa godt en Milliard Kr. for leverede Landbrugsvarer og for "dækningsløse Checks" til Betaling af udførte Arbejder og indkøbte Varer i Danmark. Det er forbudt at have disse Tryksager, som skal afleveres hos Politiet.

30. Maj 1941

Det tyske Kranskib, der siden i Fjor har ligget dels ved Dragsbæk, dels i Thisted Havn, kom i Aftes indtil Havnen med Vraget af den engelske Flyvemaskine, som i Søndags blev skudt ned ved Aggertangen. Der er fri Adgang til at bese Vraget, som ikke er andet end en grusomt forvirret Bunke Ledninger og forvredne, sønderrevne Maskindele.

Vestre Skole er stadig belagt, og Teknisk Skole ligeledes, mens Luftværnstropperne bor ved Dragsbæk. Her ligger næsten aldrig mere Flyvemaskiner, i hvert Fald kun nogle ganske enkelte.

Der har været noget fremme om, at al Passagertrafik over Storebælt skulde standses, men noget nærmere herom foreligger ikke. Af de danske Arbejdere, der sidste Efteraar rejste til Tyskland for at arbejde, er en Del vendt tilbage og ønsker ikke at komme derned igen. Andre forbliver dernede, og der rejser stadig nye Folk derned. Om Forholdene i Tyskland udtaler de sig meget forskelligt.

Ved Klitmøller styrtede for nogle Dage siden en tysk Maskine ned i Havet, vistnok som Følge af Eksplosion i Motoren. En Mand, der var sprunget ud med Faldskærm, blev reddet af en Fiskerbaad. Han havde brækket Benene. En anden dræbtes.

11. Juni 1941

De danske Arbejdere er kommen til Norge - i hvert Fald er en Del kommen derop. Vi har ad Omveje hørt fra Wimmelmann, der er i Trondhjem. Der gaar Rygter om, at en Dampner med danske Arbejdere - op mod et Par Hundrede - skal være bleven sænket i Kattegat, men da der ikke er fremkommen nogen officiel Meddelelse, er det nok kun Rygter. Hvor danske Statsborgere omkommer, plejer det altid at blive meddelt.

Jeg var forleden sammen med Borgmester Iversen i Hansted, hvor Iversen skulde undersøge, om der var Landbrugsarbejdere under 25 Aaar bekæftiget ved de Arbejder, der udføres for Tyskerne. Jeg fungerede som Tolk. Der er lavet en fantastisk Masse Huse og Befæstningsanlæg i Terrænet omkring den gamle Mole, og der staar svært Luftværnsskyts paa Bakkerne Øst for Hansted. Der arbejdes stadig under Højtryk, og tilsyneladende er der endnu et Stykke Vej til Enden.

Der gaar over Aalborg stadig Mandskab og Materiel til Norge. Forleden saa en Bekendt af mig i Aalborg flere Hundrede lettere Kampvogne, der skulde denne Vej. Tilstandene i Norge skal være slemme, idet Forholdet mellem Befolkningen og den tyske Værnemagt skal være yderst spændt.

“Sønderborg Socialdemokrat” er bleven idømt en Bøde af 400 Kr. for at have bragt en Notits - klippet i eet andet Blad - om, at Befolkningen i Norge spiste Krager.

I det hele taget er den danske Presse under skarp Opsigt, og flere Gange har den tyske Pressechef i København Dr. Meissner betydet Pressens Repræsentanter, at vi er for lidt tyskvenlige og at en anden og bedre Indstilling var nødvendig, hvis ikke skarpere Forholdregler skulde tages i Anvendelse. Det blev dog fra dansk Side betydet ham, at der ikke har været Grund til at paatale andet end Bagateller, og at drastiske Skridt over for Pressen og Befolkningen vilde virke modsat deres Hensigt.

Der forefalder i nogle Byer af og til Episoder, Sammenstød mellem tyske Soldater og Danskere, og disse beklagelige Optrin har givet Justitsministeren Anledning til at bebude strengere Fremgangsmaade over for danske Demonstranter. Justitsministeren har betonet over for Pressen, at der er Fare for, at Tyskland sender Politi herop, hvis Forholdene ikke bedrer sig.

Det drejer sig dog kun om unge, ubesindige Mennesker, som ikke tænker nærmere over, hvad deres Handlemaade kan medføre af Fare for Landet. De forstaar vel slet ikke dette. I al Almindelighed er Forholdet mellem den danske Befolkning og den tyske Værnemagt fredeligt og Situationen rolig.

Det blev i Aar ligesom i Fjor forbudt at afholde Genforeningsfester, og det kan vel ventes, at Alsangstævnerne bliver forbudt, idet de vistnok opfattes som en Slags danske Demonstrationer, der er lidet ønskede fra tysk Side.

26. juni 1949

Jeg var forleden i København i Anledning af, at Pressens Fællesraad havde indkaldt til almindeligt Redaktørmøde. Statsminister Stauning og Redaktør H.P. Sørensen indledede en Drøftelse af Pressens Stilling under de herskende Vilkaar. Ty-

skerne beklager sig stadig over Befolkningens uvenlige Holdning over for de tyske Besættelsestropper.

Ved mødet blev det oplyst, at Tyskerne nu havde stillet Krav om, at Redaktør N. Hasager skulde forlade "Politiken" og at der skulde ske visse Ændringer i Bladets Redaktion.

Anledningen til dette Krav var, at Bladets Redaktionssekretær Steen Gudme, er rejst til England. Gudme var af Bladet sendt til Stockholm for at forhandle med et derværende Blad om fælles Korrespondancer fra Berlin, og han vendte ikke tilbage. Det viste sig, at han pr. Flyvemaskine var taget til England. Han meddelte, at han derovre vilde tjene Danmarks Sag. Tyskerne vilde nu gøre Redaktøren ansvarlig for denne Bortrejse, og de anførte, at naar der var saadanne engelskvenlige og tysk fjendtlige Personer i Bladets Redaktion, maatte der ske Ændringer.

Ved Pressemødet var der Enighed om, at man af al Magt vilde støtte Red. Hasager, idet man fandt det ganske urimeligt, at han skulde undgælde for, hvad Gudme har gjort. Der blev bl.a. anført, at man jo kunde spørge Tyskerne, om, hvad der var sket med Rigskansler Hitler, hvis højre Haand og Stedfortræder, Rigsminister Hess, for nylig stak af til England i Flyvemaskine.

Der har gaaet Rygter om, at den tyske Krigsflaade laa i Københavns Frihavn, og at Østerbro skulde være evakueret. Det drejer sig imidlertid kun om enkelte Krigsskibe, men der foreligger saa vidt vides en Plan om Evakuering, hvis en større Flaadestyrke skulde ankomme og Faren for Luftangreb derved øges.

Justitsminister Harald Petersen har for en Tid siden anmodet om sin Afsked som Minister, idet han ikke kan spændes med de tyske Myndigheder. Disse kritiserer stadig det danske Politi paa Grundlag af de Slagsmaal, der hist og her finder Sted og fordi de synes, der ikke skrives tilstrækkeligt

haandfast ind over for Personer, der generer tyske Soldater. Tyskerne er meget sensible i saa Henseende.

Den direkte Aarsag til Ministerens Afgang skal være en Episode, der forleden indtraf ved Afslutning af en dansk-tysk Fodboldkamp i København. Det kom her til Slagsmaal mellem Tyskere og Danskere, og Tyskerne hævder, at det danske Politi ikke foretog sig tilstrækkeligt. Endnu vides det ikke, hvem der bliver Harald Petersens Afløser, men formentlig vil det blive forsøgt at faa en dansk Nazist udnævnt. Dette bliver dog forhaabentlig forhindret, idet en saadan Person ikke vil blive mødt med nogen Grad af Tillid i Befolkningen.

En tysk Soldat deserterede forleden fra Hansted, hvor han stjal en Cykle. Forleden Morgen trængte han ind til en Arbejdsmand i Gudnæs, hvem han truede til at udlevere sig 10 Kr., hvorefter Røveren forsvandt. Politiet fra Hurup tog ham kort efter i Heltborg. Han blev overgivet til den tyske Værnemagt og bliver utvivlsomt skudt. Men vi maa ingen Ting skrive om denne Begivenhed.

Disse Dages Sensation er, at Rusland er kommen med i Krig, idet Tyskland, Rumænien og Slovakiet er gaaet i Krig mod Rusland. Ogsaa Finland er kommen med, og der har længe staaet tyske Tropper i Finland.

Stort set har Forholdene ellers længe været rolige i Danmark. Vi har ikke været udsat for engelske Luftangreb af Betydning. Der næres nu Frygt for, at Situationen kan blive alvorligere.

Foraaret og Forsommeren har været saa tør, at der er Fare for ren Misvækst, hvad der under de herskende Forhold vil være en ren Katastrofe for Nationen.

1. Juli 1941

Efter at Sovjetrusland nu ogsaa er kommen med i Krigen, er der paa tysk Foranledning indledt en større Aktion mod de danske Kommuniste. "Arbejderbladet" er bleven forbudt, og der er arresteret en Række Kommunistledere over hele Landet, saa vidt jeg har kunnet faa oplyst drejer det sig om ca. 230 Personer.

Folketingsmændene Axel Larsen og Alfred Jensen skal vistnok have gjort sig usynlige, saaledes at man endnu ikke har faaet fat paa dem. Her paa Egnen er der ikke sket noget, da vi ingen Kommuniste af Betydning har. En Mand fra Salling, der arbejdede ved Hansted, er bleven anholdt, mens han var hjemme paa Besøg.

15. Juli 1941

Rigspolitichef Thune Jacobsen er bleven Justitsminister i Stedet for fhv. Statsadvokat Harald Petersen, der efter eget ønske er traadt tilbage. Den nye Justitsminister er en dygtig og smidig Mand, som sikkert vil være Opgaven voksen. I Regeringen var man dog ikke meget for at gøre ham til Minister, fordi man meget gerne vilde have beholdt ham som Rigspolitichef. Det skal være noget vanskeligt at finde en kvalificeret Afløser for ham.

Der er endnu intet sket med Hensyn til Redaktør Hasager ved "Politiken" saa det maa formodes, at Aktionen mod ham er standset. Det har været fortalt, at Redaktør H.P. Sørensen var traadt tilbage fra "Socialdemokraten" i København, men det passer ikke. Sørensen har taget Sommerferie, og P. Tabor er midlertidig ansvarshavende Redaktør.

Situationen her på Egnen er stadig rolig. Saa vidt man kan forstaa, er der for Tiden forholdsvis faa tyske Soldater her. Det er naturligt, at der er trukket Tropper bort efter at Tysk-

land er bleven stærkt engageret i Rusland.

Vi kan imidlertid ikke lade være at ængstes for, at Situationen skal blive værre. Ikke alene er Rusland kommen med i Kri-gen, men U.S.A.s Indtræden ventes hver Dag, og hvad det hele skal udvikle sig til, er ikke til at forudse.

Der foregaar for Tiden Hvervning af danske frivillige til et "Frikorps Danmark" under det "Regiment Nordland", som paa tysk Initiativ er oprettet af norske Nationalsocialister. Det er ogsaa de danske Nationalsocialister, der gaar i Spidsen for det danske Frikorps. Hvervningskontorerne er her på Egnen hos Læge Lenbroch og Grisehandler P.C. Vestergaard, Hurup, Slagtermester A. Olesen, Thisted og Gdr. Chr. Madsen, Brøndumgaard, Fjerritslev.

En dansk Officer, Oberstløjtnant C.P. Kryssing, staar i Spidsen for Frikorpset og har udsendt bombastiske Opraab, i hvilket han bl.a. erklærer, at han gaar i Krig mod Bolschevismen, fordi han har mistet enhver Tillid til, at det demokratiske Danmark kan vække Nationen af Usselhed, der førte Danmark til 9. April 1940.

Det er selvfølgelig nødtvungent, naar Regeringen tillader denne Officer at anvende saadanne Udtalelser, uden at han bliver irettesat eller imødegaaet. Nogen Skade sker der dog næppe derved, idet den danske Befolknings langt overvejende Fler-tal vil reagere mod saadanne Udtalelser.

Der melder sig næppe heller andre til Frikorpset end renlive-de Nazister. Det danske Folk har lige saa stor Sympati for Finland som altid før, og nærer heller ingen Kærlighed til Russerne. Men Frikorpset skal iklædes tysk Uniform og skal i Virkeligheden optræde som tyske Soldater. Dette smager ikke godt.

Fra tysk Side er det tilkendegivet, at man vil lægge nøje Mærke til, hvorledes den danske Presse stiller sig til "Frikorps Danmark". Blade, der skriver om dansk Hjælp til Fin-

land, men undlader at omtale Frikorpset, vil blive betragtet som fjendtligsindede over for Tyskland.

8. august 1941

I Nat havde vi Luftalarm, men kun i tre Kvarter - fra Kl. ca. 3 til ca. 3 3/4. Der skete ikke noget i Thisted, men der faldt nogle Bomber i Vesløs. De anrettede ingen Skade, idet de faldt i Vejleomraadet Vest for Stationsbyen.

Engelske Flyvere har bombarderet Flyvepladsen ved Aalborg, og formentlig har en af dem været forfulgt Vest paa, hvorfor den har kastet nogle Bomber fra sig for at slippe væk.

10. august 1941

Forrige Nat var der atter engelske Flyvere her i Nærheden. Der faldt Bomber i Struer, hvor der formentlig har været sigtet efter en Servicestation, som Tyskerne benytter, og hvor de har Olieoplæg. Den blev dog ikke ødelagt, men et Par Huse ved Siden af beskadigedes, og Bomben faldt ikke langt fra Gasværket.

Ved Agger blev en engelsk Flyver skudt ned, og de ombordværende dræbtes. Der fortælles, at Englænderen først havde dræbt 11 tyske Soldater, men om dette er rigtigt, ved jeg ikke.

Den Nat, da vi sidst havde Luftalarm, da der faldt Bomber i Vesløs - var der ogsaa Englændere over Aarhus. Der blev kastet Bomber mod en Jernbaneviadukt i Kongsvang. Der anrettedes en Del Skade på Odderbanen og lidt på Statsbanen, og flere Huse blev slemt beskadigede. Ingen Mennesker kom til Skade, hvilket var mærkeligt, da Hændelsen indtraf om Natten og 3-4 Huse er gjort helt ubeboelige.

12. august 1941

Vi ser nu næsten aldrig en tysk Flyvemaskine. De er maaske trukket til Rusland, hvor det gaar haardt til, og hvor man endnu ikke kan se noget om, til hvilken Side det vil gaa. Der synes heller ikke at være saa mange Soldater her oppe mere. Vi har ikke saa faa Hestepassere med Heste - op mod et Hundrede Heste - men de synes ikke at lave noget. I Hansted og Nors ligger ogsaa Folk med Heste. Maaske gælder det at faa Føden til Dyrene. Det har vist knebet i Sommer, grundet paa Tørken. De rider om Dagen ud og græsser Hestene i Landevejsgrøfterne, hvilket Vejmændene ikke er begejstrede for.

For ikke længe siden blev yderligere to store Kanoner kørt til Hansted, og nu er vist alt det svære Skyts kommen derud. Endnu arbejder en Del Folk der, men ikke nær saa mange som i Vinter.

Der er bygget Højspændingsledning over Reservatet fra Klitmøller til Hansted, og der nedlægges for Tiden et Telefonkabel mellem Hansted og Dragsbæk. Det nedgraves i Kanten af Landevejen og føres ved Thisted ned forbi Alderdomshjemmet op over Halden og videre til Dragsbæk.

Der skal ogsaa føres Telefonkabel til Agger, men det kniber vist at faa Materiale til Kablerne, saa dette Arbejde synes at være stillet i Bero.

I Sønderborg hører man - efter hvad Frk. Anna Blaabjerg fortæller - hver eneste Nat stærk Flyvning, og der rettes hver Nat voldsomme Bombardementer mod Flensborg, Eckernfelde, Kiel o.s.v. hvad man fra Sønderborg kan iagttage. Der er ingen Tvivl om, at der anrettes meget stor Skade. Danskere, der kommer hjem, fortæller, at Kiel tildels ligger i Ruiner.

20. August 1941

I Nat havde vi for syvende Gang Luftalarm. Den varede dog kun fra Kl. 1.18 til 2.04. Der skete ikke noget, men vi hørte tydeligt engelske Flyvere i Byens Nærhed.

Der foregaar nu en stor Borttransport af Materiel, som har været anvendt ved Opførelse af Befæstningsanlægget i Hanssted. Efter Forlydende skal Maskiner evt. sendes til Norge. Omkring 1. September skal det hele være færdigt i Hansted.

Ogsaa Soldater og militært Materiel synes at blive trukket herfra i saa stort Omfang som det kan lade sig gøre.

21. August 1941

En uhyggelig Begivenhed skete i Nat ved 3-Tiden paa Johnsens Allé i Thisted. En tysk Underofficer fra Marineforvaltningen, der havde deltaget i en Afskedsfest paa Hotel "Royal" i Anledning af, at det store tyske Entreprenørfirma Sager & Woerner er ved at være færdig med sit Arbejde ved Hanssted, var bleven stærkt beruset ved Festen.

Han bor paa Jyllands Allé, men kom paa en eller anden Maade ud paa Johnsens Allé, hvor han gjorde Forsøg paa at trænge ind i Skrædder Chr. Sørensens Hus, idet han mente, at han boede her. Sørensens 32-aarige Søn, Spildindsamler Reimer Sørensen, stod op for at jage Urostifteren bort. Sørensen blev imidlertid af Tyskeren tilføjet to Dolkestik i Brystet, saa han segnede om i Køkkenet.

Tyskeren forsvandt, og Falck og Politiet blev alarmeret. To C.B.-Betjente fandt Tyskeren i en Isbod ved Stranden i Nærheden af Johnsens Rekreationshjem. Han truede imidlertid med Dolken, og de fik saa tilkaldt to Politibetjente, som med Revolvere tvang Tyskeren til at overgive sig. Han førtes til Politistationen og blev derfra overgivet til det tyske Militær.

Manden erklærer selv, at han intet som helst husker af, hvad der er sket. Det menes, at Handlingen er sket i bar Fuldskab. Tyskeren skal ellers være en meget rolig og behagelig Mand. Han skal i Tyskland have Hustru og tre Børn. Reimer Sørensen har faaet Dolkestik gennem begge Lunger, og hans Tilstand er meget betænkelig.

22. August 1941

Den ulykkelige Begivenhed paa Johnsens Allé i Thisted vækker naturligvis nogen Opmærksomhed og stor Harme. Ikke mindst er Folk vrede over, at Bladene ikke omtaler Sagen, og mange nærer den Opfattelse, at Bladene vil dække over Gerningsmanden. Folk forstaar ikke, at Bladene er tvungne til at undlade al Omtale af tyske Militærpersoners Indblanding i Sager af enhver Art.

Der er desværre Grund til at frygte, at Befolkningens Harme ved senere Lejligheder kan komme til at give sig Udslag i Episoder og Sammenstød af alvorlig Karakter. Der kan jo uhyre let ske noget.

Reimer Sørensen er stadig i Live, men hans Tilstand er alvorlig.

29. September 1941

Reimer Sørensen synes at skulde komme over den Medfart, han fik. Om han kan undgaa at faa Men af Knivstikkene, vides dog endnu ikke. Han befinder sig stadig på Sygehuset, men har det godt.

Tyskeren, Intendant Emil Marks, skal efter Forlydende være paa fri Fod. Noget sikkert herom har jeg dog endnu ikke kunnet faa at vide. Politiet ved ikke noget sikkert. Det er bleven sagt, at Danskere skulde være gaaet i Forbøn for ham. Mere

sandsynligt er det nok - hvis han er løsladt - at Sagen er fremstillet for de tyske Myndigheder saaledes, at han ikke selv var sagesløs. Hvad der i Realiteten er sket den paagældende Nat, foreligger ikke helt klart, men saa vidt jeg kan forstaa, har der været en Kvinde med i Spillet - en Kvinde, som Tyskeren vilde besøge, og for hvis Aarsag han kom i Konflikt med Sørensens.

Situationen er her på Egnen fortsat meget rolig. Vi ser praktisk talt aldrig en Flyvemaskine, og der er kun forholdsvis faa Soldater, ligesom en stor Del af de tyske Biler og andet Materiel er trukket bort. Der er øjensynlig i Rusland Anvendelse for alt, hvad der kan skræbes sammen.

En Politimand fortæller mig, at den direkte Aarsag til, at Statsadvokat Harald Petersen gik af som Justitsminister var, at han nægtede at appellere en Dom, der var afsagt over en ung dansk Pige i København. En tysk Militærperson havde forsøgt Voldtægt mod hende, men hun havde værget sig saa kraftigt, at Tyskeren blev mærket, og han anmeldte hende for Vold og Fornærmelse. Hun idømtes ved Københavns Byret en mindre Straf, og Tyskerne krævede denne Dom appelleret til Skærpeelse. Dette nægtede Harald Petersen at gaa med til.

Der skal efter Forlydende laves yderligere en Del her ved Byen, men endnu ved ingen med Bestemthed, hvad det drejer sig om. Der bygges nogle Barakker i Torp, men det hedder sig, at et Millionarbejde er under Optræk.

Ved Hansted er man vistnok nu i det væsentligste færdige, selv om der stadig er en Del Folk derude.

Storebæltsoverfarten har i den senere Tid adskillige Gange været standset. Der er ikke meddelt noget officielt herom, men man erfarer det paa anden Maade. Ligeledes har Kalundborg-Aarhus-Overfarten flere Gange været afbrudt. Aarsagen er formentlig engelske Flyveres Virksomhed. Undertiden skyder det tyske Luftværnsskyts paa engelske Flyveres Virksomhed.

Undertiden skyder det tyske Luftværnsskyts paa engelske Flyvere, og i saa Fald er det ikke rart for Færgerne at være i Nærheden. Der nedkastes vist ogsaa engelske Miner fra Flyvemaskinerne. Om nogen Minesprængning har der hidtil ikke foreligget Meddelelse.

21. Oktober 1941

I Gaar havde vi Luftalarm i tre kvarter midt paa Eftermiddagen. Der var Englændere herover, og der blev skudt med Luftværnskanonerne ved Dragsbæk. En engelsk Flyvemaskine styrtede ned i Faartoft øst for Thisted.

Saa vidt man kan faa det oplyst, kom to engelske Maskiner Nordfra ind over Faartoft. Den ene kastede fire Bomber mod et stort Træskur, som Tyskerne har opført (bare til Bluff) men ramte lige ved Siden af. Denne Maskine forsvandt Syd paa over Fjorden. Begge Maskiner gik lavt, og den anden blev taget af Vinden - det blæste en ren Orkan - og kastet ind mod Vestgavlen af Gdr. Harald Kierkegaards Stuehus.

Gavlen knustes og Tagværket paa det nye Stuehus blev næsten raseret. Maskinen slog en Kolbøtte, faldt ned paa Staldtaget og knuste dette, slog endnu et Par Kolbøtter hen over Marken og blev liggende paa Jorden lidt Sydvest for P. Pedersens Ejendom i Faartoft.

Maskinen havde ca. 100 Liter Benzin i Tanken, og den kom straks i Brand. Det vældige Benzinbaal antændte P. Pedersens Ejendom, som i den voldsomme Blæst meget hurtigt nedbrændte. Familien maatte skyndsomst redde sig og mistede alle sine Ejendele. Nogle Kreaturer indebrændte.

To Gaarde lige Øst for var truede, men blev reddet. Falcks Redningskorps og det tyske Brandvæsen var derude.

Der var fire Mand om Bord i Maskinen, og de dræbtes alle. En af dem var i Live efter Nedstyrtningen, men døde undervejs

til Sygehuset. Maskinen er bleven samlet op af Tyskerne, og Stumperne er sendt Sydpa.

Omtrent samtidig er der kastet Bomber mod Skarrehage Molerværk. Ogsaa her faldt flere Bomber, og en Ovn beskadigedes, men ingen Mennesker kom til Skade. Bomberne faldt vistnok i en Del raa Sten, hvilket i høj Grad dæmpede Sprængvirkningen. Det var formentlig smaa Bomber ligesom dem, der faldt i Faartoft.

Der kom i Faartoft heller ingen til Skade ud over en Mand fra Tingstrup, der opholdt sig paa Harald Kierkegaards Roemark. Han fik en Arm slaaet af Led.

25. Oktober 1941

Englænderne synes at udfolde en livlig Aktivitet i Luften. Hver Dag og Nat er der Englændere herover. Der er kastet Bomber ved Aarhus Havn, hvor en Del Skade skal være anrettet, og Odden Svineslagteri skal være beskadiget. Der fremstilles vist her teknisk Fedt e.l. til Tyskerne.

Endnu aner ingen, hvad der skal laves ved Thisted, og om det bliver til noget. Befæstningsanlægget i Hansted er i det store og hele færdigt, men tyske Officerer skal have udtalt, at man godt kunde have sparet dette Anlæg. Man havde anlagt det af Frygt for den russiske Flaade, men eftersom det senere var gaaet, var denne Frygt ugrundet.

1. December 1941

Danmark har tiltraadt den saakaldte Antikominternpagt, der for fem Aar siden oprettedes mellem Tyskland, Italien og Japan med det Formaal at bekæmpe Kommunismen. Enkelte andre Lande har senere sluttet sig til, og ved Pagtens Fornyelse for yderligere fem Aar tiltræder Danmark, Finland, Bulgarien,

Rumænien, Kroatien, Slovakiet og Kina.

Sagen har vakt betydelig Opsigt her i Landet, hvor Meddelelsen kom ganske overraskende, og hvor mange forvekslede denne Pagt med Tremagtpagten og troede, at Danmark nu skulde yde Tyskland militær Bistand mod Rusland. Saaledes hænger det dog ikke sammen, men frivillig er Danmark ikke gaaet med - saaledes som det officielt ser ud.

Torsdag den 20. November kom der til den danske Regering en uofficiel tysk Henvendelse med Forespørgsel, om vi kunde tænke os at tiltræde Antikominternpagten. Der blev svaret, at man ikke ansaa dette Problem for at være aktuelt for Danmark. Næste Dag kom Forespørgselen i officiel Form. Regeringens Medlemmer var enige om at svare, at Danmark ikke ønskede at tiltræde Pagten - undtagen Udenrigsminister Scavenius og Trafikminister Gunnar Larsen, der var stemt for at tiltræde.

Sagen tilspidsedes, idet der direkte fra det tyske Førerhovedkvarter kom Meddelelse om, at man ønskede et klart Ja eller Nej, og det blev betydet Statsminister Stauning, at et Nej vilde betyde, at Tyskland følte sig løst fra Overenskomsten af 9. April 1940, og at Danmark derefter vilde være i Krig med Tyskland, og Tyskland vilde indsætte en ny Regering.

Efter lange Drøftelser i Ministermøder og Statsraad enedes man omsider om, at det vilde være klogest for Danmark at tiltræde Pagten. Det lykkedes ved Forhandling med den tyske Gesandt at opnaa følgende Tillægsparagraffer til Pagten for Danmarks Vedkommende.

1. Det drejer sig udelukkende om Samarbejde med Hensyn til Afværgeforanstaltninger, og Tiltrædelsen medfører ingen militære Forpligtelser for Danmark.
2. Afværgeforanstaltningerne har udelukkende politimæssig Karakter.
3. Forpligtelserne til Samarbejde gælder kun Danmarks

eget Territorium.

4. Danmarks Stilling som ikke-krigsførende Stat ændres ikke.

En Overgang saa det ud til, at Regeringen skulde sprænges paa Spørgsmaalet, men Samarbejdet holdt dog. Udenrigsminister Scavenius rejste straks til Berlin for paa Danmarks Vegne at underskrive Pagten. I Berlin nægtede man dog straks at gaa med til Offentliggørelse af de 4 Punkter, hvilket den tyske Gesandt i København var gaaet med til. Scavenius erklærede derefter, at han ikke vilde underskrive Pagten, men rejse hjem igen. Der forhandlede i Berlin helt til næste Dag, lige til den højtidelige Underskrivelse af Pagten skulde foregaa. Omsider gik man fra tysk Side med til, at den danske Regering udsendte en Redegørelse, i hvilken de fire Punkter omtaltes.

Stemningen var landet over noget spændt, mere end den vilde have været, hvis Regeringens Redegørelse var kommen straks. I København var der ret store Studenterdemonstrationer ved Amalienborg og Christiansborg, og Demonstrationerne fortsattes i de følgende Dage. Politiet anholdt i alt ca. 150 Personer. Udenrigsministeren og den tyske Gesandt stod af Toget i Roskilde, da de vendte hjem fra Berlin, og de kørte i Bil til København. Der stod nemlig ved Hovedbanegaarden en større Folkemængde og ventede paa Scavenius, og Myn-dighederne turde ikke risikere, at det kom til alvorlige Tumul-ter.

Efterhaanden som Begivenhederne er bleven noget afklarede og Befolkningen har faaet nogle Oplysninger om Sagen, er Stemningen bleven mere rolig. De fleste erkender, at det var klogest af Regeringen at handle som den gjorde, men det er ogsaa en almindelig Opfattelse, at Bægeret nu snart maa være fuldt, og at vi nærmer os det Punkt, hvor Regeringen ikke mere kan give efter.

Det kan synes lidt vanskeligt at forstaa, hvorfor Tyskland saa stærkt ønskede Danmarks Underskrift, da Danmark jo faktisk

intet betyder i Verdenspolitiken. Det drejer sig uden Tvivl om Taktik. Situationen i Rusland er ikke længere gunstig for Tyskland, og det kniber formentlig at holde Humøret oppe derhjemme. Man har vildet stimulere ved at pege paa, at nu havde en Række Lande sluttet sig til Tysklands Sag.

Desuden har det maaske spillet en Rolle, at Japan staar i en meget kritisk Situation over for U.S.A., saa Krigsudbruddet kan ventes naar som helst. Man har antagelig vildet aflede Opmærksomheden noget fra Japans Deltagelse i Pagten ved at møde med en Række nye Stater som Medunderskrivere.

15. December 1941

En tysk Flyvemaskine forulykkede i Aftes ved Dragsbæk. Hvad der er sket, ved man ikke i Enkeltheder, men ud paa Aftenen lystes der ved Dragsbæk med Lyskastere, og der affyredes Skud. En Flyver kunde høres kredse over Byen og Fjorden, der laa skjult i tæt Taage, og det var øjensynligt, at Maskinen ikke kunde finde Landingspladsen i Taagen.

Den var ude over Fjorden, men kom saa tilbage igen op over Dragsbækvej og Hundborgvej. Her var den for lavt nede, idet den tørnede mod Automobilforh. Kuhn Münchs Flagstang og mod nogle Træer ved samme Ejendom, hvorefter den knuste Skorstenen paa Entreprenør Carl Larsens Ejendom ved Siden af. Stenene fra Skorstenen spredtes vidt omkring, men heldigvis kom ingen Mennesker til Skade. Taget på Carl Larsens Hus ødelagdes til dels, og der gik mange Vinduesruder i dette Hus og i Naboejendommene, som ogsaa beskadigedes i mindre Grad.

Flyveren landede derefter paa Fjorden, men Maskinen sank. Pontonerne har formentlig været knuste. Det var en ret stor Maskine med 3-4 Mand om Bord. Saa vidt vides er i hvert Fald en af dem druknet, mens de øvrige vist nok er kommen til Skade. Maskinen er fisket op og er ført bort.

Der er i den senere Tid bygget nogle Træhuse i Torp ved Thisted, bl.a. en tysk Telefoncentral, og nu skal der bygges nogle Huse ved Kronborgvej. I Hundborg bygges ogsaa noget, og der laves stadig lidt i Hansted, hvor der for Resten vistnok skal anlægges endnu mere Befæstning, et Flakfort i Nærheden af Havnen.

15. Januar 1942

Nogle Fiskere har i Thisted Bredning fundet Liget af en tysk Militærperson, uden Tvivl en Flyver, der mistede Livet ved Nedstyrtningen i December. Liget blev bragt ind til Flyverstationen ved Dragsbæk.

4. Februar 1942

Der er stadig roligt her i Landet, og siden for et Aar siden har der ikke været gjort Forsøg paa at faa Regeringen bort. Der er næppe Tvivl om, at dette Krav særlig kom fra Kredse i Danmark og ikke var formet i Berlin.

I den engelske radio har været gengivet nogle Meddelelser om, at der forberedtes en Jødelovgivning her hjemme, og at der skulde have været holdt dramatiske Statsraadsmøder om denne Sag. Dette er dog ikke rigtigt. Der er ikke rettet nogen officiel Henvendelse til Regeringen om Jødeproblemet. Underhaanden og i privat Samtale har Spørgsmaalet været berørt over for et Par af Ministrene, men hele Regeringen er enig om at vilde modsætte sig et saadant Krav, hvis det skulde komme.

Tyskerne har stillet Krav om, at danske Handelsskibe, der sejler i Konvojer gennem Kielerkanalen og til og fra Havne Syd for denne, skal bevæbnes. Fra dansk Side har man svaret, at vi ikke ønsker at bevæbne vore Skibe, og at vi heller ikke har hverken Kanoner eller Mandskab dertil.

Tyskerne har hertil sagt, at de gerne skulde stille Luftværnskanoner og Marinesoldater til Raadighed. Regeringen har efter Henvendelse til Rheder- og Sømandsorganisationerne svaret, at man ikke kunde modtage dette Tilbud. Det vides ikke, om Tyskerne vil stille et bestemt Krav. Det kan jo blive en farlig Sag for os, hvis danske Handelsskibe begynder at skyde paa engelske Flyvemaskiner.

Om Krigens Gang er det vanskeligt at sige noget. Paa Østfronten synes Russerne at have Overtaget, mens Tyskerne gaar tilbage, men der bebudes en stor tysk Offensiv til Foraaret.

Efter hvad man erfarer fra Tyskland, er Stemningen i den tyske Befolkning langt fra gunstig. Det kniber meget haardt med Fedtstoffer og andre Varer, og det kniber nok ogsaa at holde Troen paa Sejren oppe efter at U.S.A. er gaaet med i Krigen.

I Egnene Syd for den danske Grænse taler Befolkningen aabenlyst om, at man venter et tysk Nederlag, og at Sydslesvig sikkert vil komme under Danmark. Der fortælles endda, at Folk i Flensborg begynder at udleje deres Balkoner til Tilskuere, som vil overvære den danske Konges Indtog i Byen. Men det er jo nok Overdrivelse.

Det har utvivlsomt i disse Egne virket som en mægtig Reklame for Danmark, at de tyske Soldater vender hjem og fortæller, hvor godt man har det i Danmark.

15. april 1942

Vinteren er gaaet meget roligt, men den har været forfærdelig kold og lang. Først for en Uges Tid siden er stadigt Tøvejr sat ind, og endnu ligger der Is paa Fjorden, og mange Snedriver er stadig tilbage.

Der næres Formodninger om, at der i Foraaret vil ske noget i Nordeuropa. Det trækker sikkert op til en vældig Styrkeprøve. Tyskland vil utvivlsomt sætte alt ind paa at fremtvinge en Afgørelse paa det europæiske Fastland, og der er vel Grund til at tro, at naar Tyskland og Rusland paany er kommen i stort Livtag, vil England og Amerika forsøge en Invasion paa Fastlandet.

Gennem længere Tid har Tyskerne slæbt vældige Mængder

af Mandskab og Materiel op over Sjælland til Helsingør, hvorfra det udskibes og gaar videre. Meget af det gaar vist gennem Sverrig til Finland. Der foregaar stadig saadanne Transporter, og Folk, der i denne Tid kommer fra Sjælland, fortæller, at det næsten ikke er til at være derovre for Tyskere.

Efter hvad man faar at vide fra Tyskland, er Situationen der nede ret alvorlig hvad Levnedsmidler angaar. En Dame af mit Bekendtskab, der har opholdt sig i Berlin, er kommen til Danmark paa Rekreation, fordi hun er underernæret.

Der forestaar Forhandlinger mellem den tyske og den danske Regering angaaende Nedsættelse af de danske Smørrationer for at Leverancerne til Tyskland kan blive større, og der ventes ogsaa en Rationering af Kød og Flæsk. Vor Landbrugsproduktion er gaaet meget stærkt ned som Følge af Mangel paa Foder og Gødningsstoffer.

Jeg har faaet en Bøde paa 400 Kr. for Injurier i Anledning af, at jeg i en Artikel havde betegnet Frits Clausen og H.C. Bryld som Landsforrædere. Det lykkedes Nazisterne at faa Dommer Sølling, Thisted, til at vige sit Sæde, og Dommen blev afsagt af Dommer Fog, Fjerritslev.

Sølling vilde have gjort det betydeligt billigere, men han havde lagt sig ud med Nazisterne, der benyttede Sagen til Angreb paa Justitsminister Thune Jacobsen, og det var efter Forhandling med Ministeriet, Dommeren trak sig tilbage. Muligvis har ogsaa andre end Dommer Fog været med til at forme min Dom.

Vi skal jo desværre gaa stille med Dørene, ogsaa med Hensyn til Frits Clausen-folkene, der boltrer sig i Ly af Tyskernes Tilstedeværelse. Omsider har nu Lensgreve Knuth til Knuthenborg faaet sin Dom, 5 Aars Fængsel for Blodskam, men det er henstillet til Bladene ikke at beskæftige sig med Grevens politiske Virke. Han har jo været en af Nazi-Spidserne herhjemme.

Grev Knuth var Medlem af det tyske Waffen SS, der er et meget fint Korps, og af den Grund skal vi andre holde Mund. Det er lystelige Vilkaar. Tænk, hvilken Ballade, Frits Clausen-folkene vilde lave, hvis det var f. Eks. en fremstaaende Socialdemokrat, der var bleven dømt for en saadan Forbrydelse.

8. Maj 1942

Statsminister Stauning er død. Vi havde - i saa godt som alle Kredse i Folket - haabet, at baade han og Kong Kristian kunde holde ud, indtil Krigen er forbi og Faren ovre, men nu er altsaa Stauning væk. Finansminister Buhl er bleven Statsminister. Man havde ventet en Henvendelse fra tysk Side, men der er fra Berlin erklæret, at man betragtede Ministerskiftet som et indre dansk Anliggende, og det ønskede man ikke at blande sig i.

Der er næppe Tvivl om, at Tyskerne ønsker, at Forholdene i Danmark skal vedblive at arte sig som hidtil. De ved, at saa længe vi har Samlingsregeringen er der Ro og Orden i Landet. De har mere end nok af Besvær i de Lande, hvor de selv har overtaget Styret.

18. maj 1942

Fhv. Folketingsmand og Handelsminister Christmas Møller er flygtet til England. Han har sammen med sin Hustru og sin 17-aarige Søn været forsvundet siden 5. Maj, og Politiet var begyndt at eftersøge ham. Man nærede en Formodning om, at han var rejst til England, og d. 14. Maj om Aftenen bekræftedes Formodningen, idet man da hørte ham tale i den engelske Radio.

Kriminalpolitiet har travlt med at afhøre alle Christmas Møllers Venner og Bekendte, idet man vil have opklaret, hvorledes han er kommen ud af Landet. Det ligger nærmest at for-

mode, at han er undsluppen over Sverrig, men efter hvad jeg erfarer, har Politiet faaet konstateret, at hele Familien er kørt i Bil fra Vejle til Aggersund Syd, og her tabes vistnok hans Spor. Der er altsaa en Mulighed for, at han herfra er kommen med en Skude ud i Kattegat, hvor et engelsk Fartøj - Undervandsbaad eller Flyvemaskine - har taget dem om Bord.

Mange var i første Øjeblik tilbøjelige til at betragte det som noget i Retning af en Heltedaa, at Christmas Møller havde snydt Tyskerne og var sluppet til England. Der breder sig dog vist efterhaanden mere og mere den Opfattelse, at der ikke er noget særligt stort i dette. Maaske har han ved sin Flugt skadet os mere end han kan gavne os.

Straks efter at Flugten var opdaget, fik Fiskerne ved Vestkysten af Tyskerne Ordre til, at de ikke maatte gaa ud paa Havet i Tiden mellem Kl. 22 og Kl. 4. Dette er ikke saa lidt generende for Fiskerne.

29. Maj 1942

Endnu er den store Kamp, som formentlig skal foregaa i Sommer, ikke rigtig indledt. Tyskerne er for Tiden meget nervøse og synes at frygte en engelsk Landgang i Danmark. I den sidste tid er der trukket ikke saa lidt Mandskab og Materiel herop, Klitterne er hele Vejen spækket med Luftværnskanoner, i Thisted holder Biler parate til hurtig Udrykning ved Dag som ved Nat, alle tyske Officerer i Byen faar indlagt Telefoner, og saa vidt man kan forstaa, holdes Styrkerne i Alarmberedskab.

Der bygges ikke saa lidt forskellige Steder, saaledes i Hundborg, Vorupør, Hjørdemaal, og i Hansted er man i Gang med yderligere at udvide Stillingerne. Paa Aalborg Flyveplads er 10-15.000 Mand i Arbejde.

Ved Dragsbæk er oprettet flere nye Luftværnskanonstillinger, og der er spændt Pigtraad ved Landevejen, ligesom der ligger

spanske Ryttere parat ved Dragsbæk og Syd for Granskoven.

Der har af og til været standset paa Storebæltsoverfarten, idet der er magnetiske Miner eller andet Skidteri i Farvandet. Kalundborgbaaden havarerede for en Tid siden lidt uden for Kalundborg som Følge af en Minesprængning, men ingen Mennesker kom til Skade. Dette var nærmest et Under, idet Skibets Maskine blev presset op gennem Gulvet i Spisesalonen.

Lørdag d. 2. Maj minesprængtes D.F.D.S. "Rita" ved Samsø. 12 Mand reddedes, mens 3 Mand omkom. Dette er endnu ikke meddelt Offentligheden. Jeg sejlede to Dage senere over fra Kalundborg til Aarhus, og vi lagde Mærke til, at Minestrygere og Undervandsbaade var i travl Aktivitet i Farvandet.

1. Juli 1942

Der arbejdes igen vældigt ved Hansted, hvor Tyskernes Befæstning yderligere udbygges. Storadmiral Raeder har i Foraaret været her paa Inspektion, og han skal have sagt, at Forsvarsværkerne ved Hansted ikke var tilstrækkelige.

Ogsaa ved Klitmøller, Vorupør, Hjordemaal og forskellige andre Steder laves der en Del. Der rejses en Mængde Pejlestationer, hvad de saa skal bruges til. I Hundborg er bygget et større Komplex Syd for "Ydesminde".

Der kommer uafbrudt mere Mandskab og Materiel hertil, og Masser af Ammunition er kørt til Havet og til Dragsbæk. Der synes ikke at være nogen Tvivl om, at Tyskerne tror paa Muligheden af en engelsk Invasion. Der er indkvarteret Soldater i Hurup, Snedsted, Hundborg, Nors, Skinnerup, Hillerslev, Østerild og flere steder. Forsamlingshuse og Missionshuse er flere Steder belagt.

Kalundborg-Aarhusoverfarten blev for en Tid siden indstillet, da man ikke vedblivende turde sejle med Passagerer i det

minefyldte Farvand. Flere Skibe er gaaet ned i Kattegat og i Østersøen, men dette bliver ikke meddelt officielt. Der er bl.a. gaaet flere danske Dampere med Kul fra Tyskland. De russiske Undervandsbaade er stærkt ude for at afskære Tysklands Forbindelse med Sverrig, hvorfra Tyskland faar Malm, og saa gaar der ogsaa danske Skibe i Løbet.

20. Juli 1942

Der er Mulighed for, at Tyskerne vil nedlægge Landminer i Reservatomraadet ved Hanstholm. De befæster hele Hanstholmen, og der opføres stadig nye Huse bl.a. et meget stort Komplex - Forsamlings- eller Eksercerhus e.l. - tæt Syd for Kroen.

Der befordres daglig mange Arbejdere fra Thisted og de Syd for liggende Kommuner til Hansted, men Kørselen foregaar i Generatorbiler, da der ikke mere kan faas tysk Benzin til denne Kørsel.

20. August 1942

Ved Oddesundbroen er der nu 7-8 "Reder" med Maskinkanonner. Ved Simons Gaard er der ligeledes 7-8, ligesom Projektører er opstillet, og en Masse Pigtraad spændt ud omkring Kannonstillingerne.

Thisted Afholdshotel er beslaglagt af Tyskerne. De var først ude efter Hotel "Phønix", men Ejeren af dette, Hr. Adamsen, fik sig reddet ud af Klemmen. Afholdshotellets Beslaglæggelse er meget generende for baade de Rejsende og de mange Foreninger, der plejer at holde til her.

Min Kone og jeg har været cyklende til Hansted, men her var helt uhyggeligt at være. Hele Holmen er befæstet, der bygges Batterier, og der spændes Pigtraad, saa Adgangen til Havet næsten er spærret. Kun ad Vejen ned til Havnen kan man

komme til Stranden, og denne Vej bliver sagtens ogsaa lukket.

Der har længe været talt om Evakuering af Hansted By, ca. 200 Familier. Tyskerne ønsker Byen rømmet og en Del Huse nedrevet, men Beboerne sætter sig stærkt imod. Ogsaa fra Regeringens Side skal man være gaaet imod det tyske Ønske. I Øjeblikket drøftes en Plan, efter hvilken 27 Familier fra de mest udsatte Ejendomme skal fjernes, men man ved vist endnu intet om, hvor man i givet Fald skal føre dem hen.

Hyggeligt er det dog ingenlunde for de paagældende, der bor inde i eller klods op ad de tyske Befæstningsanlæg, hvorfra der ikke saa sjældent skydes, bl.a. naar engelske Flyvere viser sig. Skulde en engelsk Invasion blive til Virkelighed, vil disse Huse naturligvis blive stukket i Brand og jævnet med Jorden. Tyskerne fortæller, at ved den engelske Landgang i Dieppe i Frankrig for nylig blev mange Huse skudt i Brand, og Røgen fra disse Brande generede Forsvaret mod Englænderne. Derfor ønsker man nogle Huse i Hansted fjernet.

14. September 1942

Der slæbes ustandselig Materialer til Hansted, Klitmøller og andre Steder. I denne Tid er det navnlig nogle store Jernkors, der skal bruges til Tankspærringer. Der er ankommen en Masse af disse Genstande, og i alt skal der komme 100 Jernbanevognladninger. De anbringes navnlig ved Kysten i Hansted. Der køres ogsaa stadig Pigtraad herud.

Tyskerne har fomentlig allerede nedlagt landminer ved Hansted, og de er begyndt at lægge Landminer ned i Klitterne ved det store Vildtreservat mellem Hansted og Klitmøller. Hele Vildtreservatet vil formentlig blive afspærret for Færdsel. Der er Befæstninger langs hele Kysten fra Hansted til Vorupør.

Den danske Damper "Koldinghus" minesprængtes for kort

Tid siden i Nærheden af Hals. Damperen kom fra Norge med 1000 tyske Soldater om Bord. Mange blev dræbt eller saaret, og alt, hvad der i Omegnen var af Ambulancer, kørte saarede til Sygehusene i Aalborg og andre Steder. Damperen er i stærkt molestretet Tilstand bleven slæbt ind til Aalborg Havn.

Ved Oddesundbroen er - ligesom mange andre Steder - bygget mange "Reder", der er forede med Antiluftskyts.

Forholdene her i Byen og paa Egnen er stadig forholdsvis rolige, og der er kun sjældent Tale om Sammenstød mellem Tyskere og Danskere. Skærmydsler forekommer kun enkelte Gange ved Aften- eller Nattetid, naar der i Forvejen er drukket Spiritus. Forleden Aften stod der et drabeligt Slagsmaal i Garderne, men det syntes væsentligt at være mellem Tyskere indbyrdes. Til stor Glæde for os alle fik et Par hjemlige Nazister ved denne Lejlighed nogle Klø, da de begyndte at blande sig i Balladen.

To berusede Tyskere, der gik og skabte sig, spillede storsnude og generede forskellige Mennesker, blev i Frederiksgade slaaget ned af en ung Dansker. Hvem han var, vides ikke, idet baade han og alle Vidner i lynende Fart kom væk, før den tyske Patrulje kom.

I det hele taget opfører de tyske Tropper sig dog mønsterværdigt, og Episoder som den nævnte er meget sjældne. Derimod gaar der i Byen nogle sønderjydske Nazister i mørkeblaa Uniformer. De forretter Vagttjeneste ved Tyskernes Kontorer, Lagre etc., og det er nogle frække Fyre, som har opnaaet at gøre sig almindeligt forhadte. De vilde øjensynlig meget gerne spille Rollen som Overpoliti for vi andre, men den gaar dog ikke - endnu. Hvad der senere kan komme, ved man jo ikke.

Krigssituationen bringer ikke afgørende Begivenheder. Der staar haarde Kampe i Nærheden af Volga, men der synes ikke at være Haab om nogen Krigsafslutning i en overskuelig Fremtid. Alt tyder paa Vinterkrig i Rusland, og hvorledes den vil

spænde af, maa Tiden vise. Der kan ikke være nogen Tvivl om, at Tyskerne er haardt anspændte, og at Tysklands civile Befolkning er langt nede med Hensyn til Vareforsyning, men der er dog næppe Grund til at tro andet, end at Tyskland endnu har megen Kraft i Behold.

Engelsk Invasion her i Landet tror ingen paa - i hvert Fald ikke i indeværende Aar. Til Foraaret vil man maaske forsøge at oprette en ny Front. Før har de allierede næppe heller tilstrækkeligt med Tonnage og Materiel. Det er dog vel nok tvivlsomt, hvor meget de kan udrette - med mindre Tyskland skulde komme ud for et Sammenbrud.

21. Oktober 1942

Det er nu Alvor med Evakueringen i Hansted. Vistnok 52 Familier har i disse Dage maattet forlade deres Huse. De fleste er flyttet samme med Slægtninge og Bekendte i Hansted, skønt Pladsen her i Forvejen var trang nok. Nogle Familier flytter ind i en Barak, der er bygget i Nytorp.

Det kan formentlig ventes, at endnu flere Hanstedboere skal fjernes fra deres Hjem. Maaske skal det meste af Byen ryddes. Efterhaanden er det næsten heller ikke til at være derude. Befæstningsanlægget udvides stadig, og Husene omgives med Kanonstillinger og Pigtraad.

Ogsaa Befæstningen af Kysten Syd paa synes at blive fortsat. Der holdes Skarpskydningsøvelser i Terrænet mellem Hanstholm og Stenbjerg med Skudretning ud over Havet.

I de sidste ca. tre Uger har den politiske Situation her i Landet været meget spændt. Kongen modtog til sin Fødselsdag d. 26. Septbr. et Lykønskningstelegram fra Rigskansler Hitler, og han afsendte et Svar i den Form, han altid anvender: Min bedste Tak. Chr. Rex.

Nogle Dage senere indløb fra den tyske Rigsregering en

Skrivelse, i hvilken anførtes, at Kongens Takketelegram var saa kort og knapt i Formen, at det i Berlin blev opfattet som uvenligt og uhøfligt. Man betragtede Telegrammet som en Fornærmelse mod den tyske Fører, og noget saadant kunde Tyskland ikke finde sig i. Samtidig blev den tyske Gesandt i København kaldt hjem, og den danske Gesandt i Berlin rejste ogsaa hjem til København.

Den danske Regering affattede en Skrivelse, i hvilken man gjorde opmærksom paa, at Kongen naturligvis aldrig havde haft til Hensigt at fornærme Hitler og at hans Telegram havde samme Form, som han ved andre lignende Lejligheder anvendte. Kongen lod samtidig udtale Ønske om at faa en Samtale med den tyske Fører, og da hans Alder og Helbred ikke tillod ham at rejse til Berlin, vilde han gerne, at Kronprinsen blev modtaget der nede.

Paa denne Skrivelse er der - saa vidt jeg ved - endnu ikke indløbet noget Svar, men det menes dog ikke, at Episoden faar alvorlige Konsekvenser. Statsminister Buhl lagde dog forleden ved et Hovedbestyrelsesmøde i Partiet ikke Skjul paa, at Situationen var alvorlig - den alvorligste siden 9. April 1940. Og man er forberedt paa en noget skarpere Kurs fra tysk Side over for os.

Der er hver Nat engelske Flyvere over Jylland, og undertiden hører vi dem her, men vi har dog kun sjældent Luftalarm. Forleden skal der være nedkastet magnetiske Miner i Limfjorden, og en tysk Hurtigbaad, der gennem lang Tid har haft Station i Thisted, løb ved Østsiden af Mors paa en Mine og havarerede.

En af de sidste Nætter skal Faldskærmsfolk være landsat af engelske Maskiner og Politiet har været ude i Nystrup Plantage, hvor en mystisk Mand var set. Det drejede sig dog formentlig kun om en Jæger.

Der er adskillige Gange landsat saadanne Folk her i Landet. I København fandt Politiet i sidste Maaned efter længere Tids

Jagt en hemmelig Sender, og en Spion, der skulde anholdes, skød en Kriminalbetjent ned og tog selv Gift, saa han døde. En anden Spion blev kort Tid senere skudt af Politiet.

Brændselssituationen tegner sig temmelig alvorligt. Vi har Sommeren igennem kun faaet meget smaa Tilførsler af Brændsel fra Tyskland, og vi har mod Sædvane slet ingen Reserver at gaa Vinteren i Møde med. Adskillige Kulbaade gaar tabt i Østersøen, Øresund og Kattegat, sænket af Miner eller russiske U-baade.

Gasværkerne indførte fra i Juli Gasrationering, og Elektricitetsværkerne følger antagelig efter. I Thisted staar for Øjeblikket begge Værker og mangler Kul.

Der bygges stadig Barakker ved Thisted og Dragsbæk. Paa Bachs Jorder Øst for Byen og ved Bygrænsen mod Vest er opført hele smaa Byer, ligesom der i Dragsbæk er rejst en Del nye Bygninger. Hvad man har i Husene, vides ikke.

Tyskernes Forbrug af Elektricitet er meget stort. De bruger til Tider mere Strøm end hele Nordthy Strømforsynings Omraade tilsammen. Da de ogsaa er betydelige Aftagere af Gas, kan det maaske ventes, at de vil være interesserede i at hjælpe os til det mest nødvendige Brændsel.

9. November 1942

Socialdemokratiets Hovedbestyrelse og Kredsformænd var indkaldt til Møde i København i Lørdags, og jeg var derovre. Fredag d. 30. Oktober indløb fra Berlin en Indbydelse til Udenrigsminister Scavenius om at komme til Berlin for at forhandle med Rigsudenrigsminister von Ribbentrop om den dansk-tyske Situation. Mandag d. 2. Novbr. fandt denne Forhandling Sted, og d. 3. Novbr. vendte Scavenius hjem.

Han betegnede Situationen som meget alvorlig, og der holdtes Minister- og Partimøder. Fra tysk Side var stillet bestemt

Krav om, at der i Danmark skulde dannes en ny Regering, som Tyskland kunde have fuld Tillid til. Statsministeren og Regeringsflertallet skulde være upolitiske Folk, og der skulde optages Medlemmer fra D.N.S.A.P. eller i hvert Fald nogle, der stod dette Parti nær. Tillige krævedes en Fuldmagtslov, der gav Regeringen Bemyndigelse til i Sabotagesager o.l. at handle uden først at spørge Rigsdagen.

De samarbejdende Partier var enige om at vilde bevare Statsminister Buhl mod hvem Tyskerne heller ikke havde noget at indvende, men det fastholdtes, at Buhl maatte vige - vistnok nærmest som et Offer for Stemningen her i Landet, som Tyskerne finder for lidt tyskvenlig. Partierne enedes saa om Nationalbankdir. Bramsnæs som Statsminister. Ham vilde man fra tysk Side ogsaa anerkende, men Bramsnæs undslog sig af Hensyn til Sygdom.

Partierne enedes derefter om Landstingsmand Hauch, men ham vilde Tyskerne ikke anerkende, fordi han havde for mange engelske Forbindelser, bl.a. en Søn i engelsk Krigstjeneste. Efter langvarige Forhandlinger enedes man saa om Udenrigsminister Scavenius som Statsminister, og under Forhandlingerne var det lykkedes at faa de tyske Krav lempet saaledes, at Regeringsflertallet godt maatte være Politikere, og saaledes at der ikke skulde medtages Nationalsocialister e.l. Folk. Forøvrigt havde Scavenius ogsaa modsat sig dette, vist navnlig under Hensyn til, at han ellers ikke turde garantere for Opretholdelse af Ro og Orden i Befolkningen.

I Partierne - ogsaa i Socialdemokratiet - havde man naturligvis store Betænkeligheder ved at gaa med til denne Regeringsdannelse, ved hvilken Statsminister Buhl, Finansminister Alsing Andersen og Kirkeminister Fibiger udtræder af Ministeriet - mens til Gengæld bl.a. Formanden for De samv. Fagforbund Laur. Hansen indtræder - men efter at de tyske Krav var lempede, og under Hensyn til, at parlamentariske Tilstande stadig bevaredes, valgte man efter moden Overvejelse at bøje sig frem for at føre Folket ud i en ren Katastrofe.

Tyskerne havde hele Apparatet klar til at overtage Administrationen. Ordningen blev ogsaa tiltraadt af samtlige samarbejdende Partier.

I Befolkningen er Scavenius ikke populær, men han er dog sikkert bleven gjort Uret. Han er absolut ikke Nationalsocialist, og han hævdes at være en god dansk Mand, der mener at handle til Danmarks bedste. Heldigvis tager Befolkningen Situationen roligt. Men om Samlingsregering kan vi ikke mere tale.

24. November 1942

Under Thisted Byraads Møde i Aftes blev Borgmester Iversen kaldt bort til en Forhandling med den tyske Værnemagt. Politimesteren var ogsaa tilkaldt, og det meddeltes dem, at et kvindeligt Medlem af den tyske Værnemagt samme Aften Kl. 18.45 paa Dragsbækvej i Nærheden af Stadion var bleven overfaldet af tre dansktalende Arbejdere. De kneblede hende og slæbte hende ned til Stranden, hvor de forsøgte Voldtægt, og da dette mislykkedes, kastede de hende i Vandet. Da hun forsøgte at komme i Land, smed de Sten efter hende, saa hun maatte svømme et Stykke for at komme i Land. Voldsmændene mentes at have været berusede.

Den tyske Kommandant forelagde nogle Betingelser, der var fastsat efter Forhandling med den tyske Overkommando i København. Al Færdsel i Byen skulde forbydes i Tiden Kl. 16½-5, og alle Butiker, Restaurationer, Biografer etc. skulde lukke i samme Tidsrum. Der skulde trykkes Proklamationer til Befolkningen og udloves Dusør for Oplysninger, der førte til Sagens Opklaring, og Udgifterne herved skulde paalægges Thisted By som Bod. Da denne Salve var afleveret forlod Kommandanten Mødet.

I Morges Kl. 9 holdt Byraadet ekstraordinært Møde, hvor Borgmesteren redegjorde for Situationen, og det vedtoges at forsøge at faa Færdsel tilladt i Tiden indtil Kl. 19 eller 20. Det

lykkedes ogsaa at faa Forbudet udsat til Kl. 19.

Fra Aalborg ankom i Nat ca. 50 Politibetjente foruden Folk fra Sikkerhedspolitiet og Kriminalpolitiets tekniske Afdeling, som foretager Undersøgelsen angaaende den anmeldte Forbrydelse, som Politiet dog ikke fik Kendskab til før ca. 2 Timer efter, at den var sket. Der er foretaget Afhøringer af et halvt Hundrede Personer, der bor ved Gerningsstedet eller som færdedes paa Vejen omkring det paagældende Tidspunkt, men saa vidt vides har ingen hørt eller set noget til Overfaldet.

Evakueringen i Hansted er nu i fuld Udvikling, og hele Byens Befolkning fra Pugdal i en Linie over til Nytorp skal fjernes inden 15. Febr. Der skal vistnok bygges nogle Barakker i Tved.

Jylland er efter Ønske fra tysk Side rømmet for danske Soldater, og disse er flyttet til Fyn og Lolland-Falster. Som Grund angives, at man maa frygte at engelske Faldskærmsfolk landsettes i danske Uniformer, og at man derfor maa have de danske Soldater væk for at kunne kende Englænderne.

Det forlyder, at Tyskerne skal have krævet at faa hele den danske Hærs Udrustning udleveret. Endnu har jeg ikke faaet Forlydendet bekræftet. De tyske Styrker er i Øjeblikket ved Stalingrad og i Nordafrika ude for en meget haard Belastning, og det er muligt, at man har Brug for ogsaa den Smule Materiel, som den danske Hær raader over.

Den kommunistiske Folketingsmand Axel Larsen, der har været eftersøgt i over et Aar, er nu bleven fanget i København. Han havde skjult sig ved at gøre sig ukendelig, bl.a. ved at anlægge stort Fuldkæg. Han er i de tyske Myndigheders Vare-tægt.

Der er indledt en strengere Kurs fra tysk Side efter at vi har faaet en ny tysk Øverstkommanderende og en ny tysk Befuldmægtiget i Stedet for Gesandt von Renthe-Fink. Det

er forbudt Bladene at bringe Billeder af militære eller politiske Personer fra de Lande, der er i Krig med Tyskland, og Opmærksomheden er henledt paa, at der er for mange engelsk-amerikanske Noveller i Bladene og Bøger hos Boghandlerne.

28. November 1942

Politikommisær Himmelstrup og Rigsadvokaten for særlige Anliggender, Troels Hoff, ankom i Gaar Morges til Thisted, hvor en vældig Sværm af Kriminalbetjente arbejder med Afhøringer og Undersøgelser i Dragsbækaffæren. Der var i Forvejen ankommen to Mand fra Sikkerhedspolitiet og med særlig Tilladelse til at afhøre Medlemmer af den tyske Værnemagt. Andre end disse to maa ikke afhøre Dramaets Hovedperson, den tyske Kvinde.

Der har været foretaget meget indgaaende Undersøgelser ved Stranden i Dragsbæk, og der er afhørt mindst 100 Personer, som bor i Nærheden af Gerningsstedet eller som har passeret der forbi Tirsdag Aften omkring det Tidspunkt, da Overfaldet skal være sket. Om Resultaterne af disse Afhøringer foreligger der endnu intet, men saa vidt man kan forstaa, har det ikke været Politiet muligt at finde nogen, der har hørt eller set det mindste til noget usædvanligt.

Der er trukket Vod i Fjorden etc. for at finde en Taske, som Damen skal have tabt i Vandet, men den er vistnok ikke fundet. Himmelstrup vil forsøge at rekonstruere hele Dramaet, og det vil saa vise sig, om der kommer noget ud af det.

Det er lidt vanskeligt for vi andre at tro rigtig paa Historien, idet der er en ret stor Færdsel paa Dragsbækvej, ikke mindst af tyske Soldater til og fra Fliegerhorst, og det er mærkeligt, at slet ingen har observeret noget. Der skal være Folk, som har opholdt sig ved eller passeret Stedet ganske faa Minutter før eller efter 18.45, da Overfaldet skal være sket. Det er naturligvis muligt, at Damens Forklaring er rigtig, og vi haaber, at

Sagen bliver virkelig opklaret.

Der er udlovet en Dusør af indtil 10.000 Kr. for Oplysninger, der fører til Voldsmændenes Paagribelse, og disse Penge skal Thisted By betale - hvis de kommer til Udbetaling. Tillige ønskede den stedlige Kommandant - formentlig med den Øverstkommanderendes Godkendelse - at der paalagdes Thisted By en Bod af 50.000 Kr. Politimester Brix nægtede imidlertid at underskrive denne Del af Proklamationen angaaende Efterlysningen, og den udgik derfor. I Udenrigsministeriet hævder man, at Kravet ikke er fremsat. Det maa altsaa ikke være kommet til Regeringen.

I Eftermiddag ophævedes Færdselsforbudet, der nu har varet i tre Dage, og saa gaar Livet atter sin nogenlunde normale Gang.

30. November 1942

Affæren fra Dragsbæk er fuldt opklaret. Det var - hvad man fra første Færd maatte formode - Film det hele. Det var Politimændene ogsaa hurtigt klar over, og den paagældende Dame, Fru Emma Schmidt, maatte vedgaa, at hun aldeles ikke var bleven overfaldet.

Hun har forsøgt at drukne sig, idet der har været ægteskabelige Momenter i Sagen. Hun er 22 Aar og gift med en Feldwebel ved Dragsbæk. Vandet har saa været for koldt, og hun er kravlet i Land. Da hun kommer dyngvaad hjem til Kammeraterne, finder hun paa Overfaldshistorien for at dække over de virkelige Begivenheder.

Det tør jo nok antydes, at Byen morer sig lidt over Historien, men det gør de tyske Myndigheder naturligvis ikke. Obersten, der foranledigede det store Postyr, afrejste omgaaende til Berlin og kommer næppe mere til Thisted.

5. December 1942

Fra tysk Side meddeles nu officielt, at Fru Schmidts Anmeldelse var falsk, og at hun - da den tyske Værnemagts Anseelse ved Affæren har lidt alvorlig Skade - er idømt et Aars Fængsel og sendt til Afsoning i Hamborg.

Der bygges langs Kysten Befæstningsanlæg som næsten aldrig før. Ikke alene skal Hanstedanlægget udbygges yderligere, men der anlægges Bunkers langs hele Kysten fra Thyborøn op i Vendsyssel. Der kører daglig mange Biler med Arbejdere, men der køres ikke mere paa tysk Benzin. Den er sluppen op, og Vognmændene maa køre paa Generator.

15. December 1942

Der skal nu anlægges Jernbane fra Nors til Hansted. Banen bygges af den danske Stat, men naturligvis efter tysk Ønske, idet Rigsdagen forlængst har likvideret Thisted-Hanstedbanen.

Danske Ingeniører er i Gang med at udstikke Banen, der skal gaa fra Nors St. Øst om Skibstedgaard og videre gennem Tved og Ræhr til Hansted.

21. December 1942

Fra Ministeriet har Thisted Byraad modtaget Meddelelse om, at Chefen for den tyske Generalstab i Danmark paa den tyske General von Hannekens Vegne over for det danske Udenrigsministerium har udtalt sin dybe beklagelse af, at der i Thisted blev iværksat Foranstaltninger paa Grundlag af Fru Schmidts falske Anmeldelse.

29. December 1942

Evakueringen i Hansted er naturligvis en meget alvorlig Sag for de mange Mennesker, som det gaar ud over. De fleste af Fiskerne agter vistnok at flytte til Hirtshals, hvis de da kan faa Boliger deroppe. Til Klitmøller maa de ikke flytte, og i Vorupør er der ikke Plads til deres Baade. Ved Lildstrand er Landingsforholdene ikke tilfredsstillende.

De, der skal flytte, faar hver omkring 1000 Kr. for Ulemperne samt Flyttegodtgørelse. Det værste er jo imidlertid, at de skal bort fra deres hidtidige Arbejdsplads. Det drejer sig om en Linie fra Pugdal til Nytorp, og der ventes sikkert Evakuering af yderligere Omraader, bl.a. Ræhr. Tyskerne synes ganske bestemt at tro paa, at Englænderne vil forsøge Landgang i Vigsø Bugt.

I Agger bygges Kanonstillinger inde i Byen. Der indkvarteres for Tiden tyske Soldater i næsten alle Stationsbyer og større Landsbyer her paa Eggen. Til Thisted kommer ogsaa ny Forsyning, som formentlig skal indkvarteres bl.a. paa Hotel Aalborgs Scene og i Hotel Royals Udstillingslokaler. I Sjørring har alle Julefester paa Kroen maattet aflyses, fordi der er kommet Indkvartering.

Hansted er nu en ren Fæstning, og der bygges stadig mere. Alle Veje, der fører til Hansted By er afspærret om Natten fra Kl. 16-8. Kun ad Betonvejen, som Tyskerne har bygget, kan man komme ind i Byen, og man skal forevise Legitimationskort.

4. Januar 1943

Der kommer i disse Dage en Masse tyske Soldater her til Egnen. Til Thisted By ventes ca. 3000 Mand, og der er lagt Beslag paa Østre Skoles og Realskolens Gymnastiksale, Scenebygningen ved Hotel "Aalborg", Salen paa Hotel "Phønix", Salen paa Grand Hotel, Missionshuset, Odd Fellow Logen og vistnok Udstillingslokalerne paa Hotel "Royal".

Over Fjerritslev ankommer en hel Række Ekstratog med Soldater og Materiel, men hvad der ellers er paa Færde, ved man jo ikke. I Ydby er der i Dag lagt Beslag paa Baade Missionshuset og paa Salene i Kroen og Afholdshjemmet. Man synes at vente, at der her paa Egnen vil kunne ske noget alvorligt, eller ogsaa skal Tropperne befordres videre. Det forlyder, at Opholdet i Thisted kun skulde vare en kortere Tid.

Det volder naturligvis mange Vanskeligheder, naar Hotelsale o.l. saaledes beslaglægges, idet Møder og Fester ikke kan afholdes.

28. Januar 1943

I Aftes foretog Englænderne det første egentlig alvorlige Bombardement i Danmark. Nogle faa Maskiner kom ved 17-Tiden lavt ind over København og kastede en Del Spræng- og Brandbomber. En enkelt Maskine blev skudt ned.

Bombernes Maal var Burmeister & Wain, der fremstiller Dieselmotorer til Tyskernes Undervandsbaade. Om de ramte Maalet, vides endnu ikke, idet dette jo skal hemmeligholdes. Et Sukkerraffinaderi ved Siden af B & W nedbrændte og der skete meget stor Skade paa Ejendomme i Kvarteret. Fem Mennesker dræbtes og mange saaredes.

1. Februar 1943

Det maa anses for givet, at B & W ogsaa er bleven beskadiget af Bomberne. Folk her paa Egnen, der har Slægtninge blandt Virksomhedens Arbejdere, har faaet en Del at vide, bl.a. at Arbejdet for Tiden ligger stille.

For en Gangs Skyld maa Bladene over hele Landet skrive om en saadan Krigsbegivenhed, der ellers kun maa omtales lokalt. Hensigten er jo sikkert, at vi skal blive rigtig gale paa Englænderne.

Der slæbes for Tiden en utrolig Mængde Jern til Klitmøller og Vigsø, hvor der uafsladeligt bygges Bunkers med flere Meter tykke Jernbetonvægge. Men det kniber at faa Lastbiler til Kørselen, og nu kører 20-30 Spand Heste Jernet ud.

Krigssituationen har i den senere Tid udviklet sig meget alvorligt for Tyskerne, navnlig i Rusland, hvor det gaar meget haardt til. Man kan mærke paa de tyske Soldater, at de har morderlig Respekt for at komme til Østfronten. Den tidligere Kommandant i Hansted, Kaptajn Krüger, skød sig for en Tid siden, og en af Aarsagerne var formentlig, at han skulde forflyttes til Fronten.

Den store Indkvartering i Thisted blev ikke til saa meget, Hotelsalene blev saaledes ikke belagt, og Gymnastiksalene heller ikke. Missionshuset var belagt i en Uges Tid. Det forlyder meget bestemt, at Aarsagen til, at der skulde skaffes Plads var, at man ikke kunde faa de Soldater bort, der i Forvejen var her. De vilde ikke til Rusland, og det skal have været nødvendigt at skyde nogle Stykker af dem. I Øjeblikket er der kun faa Soldater i Byen og ved Dragsbæk, og i Hansted, hvor der har været op til 10.000 Mand, er der næppe mere end 1000. Ogsaa andre Steder paa Landet er det tyndet ud.

26. Marts 1943

Vinteren er gaaet forholdsvis roligt, og der har ikke været særlig mange tyske Soldater her paa Egnen. Der skete jo i Efteraa-ret en betydelig Borttrækning af Tropper fra Vest- og Nordeuropa til Østfronten, hvor Situationen har været meget kritisk for Tyskerne. Nu synes Krigen at være overstaaet, og der føres saa vidt man kan skønne atter Soldater mod Vest og Nord.

Til Thisted ankom i Morges med Jernbanen en Slags Tropper, som vi ikke tidligere har set. Det er ganske smaa Mænd med smaa Heste og bittesmaa Vogne. De er i Luftværnsuniformer og kunde se ud til at være Bjergtropper eller noget i den Retning.

Flyvemaskiner ser vi praktisk talt aldrig, men vi hører ofte engelske Maskiner om Natten. Der er hyppigt Luftalarm i mange Byer, men vi har i Vinter kun haft en enkelt Luftalarm i Thisted, den 9. Januar fra Kl. ca. 19 til ca. 20½. Min Kone og jeg skulde netop køre i Bil til Hansted, hvor Socialdemokratisk Forening grundet paa Evakueringen skulde opløses eller lægges til Hvile, da Alarmen kom. Vi kørte derud, da der var blæst af, men der var ikke ret mange Medlemmer samlet, da der ogsaa havde været Luftalarm i Hansted, og der var skudt en Del.

Forøvrigt har der flere Gange være Luftalarm og Skydning i Hansted uden at der er blæst Alarm i Thisted. Undertiden kan vi tydeligt høre og se, at der foregaar noget derude. Men Bomber er dog aldrig faldet. Der har i Vinter næppe været mere end ca. 1000 Soldater i Hansted, hvor der sidste Sommer antagelig var henved 10.000.

Evakueringen af Hansted sluttede ca. 15. Marts, og Hansted By er nu rent tysk Omraade. Næsten alle Fiskerne er flyttet til Hirtshals, mens de fleste af Arbejderne er rykket ind i en ny By af Træbarakker, der er rejst ved Ræhr By. En Del af Beboerne er dog spredt over forskellige Kommuner.

Der har gaaet haardnakkede Rygter om, at der skulde anlægges en Kanonstilling paa Hansted Kirkegaard, og at mange Lig skulde graves op, men det synes kun at være grundløse Rygter, Tyskerne dementerer, og Arbejderne derude kender heller ikke noget til Sagen.

Der arbejdes stadig for Højtryk på Befæstningsarbejdet. Der skal være omkring 2000 Arbejdere i Hansted, Hamborg og Vigsø, og umaadelige Mængder af Jern og Cement slæbes derud. Men der kører kun faa lastbiler med Jern. Mange Hestevogne har i Vinter slæbt Jern derud, og vi saa en Gang det pudsige at de pludselig begyndte at køre Jernet tilbage og lægge det ved Thisted Havn, hvor de havde hentet det. Faa Dage senere fik de Ordre til paany at køre Jernet ud til Havet og lægge det, hvor det allerede en Gang havde været lagt. Det er Arbejdsmetoder som Danskerne højlydt morer sig over.

Ogsaa ved Vorupør, Lyngby og Agger arbejdes der med Befæstninger, og Landminer er mange Steder lagt ud. Det er længe siden der nedlagdes Miner i Hansted og i Vildtreservatet samt Øst for Agger By. En Mand i Agger, der ved Aften kom kørende fra Havet, da Landminerne var bleven udlagt om Eftermiddagen, saa pludselig sin Vogn ryge i Luften ved en Mineeksplosion. Selv tog han ingen Skade, men den ene Hest dræbtes og den anden saaredes.

Politimesteren i Thisted averterede i Gaar i Bladene, at man skulde tage sig i Agt for de Steder ved Kysten hvor Landminer var nedlagt. Der fortælles fra Hansted og Agger, at det undertiden hænder, at en Hund kommer løbende hen ad en Minerække. Saa ryger Minerne i Luften den ene efter den anden bagved Hunden. Det er nu forbudt Hundene at løbe omkring hvor der er Landminer.

Burmeister & Wain blev en Del beskadiget ved det engelske Bombardement d. 27. Januar og Fabriken laa stille i en halv Snes Dage.

Vi har lige holdt Folketingsvalg, og det gik udmærket. Valg-

deltagelsen var overalt meget stor, og 95 Pct. af Vælgerne stemte paa Samarbejdspartierne. Der har været nogen Bekymring for, at Vælgerne ikke vilde rykke ud, bl.a. fordi de ikke ønskede at give Ministeriet Scavenius noget i Retning af et Tillidsvotum, men alle Ængstelser kunde have været sparet. De danske Nationalsocialister kunde ikke mere end lige holde deres Mandater, mens deres allierede Bondepartiet mistede to af sine fire Mandater. Det var et godt dansk Valg.

Valgkampen har jo formet sig noget anderledes end vi er vant til. Der var mellem Samarbejdspartierne indgaaet Aftale om Undladelse af offentlige Møder, Plakater o.l. og der holdtes ingen Diskussions-Vælgermøder, hvert Parti holdt Møder for sig. Navnlig i Hurupkredsen var det vanskeligt at holde Møder, fordi mange Hoteller og Forsamlingshuse er beslaglagt af Tyskerne.

I Snedsted har man for Tiden et Hold urolige Tyskere. De patruljerer paa Vejen og afkræver Folk Legitimationskort, hvad de slet ikke har nogen Adkomst til. Forleden Aften trængte 4-5 berusede Tyskere sig ind ved en Fest som Socialdemokratisk Forening og Fagforeningen holdt paa Snedsted Kro. De blev smidt ud, og saa mødte de kort efter op med et Maskingevær, som de kørte i Stilling uden for Kroen. Der skete dog heldigvis ikke noget alvorligt.

Sabotagehandlingerne giver stadig Anledning til mange Bekymringer. Der er mange af den Slags Sager med Brandstiftelser og Eksplosioner i Fabriker som arbejder for Tyskerne, og der har været Bombeattentater i Kolding og Aarhus, ligesom der flere Steder er fundet Helvedesmaskiner paa Jernbanesporene. Disse Handlinger fordømmes af den altovervejende Del af det danske Folk, men der er unge Mennesker som ikke kan staa for den engelske Propaganda, ligesom der ogsaa kommer Faldskærmsspioner og Sabotører fra England her til Landet.

30. Marts 1943

I Aarhus er forefaldet en ny alvorlig Begivenhed foruden den Eksplosion, der forleden skete i en tysk Militærbarak og hvorved flere tyske Soldater saaredes. Der er bleven sat Ild paa Stadion, hvor Tyskerne ogsaa holder til, og den store Tennishal er nedbrændt. Der stod ca. 500 Militærsenge i Hallen. Der er indført Undtagelsestilstand med Forbud mod Færdsel efter Kl. 19 etc.

Undtagelsestilstanden blev et Par Dage efter hævet, da Politiet fandt Ildspasætterne, nogle ganske unge Mennesker.

Der forefalder rundt i Landet en Masse Tilfælde af Sabotagehandlinger i Form af Eksplosioner og Ildspasættelser samt Jernbaneattentater.

16. April 1943

For en god Maanedstid siden udkom i Thisted "Den sorte Bog" i hvilken der blev taget temmelig haandfast paa de Personer i Thisted, der særlig plejer Omgang med Tyskere, navnlig unge Piger, men ogsaa Forretningsfolk o.l., der handler meget med de fremmede o.s.v.

Et Par af de angrebne indgav Politianmeldelse, og gennem længere Tid gik en Mand fra Sikkerhedspolitiet i Aalborg her i Byen for at anstille Undersøgelser. Der blev rettet Mistanke mod Redaktionssekretær Vilh. Ravnemose og Journalist Holger Hebsgaard, men Politimesteren vilde ikke gaa med til at lade Husundersøgelse foretage hos dem, saa længe der ikke forelaa noget virkeligt Grundlag for Mistanken.

I Forgaars kom der fra Statsadvokaten for særlige Anliggender Ordre til at lade Husundersøgelsen foretage paa et bestemt Klokkeslet. Paa samme Tid skulde der foretages Undersøgel-

se hos en fhv. Thistedbo, Topp, i Løgstør, der har et Duplikeringsbureau, samt hos Vilh. Ravnemoses Broder Niels Ove Ravnemose i Randers. Der blev dog ikke fundet noget som helst. Der blev taget Skriftprøver af de Skrivemaskiner, som de paagældende har haft Adgang til, men Skrifterne lignede ikke den sorte Bogs.

17. April 1943

Et Par Forretningsfolk, Arne Smith og Kuhn münchen, har følt sig opskræmte fordi de - i Lighed med adskillige andre - har modtaget Breve, som kun indeholdt et Jockerkort, hvis Hovede var gennemstukket, og Kriminalpolitiet alarmeredes, da man troede, det drejede sig om Trusler, eventuelt Attentater.

Det oplaredes dog hurtigt, at Kortene var udsendt af en Boghandler som Reklame for en Kriminalroman, der i nær Fremtid udkommer.

22. Maj 1943

Foraarets største Begivenhed paa Krigens Omraade er, at De allierede for kort Tid siden har erobret Tunis og dermed helt drevet Tyskerne og Italienerne ud af Afrika.

Der raader nu stor Spænding med Hensyn til, hvad der videre vil ske. Der bebudes engelsk-amerikansk Invasion paa Europas Fastland, men hvor meget der er Nervekrig og hvor meget der er Realiteter, lader sig ikke afgøre. Invasionsforsøg maa dog sikkert ventes, men om de kommer i Aar, er vel mere tvivlsomt. Og hvor vil de komme?

Muligt er det, at Invasion i Jylland vil blive forsøgt, og hvis det kommer dertil, vil vor Egn formentlig være den mest udsatte. Vi tror dog ikke rigtig paa, at Invasionen kommer her i Nærheden.

Tyskerne forbereder sig ellers stadig paa at kunde møde enhver Eventualitet. Der bygges uafslædig nye Fæstningsværker, Kanonstillinger og Bunkers langs Kysten. I Gaar var jeg i Klitmøller, hvor jeg ikke havde været i længere Tid. Der har de endevendt det hele næsten lige saa slemt som i Hansted. Der bygges store Bunkerstillinger, og der flyttes rundt med Sandet fra de store Klitter, saa der i Blæsevejr hersker en utaalelig Sandflugt. Beboerne har ogsaa klaget til Myndighederne over Sandflugten, som kan blive farlig nok. Men der er næppe noget at stille op.

Hvor mange Arbejdere der beskæftiges ved Tyskernes Arbejder her paa Egnen er vanskeligt at sige. Paa Hanstholmen og ved Vigsø arbejder antagelig 1000-2000 Mand, og mange andre arbejder i Hjørdemaal, Klitmøller, Vorupør, Lyngby, Agger o.s.v. En Morgen talte jeg de Rute- og Lastbiler, der kører ud ad Nr. Alle mod Hanstholm og Klitmøller. Det blev til 114, og der var formentlig gennemsnitlig ca. 15 Mand i hver.

Det har ellers set ud, som der var Fare for, at Arbejdet skulde gaa i Staa. Det har knebet voldsomt at faa Jern herop fra Tyskland, og Firmaerne skal have opsagt deres Formænd pr. 1. August, ligesom en Del Huller, der var gravet til Bunkers, skal være bleven jævnet til igen. Nu køres der dog igen Jern og Cement i større Maalestok, saa der maa være kommen nye Forsyninger. Transporten fra Tyskland er vanskelig, antagelig fordi de fjendtlige Flyvere anretter stor Skade paa Trafikmidlerne og paa Industrivirksomhederne.

En Masse Miner driver stadig ind paa Kysten, naar Vinden er vestlig, og ofte hører vi Drøn fra Sprængningerne. Landminer nedlægges overalt i Klitterne langs Havet, og store Omraader er afspærret. Tyskerne har ogsaa fundet paa, at der skal nedlægges Landminer rundt om Vandet Sø for at hindre en eventuel engelsk Landgang ad denne Vej.

Pigtraadsspærringer ses mange Steder. F.Eks. i Klitmøller er det ved at blive noget besværligt med disse Spærringer ved Husene, og mange Steder ser man ved Vejene - saaledes ved de Veje, der fører ind i Thisted By - spanske Ryttere opstillet parat til at blive sat tværs over Vejen.

Ved Svinkløv er Vejen ned adtil Badehotellet tildels spærret af Tankfælder og Pigtraad, og en hel Spærring anlægges i Fosdalen.

Luftalarm har vi næsten aldrig. I Hansted er der næsten daglig Luftalarm, fordi engelske Flyvere er i Luften, og ikke saa sjældent kan vi om Aftenen høre og se, at de skyder derude. Men vi undgaar altsaa som Regel at høre Sirenerne.

27. Maj 1943

Byen har fint Besøg i disse Dage. Det tyske Riges befuldmægtigede i Danmark, Dr. Best, ankom i Gaar hertil sammen med en Del andre Højtstaaende Tyskere, bl.a. vistnok den øverstkommanderende her i Landet, General von Hanneken. De har være indkvarteret paa Hotellerne "Aalborg" og "Royal", og de har aflagt Besøg ved Hansted og Klitmøller. Der blev skudt med de store Kanoner i Hansted. Der blev vist ogsaa aflagt Besøg ved Lyngby og Agger før Turen gik videre Syd paa.

15. Juli 1943

Situationen er ved at blive mere alvorlig end den længe har været. De engelsk-amerikanske Styrker, der først paa Sommeren kastede de tysk-italienske Tropper ud af Nordafrika, og som siden har erobret Øerne Pantellaris og Lampedusa i Middelhavet, gik sidste Lørdag i Land paa Sicilien, hvor de stadig synes at rykke frem, og hvor de formentlig vil sætte sig fast - maaske for derfra at foretage eller forsøge Invasion i selve Italien, eller ogsaa for at skaffe sig nye Baser for Luftangreb paa Europa.

Det er sandsynligt, at der ogsaa bliver sat ind med Invasion andre Steder, idet de allierede nu endelig synes at være fuldt rustede til Storaktion. Paa Island og i England staar Millionhære, og der er en ikke ringe Mulighed for, at de kan blive sat ind mod Nordeuropa, i Norge, Finland og Danmark.

Tyskernes Befæstningsarbejder fortsættes, men det kunde dog godt se ud som om de ved Hansted nærmer sig det Tidspunkt, da de er færdige. Det forlyder, at ogsaa Hamborg nu skal evakueres, og det kan sagtens ventes, at Tyskerne vil have ogsaa andre Omraader ryddet for Civilbefolkning.

Landminer er nu udlagt mangfoldige Steder, ikke alene langs Havet, men ogsaa mange andre Steder. Ved Dragsbæk ligger der saaledes Landminer i Pigtraadsbælterne omkring Luftværnskanonstillingerne. Saaledes ser man adskillige Steder Græs-, Roe- eller Kornmarker, som ikke kan høstes, fordi de er smækket fulde af Miner.

Af Soldater har vi ellers relativt faa, og Flyvere ser vi praktisk talt aldrig. Engelske Flyvere er næsten daglig - eller natlig - herover, men vi har meget sjældent Luftalarm.

Odd-Fellow Logen i Thisted blev for en Tid siden taget i Brug af Tyskernes Overkommando, og de udvider stadig deres Barakbyggeri ved Byen.

Sidste Nat brændte to store Halmstakke i Vegendal, i hvilke Tyskerne havde 40-50 Jernbanevognladninger Halm. Forrige Nat brændte en Halmladning paa en Jernbanevogn ved Stationen. Ilden maa formodes at være paasat.

Sabotagesagerne tager stadig til i Antal, og Bombeeksplosioner i Fabriker o.l. hører til Dagens Orden. Om de fleste Tilfælde meldes der dog ikke noget i Aviserne, idet Tyskerne mener, at Eksemplerne smitter. Som Regel faar de lokale Blade Lov at skrive lidt om Sagerne.

Det lykkes næsten aldrig at fange nogle af Sabotørerne, der synes at tilhøre en bestemt Bande eller Kreds. Hvorfra de faar Revolvere og Sprængstoffer ved man ikke, men det kommer formentlig fra England. En Mand fra Sikkerhedspolitiet fortalte mig, at man antager, at engelske Flyvere udlægger Kasser med Sprængstoffer etc., og Kasserne bliver af Fiskere sejlet i Land.

De Sprængstoffer, der anvendes, er af meget stor Virkning, og paa mange Fabriker er anrettet store Skader. Adskillige Steder er særlige Sprængladningeer anbragt paa Jernbaneskinner. Naar et Tog kører hen over Ladningen, eksploderes denne og sprænger et Stykke af Skinnerne bort. Men Sprængningen er saa voldsom, at den klipper Skinnen lige over, og Togafsporinger sker sjældent paa denne Maade.

Paa Skibe, som Tyskerne har haft til Reparation paa danske Værfter, opdages efter Forlydende ofte Sabotagehandlinger, i Form af anbragte Bomber eller Sand i Stempler o.l.

29. Juli 1943

Krigen synes at være indtraadt i en ny og afgørende Fase. For godt 14 Dage siden paabegyndte de allierede Invasionen i Europa, idet de landsatte Tropper paa Sicilien, og nu er næsten hele denne Ø i deres Hænder, mens Situationen for Italien bliver mere og mere alvorlig.

Søndag Aften d. 26. skete det opsigtsvækkende, at Italiens Diktator Mussolini pludselig traadte tilbage, og han har siden da været helt ude af Sagaen. Saa vidt man kan forstaa, er der ikke saa lidt Uro i Italien. Der finder store Demonstrationer Sted, og Fascismens Rolle synes helt at være udspillet. Marskal Badoglio er bleven Regeringschef og Kong Victor Emanuel har overtaget Overkommandoen over Hær og Flaade.

Den italienske Befolkning hilser det aabenbart som en Befrielse, at Fasciststyret er afskaffet, og Regeringen har opløst Fascistpartiet.

Det ventes almindeligt, at Italien, der nu udsættes for haarde Bombeangreb, og som er stærkt truet af Invasion, vil anmode om Fred. Hvilken Betydning dette vil faa, lader sig endnu ikke sige, men alt tyder paa, at det bærer mod Krigens Afslutning. En Sommeroffensiv, som Tyskerne paabegyndte i Rusland, synes at være brudt helt sammen, og nu er det Russerne, der gaar frem. Tyskland udsættes Dag og Nat for de voldsomste Bombardementer fra Luften, og de engelsk-amerikanske Flyvere kan nu naa Tyskland ogsaa fra Syd.

Der er ingen Tvivl om, at Tyskland er anspændt lige til det alleryderste, og det er naturligt, at Mussolinis bratte Fald har gjort et dybt Indtryk paa den tyske Befolkning. Fra officiel tysk Side foreligger endnu ingen egentlige Kommentarer til den store Begivenhed. Man synes at være bleven helt overrumplet. Men den nærmeste Tid vil sikkert bringe nye, store Begivenheder.

Befæstningsarbejderne langs Vestkysten fortsættes med usvækket Iver, men efter det, der er sket i Italien, synes de store Entreprenørfirmaer at blive lidt betænkelige ved at faa store Beløb til Gode ved Tyskerne. Man er jo forberedt paa, at de hurtigt kan forlade Landet, og at de danske Tilgodehavender i Tyskland kan blive grumme lidt værd.

Cement- og Jerntransporter foregaar som sædvanlig. Der tages forøvrigt langs Landeveje og Gader en Mængde Sække med Cement, og Chaufførerne har alt for travlt til at samle dem op. Mange Folk faar paa den Maade gratis Cement, der er kærkommen, fordi det er meget vanskeligt at købe denne Vare. Ogsaa Stangjern "tabes" der nok ikke saa lidt af. Der fortælles i hvert Fald, at Egnens Smede aldrig mangler den Slags Jern, som køres til Havet. En Aften var en Lastbil med Cement kørt i Staa i Tved, og om Natten kom nogle Arbejdere, der havde

set Læsset staa der, og stjal al Cementen. De kørte den til Nykøbing for at sælge den der, men de blev hugget.

Moralen paavirkes i det hele taget i høj Grad af hele Situationen og af den Bortsvinen af Værdier og den Svindel, der foregaar. Ingen betænker sig paa at tage Cement, som skulde køres ud til Tyskerne, idet man jo ved, at Tyskerne ikke betaler for det - Danmark udlægger i Øjeblikket ca. 7 Mill. Kr. om Dagen paa Tyskernes Konti - og at det iøvrigt skal svines bort til ingen Nytte.

Ved Dragsbæk ligger en Muddermaskine for at uddybe Tyskernes Havn, der iøvrigt i den senere Tid er bleven betydeligt udvidet. Det bliver vanskeligt igen at lave "Simons Bakker" ud af Terrænet derude.

Alle Vegne søger Tyskerne at gardere sig mod Invasion og Faldskærmsfolk. Ved Tangen i Vust - Øst for Lund Fjord - er anbragt Tankspærringer, og lignende Foranstaltninger ser man andre Steder, bl.a. i Nørresundbys Gader. Paa Landevejen fra Nørresundby Vestpaa er med Mellemlum anbragt Forhindringer, som i givet Fald gør det let at spærre Vejen. Broen over Ryaa ved Aabybro er halvvejs spærret ved Støbning af en Betonforhindring, saa kun den ene Halvdel af Kørebanen er fri.

For et Par Dage siden brændte endnu en tysk Halmstak i Vegendal. Denne Brand opstod dog midt paa Formiddagen, og det var ganske aabenlyst, at Brandstifteren var en Generatorbil, som holdt ved Stakken.

De foregaaende Stakkebrande er ikke opklarede. Tyskerne tog en Dagstid efter Branden et ungt Postbud, Arne Grønkjær Thomsen. Denne havde i Spøg sagt til en god Bekendt, "Den Ildspasættelse lavede jeg vel nok godt", og dette havde en af "de sorte" - de uniformerede danske Nazister - faaet fat paa og hældt i Tyskerne. Postbudet sad anholdt et Par Dage, men blev saa løsladt igen.

Af fremmede Arbejdere er der stadig en Masse, og i Thisted er hverken Lejligheder eller Værelser til at opdrive. Ethvert Hummer er lejet ud til store Priser. Det er vanskeligt at skaffe Folk til normalt Arbejde, fordi der som Regel kan tjenes mere ved Tyskerne. Derude har de flere Arbejdstimer foruden Helligdagsarbejde og Natarbejde, og især Haandværkerne kan tjene mange Penge ved Akkorder, det kan blive til flere Hundrede Kr. om Ugen, og i mange Tilfælde synes det ogsaa at være den rene Svindel.

Man kan ikke undlade Ængstelse for, hvorledes det skal gaa, naar dette Arbejde slipper op, og de Folk, der er demoraliserede ved at tjene disse store Penge for meget lidt Arbejde, skal over paa normalt Arbejde eller ud i Arbejdsløsheden.

26. August 1943

Sicilien er forlængst erobret af de engelsk-amerikansk-canadiske Tropper og Italien bombarderes nu daglig fra Luften. Der ses stadig ingen Tegn paa, at Italien vil slutte Separatfred, og en saadan Fred kan vel næppe heller sluttes, saa længe det er tyske Tropper, der i Hovedsagen fører Forsvaret for Italiens Jord. Den almindelige Mening er, at hvis det stod til Italienerne selv, havde Freden været en Kendsgerning.

Luftbombardementerne mod tyske Byer er meget haarde, Hamborg ligger næsten helt i Ruiner, og nu angribes bl.a. Berlin meget haardt. Paa Østfronten rykker Tyskerne stadig tilbage, og i det hele taget er de allierede for Tiden absolut overlegne. Mange venter, at Tyskland snart vil give op, men der kan næppe være nogen Tvivl om, at Tyskland stadig er stærk. Krigens kan vare længe endnu, og om dens endelige Udfald kan intet siges.

Her i Landet er Situationen for Tiden meget alvorlig. For et Par Uger siden trak det sammen i Esbjerg. Grundet paa forskellige Sabotagehandling og Sammenstød mellem Danske-

re og Tyskere blev der udstedt Udgangsforbud, og dette førte til Arbejdsnedlæggelser. Det udviklede sig til fuldkommen Generalstrejke, idet alle Virksomheder standsede, alle Butiker holdtes lukkede, og praktisk talt al Virksomhed gik i Staa. Ogsaa paa Tyskernes store Arbejdspladser blev der strejket. Da dette havde været en Dag, hævdede Tyskerne Udgangsforbudet, og siden har der været nogenlunde normale Forhold i Byen.

Det var ventet, at Eksemplet fra Esbjerg vilde smitte, og dette skete ogsaa temmelig hurtigt. I Odense opstod i sidste Uge en lignende Situation, og det tog en hel Uge at faa den i Orden. I denne Uge er ingen Odenseblade udkommen og næsten al Virksomhed i Byen har ligget stille.

Og nu er vi inde i en hel Bølge af Sabotagehandlinger og Generalstrejker. I Aalborg har det i flere Dage været rent galt. En ung Aalborgenser, som var med en Lastbil ud til Rold Skov for at hente Sprængstoffer til Sabotører, kastet ned fra engelske Flyvemaskiner, blev skudt af Tyskerne, og paa hans Begravelsesdag kom det til store Demonstrationer. Tyskerne kørte med Tanks i Gaderne og var meget aggressive. Ved forskellige Sammenstød er hidtil fem Mennesker dræbt og mange saarede.

Arbejdet ligger stadig stille, og i Dag berettes, at Politiet i Aalborg helt holder sig hjemme, mens Tyskerne har overtaget Ordenens Opretholdelse i Byen.

Generalstrejker er udbrudt i Bogense, Middelfart, Fredericia, Frederikshavn og flere Steder, og der er næsten ikke en By i Landet, hvor der ikke er Ballade af en eller anden Art. Mange Mennesker er saarede og flere dræbte.

Ved Aulum er et Godstog afsporet, Forum i København er sprængt i Luften, Attentater rettes mod Masser af Fabrikvirksomheder, som arbejder for Tyskerne. Forleden Morgen kom revolverbevæbnede Sabotører ind paa Privatbanernes Remise i Aalborg og sprængte seks Lokomotiver i Luften. Remisen

blev tildels ødelagt. Der fanges meget sjældent nogen af Sabotørerne.

Der udsendes fra Fagforbundene, fra Regeringen og Erhvervsorganisationerne manende Opraab, men de synes ikke at virke. Der staar naturligvis engelske Agenter bag ved Sabotagen, og naar der er lidt Ballade, er der altid nogen, som vil lege med. Den langvarige Besættelse har ganske naturligt skabt en Irritation saaledes, at der ikke skal nogen stor Gnist til at udløse Lidenskaberne. Flere Steder er det begyndt med, at unge Danskere har klippet eller afklædt nogle "Tyskertøse" og derved er kommen i Klammeri med tyske Soldater.

Det er ikke til at overse, hvad Enden vil blive. Hvis denne Udvikling forsætter, maa vi regne med, at Tyskerne overtager Politimyndigheden i Landet. De synes dog ikke at nære noget særligt Ønske herom - maaske fordi de for Tiden vel ikke har meget Mandskab at undvære - maaske ogsaa fordi de stadig nærer Ønske om at holde sig gode Venner med Danskerne, saaledes at Danmark kan fremvises som et Mønster-Protectorat.

Her paa Egnen er der endnu fuldkommen roligt. I Thisted blev i Gaar nogle af Tyskernes Telefonledninger klippet over, men mærkeligt nok er der ikke sket Anmeldelse til Politiet herom.

Naturligvis svirrer der mange Rygter. Fra Aarhus og Frederikshavn har vi saaledes i Dag været ringet op. I disse Byer blev fortalt, at det stod rent galt til i Thisted.

28. August 1943

I Dag er Situationen den alvorligste, den endnu har været. Efter hvad jeg i Eftermiddag bragte i Erfaring, forelagde Statsminister Scavenius ved et Ministermøde i Formiddags en Række ultimative Krav, som det tyske Riges Befuldmægtigede i Dan-

mark, Dr. Best, havde stillet. Dr. Best er saa vidt vides lige vendt hjem fra Berlin.

Kravene gaar ud paa, at den danske Regering skal indføre Undtagelsestilstand i hele Landet og Dødsstraf for enhver, der forøver Sabotage eller medvirker dertil. Tillige skal der kunne tages Gidsler, indtil de skyldige findes.

Paa Rigsdagen var der i Dag Enighed om, at ingen dansk Regering vilde kunne acceptere disse Krav, og da den danske Regering inden Kl. 16 i Dag skulde afgive sit Svar, maa man regne med, at Tyskerne i Løbet af faa Timer vil have overtaget Styret her i Landet.

Efter den Udvikling, der i de sidste to Uger er foregaaet med Masser af Sabotagehandlinger, med store Arbejdsnedlæggelser og med alvorlige Sammenstød i en Række Byer, har man ikke kunnet vente andet. Det kunde ikke vedblive at gaa paa denne Maade. Som Regel er det tvivlsomme og uansvarlige Elementer, der har givet Anledning til Urolighederne, og Radiopropagandaen fra England, i hvilken Christmas Møller flittigt medvirker, bidrager stærkt til at ophidse Gemytterne. Mentaliteten er efter 3½ Aars Besættelse en saadan, at der ikke skal store Gnister til, før der gaar Ild i Huset.

Den stadig tiltagende Mængde af alvorlige Sabotagehandlinger hører muligvis sammen med, at Sverrig har lukket for den tyske Trafik fra og til Norge, således at de tyske Troppetransporter m.m. formentlig nu skal gaa gennem Danmark. For kort Tid siden trængte revolverbevæbnede Sabotører saaledes en Morgen ind i Privatbanernes Lokomotivremise i Aalborg og lagde Bomber under seks Lokomotiver. Disse ødelagdes tillige med det meste af Remisen.

29. August 1943

Da vi vaagnede i Morges, var det sket. Tyske Patruljer saas i

alle Gader, paa Husmurene var Opslag fra den Øverstkommanderende for de tyske Tropper i Danmark, og Radioen gengav med korte Mellemrum en Meddelelse om, at da den danske Regering ikke havde vildet gennemføre de nødvendige Foranstaltninger til Roens og Ordenens Opretholdelse, var der efter Ordre fra den tyske Rigsregering indført militær Undtagelsestilstand i Landet.

Telefon og Telegraf er foreløbig lukket, og Postgangen er standset. Alle Møder og Sportsstævner er forbudt. Færdsel efter Mørklægningstid er forbudt. Paa Gaden maa højst to Mennesker staa sammen eller færdes ved Siden af hinanden. Strejker er forbudt, og der bebudes Dødsstraf for Opfordring til Arbejdsnedlæggelser, som vil ramme den tyske Værnemagt.

I Morges lidt før Kl. 5 blev fhv. Borgmester Chr. Iversen afhentet paa sin Bopæl af Tyskerne. Han førtes til Fliegerhorst i Dragsbæk, hvor han holdtes i "Beskyttelsesarrest" til Kl. c. 11 i Formiddags. Motiveringen var, at man vilde sikre hans Person mod Overlast i Tilfælde af Uroligheder ved den militære Undtagelsestilstands Gennemførelse. Iversen blev elskværdigt behandlet.

Der er indført Standret, og det hele er saaledes nu den dybeste Alvor. Vi kan takke de uansvarlige Elementer og den engelske Propaganda for det. Det maa frygtes, at vi gaar en Tid i Møde, der vil blive langt mere alvorlig og generende for os end den svundne Tid.

I Aftes holdt Arbejderpartiets Fællesbestyrelse i Thisted sammen med den socialdemokratiske Byraadsgruppe et Møde, ved hvilket man drøftede den Situation, som man stod over for. Jeg havde ved Telefonsamtale med København erfaret, at den danske Regering vilde afvise de tyske Krav, og man var forberedt paa, hvad der saa vilde komme. Vi besluttede at indkalde Fagforeningernes Bestyrelse til et Møde i Dag Kl. 14 for at informere dem om Situationen, men dette Møde bliver altsaa ikke afholdt, da alle Møder jo er forbudt.

Der har ikke her paa Egnen været Sammenstød af nogen Art og heller ingen Arbejdsnedlæggelser, fraset nogle ubetydelige Kontroverser mellem Arbejderne i Hansted og et Par Entreprenører. Der tør maaske derfor haabes, at Forholdene her vil arte sig saa nogenlunde fredeligt. Nogle Steder har det i de sidste Dage set ret alvorligt ud. I Aarhus skal der saaledes i Gaar være bleven skudt ikke saa lidt i Gaderne. Det har ogsaa set slemt ud med Levnedsmiddelsituationen i de Byer, hvor der i længere Tid har hersket Strejker - Aalborg, Frederikshavn, Aarhus m.f. Byer.

30. August 1943

Situationen er i Dag uforandret, Telefonen er stadig spærret, og man ved intet som helst om, hvad der i det øvrige Land er sket. Radioen har meddelt, at Gennemførelsen af de nye Foranstaltninger i det store og hele er forløbet roligt. Gennem den engelske Radio er meddelt, at flere af Marinens Skibe er flygtet til Sverrig, og at der ogsaa var en Del civile om Bord. Der meddeles ogsaa Forlydender om, at der nogle Steder skal have staaet Kampe mellem dansk og tysk Militær, bl.a. ved Garderkaserne, og at Kongen skal være interneret paa Sorgenfri Slot. Men da Forbindelsen med Sverrig er afbrudt, har man kun Forlydender at holde sig til.

I Thisted blev Hotelejer P. Poulsen, "Royal" i Gaar sat fast af Tyskerne. Ogsaa Redaktionssekretær Vilh. Ravnemose blev taget ved Middagstid, og i Aften afhentedes den stedlige Minør, Kvartermester Busch samt de to Marinesoldater, der assisterer ham. Ingen af disse fem er endnu løsladt.

Straks i Gaar Morges blev der posteret sværtbevæbnede Vagtposter ved Jernbanestationen, Posthuset, Politigaarden, Administrationsbygningen, Gasværket, Elektricitetsværket, Vandværket og Vandtaarnet. Alle Veje, der fører til Byen er spærret af Vagter, og man kan ikke komme nogen Steder uden

Pas fra Politiet, paategnet af Værnemagten. Rejsende med Togene skal ogsaa have Pas. Forskellige Steder, bl.a. ved Nors og Fjerritslev, er Landevejene spærret saaledes at der kun lige er Plads til en Vogn at køre igennem.

Der blev i Thisted i Aftes taget enkelte Børn og unge Mennesker, som enten havde revet Opslag ned, generet Vagtposter eller været paa Gaden efter Mørklægningsstid Kl. 21. De fik vist en temmelig ublid Behandling, men der er næppe sket noget alvorligt med dem.

Det er forbudt overhovedet at udsende Dagblade i Dag.

31. August 1943

I Dag maa Dagbladene atter udkomme. Vi modtog i Aftes de nye Direktiver angaaende Censur og de Retningslinier, som skal følges. Dr. Best har ved en Sammenkomst for Pressens Repræsentanter i København sagt, at Bladene havde en rystende Andel i det, der nu var sket, idet de gennem deres Artikeloverskrifter havde vist en stærk tyskfyjendtlig Tendens. Nu maatte Bladene derfor finde sig i en streng Censur.

Fra København og andre Steder foreligger nu paalideligere Efterretninger fra Folk, som vender hjem derfra. Det har i Hovedstaaden gaaet ret haardt til. Soldaterne kæmpede længe paa Kasernerne. Garde- og Artillerikasernerne overgav sig ved 7-Tiden Søndag Morgen, Orlogsværftet først ved 8-Tiden, og først var Ammunitionsdepoter m.m. sprængt i Luften.

Baade "Niels Juel" og "Peder Skram" er sænket. Der er ikke saa faa saarede og dræbte. Bl.a. er en Søn af Barbermester A. Hansen, Strandgade, Thisted, bleven dræbt. Han var Rekrut paa "Niels Juel".

Kongen menes at være interneret paa "Sorgenfri", men herfra skal han være overført til Diakonissestiftelsen, ramt af en

Hjerneblødning. Regeringens Medlemmer skal være interneret paa Kristiansborg. En Række fremtrædende Personligheder er sat fast. Den kgl. Familie skal være på Hotel d'Angleterre.

I Københavns Gader blev der skudt baade Søndag og Mandag. Der kørte Tanks og store Biler med Soldater paa Fortove og ind mellem Folk, idet der var stor Sammenstimlen paa Raadhuspladsen og andre Steder. Ikke saa faa Mennesker blev dræbt. Istedgade blev Søndag Aften ved Mørklægningstid fejret ren med Maskingeværer, som vedblev at skyde hele Natten. Ambulancerne kørte ustandseligt gennem Gaderne.

I Nyborg stod en Kamp med de danske Soldater, der var indkvarteret paa "Nyborg Strand", idet disse satte sig haardt til Modværge mod Tyskerne. Disse fik sat Ild paa Hotellet, som nedbrændte, og de danske Soldater maatte overgive sig.

De socialdemokratiske Rigsdagsmænd fra Provinsen, som Lørdag var paa Vej til København, blev i Fredericia adviseret om, at de skulde staa af i Odense. Her holdtes Gruppemøde. Man var da klar over, hvad der i Nattens Løb vilde ske.

1. September 1943

I Dag er Udgangsforbudet bleven lempet over det meste af Landet, saaledes at vi maa færdes ude indtil Kl. 23. I Tiden Kl. 23-5 er al Færdsel forbudt. Jeg havde netop faaet et Pas, der gav Ret til Færdsel i Byen efter Kl. 21.

Posterne ved Thisted Politigaard, Posthus og Administrationsbygning er inddraget, og Bevogtningen af Landevejene er vist ogsaa mindre skarp. Al privat Bilkørsel er forbudt, og kun i ganske særlige Tilfælde kan man faa Lov at rejse med Jernbanen.

Det meddeles nu, at Kongen skal befinde sig paa Sorgenfri,

og at han ikke er syg, mens Kronprinsparret skal opholde sig paa Amalienborg. Der er Landet over foretaget en lang Række Arrestationer af kendte Mænd. Regeringens Medlemmer synes ikke at være arresteret. I Thisted sidder Hotelejer P. Poulsen og Vilh. Ravnemose stadig fast, og Landstingsmand Korsgaard, Tøttrupgaard, skal ogsaa være taget og sidde i Dragsbæk.

Der synes ellers at være roligt i Landet. Af Standretsdomme foreligger hidtil kun et Par enkelte fra Esbjerg, hvor et Par unge Mennesker er idømt Fængselsstraffe for at have revet Plakater ned.

3. September 1943

I Morges gik Englændere og Canadiere i Land paa det italienske Fastland, 17 Dage efter at Sicilien endeligt blev erobret. Det er muligt, at der ogsaa forsøges Landgangsaktioner andre Steder, og mange venter, at der vil ske noget i den Retning her i Danmark, dette er dog næppe meget sandsynligt.

I det store og hele synes Situationen i Landet at være rolig. I Aarhus, hvor Udgangsforbudet i Gaar blev lempet til Kl. 23, skete der nye Sabotagehandlinger, saaledes at det i Aftes blev forbudt at færdes ude efter Kl. 19. I Aalborg maa man være ude til Kl. 22, i Holstebro kun til Kl. 21.15.

Det er næsten umuligt at komme ud at rejse med Jernbanen, idet man skal have presserende Grunde for at faa Rejsetilladelse udstedt, og ligeledes er det vanskeligt at komme ret langt ad Landevejen. Flere Steder paa Landet ser det mere alvorligt ud end i Thisted, f.Eks. i Snedsted, hvor en tysk Militærperson skal være bleven saaret ved at der affyredes et Skud Hagl mod ham.

I Gaar arresteredes Købmand L. Lambertsen, Vigsø, og Lærer Hansen, Ræhr, førhen Hansted. De sidder i Hansted, men

det vides ikke, at hvilke Grunde de er sat fast.

Det viser sig at Barber Alb. Hansens Søn er i god Behold. Han er interneret tillige med alle øvrige danske Militærpersoner, og han befinder sig i Nykøbing F. To andre Thistedboere, Sønner af Bybud Jeppesen og Laboratoriearbejder Kristoffer- sen, er ogsaa ved Marinen, men man har intet hørt fra dem.

Der synes at skulde bygges en Del mere ved Thisted, og der blive rekvireret Plads til endnu flere Soldater. Til Borg- mesterens Henvisninger til Boligmangelen i Byen bliver der svaret, at vi maa rykke sammen ligesom de maa gøre i Tysk- land. Nu er der jo ikke mere Tale om, at Tyskerne forhandler angaaende deres Ønsker. Nu stilles der Krav, som maa efter- kommes.

I København er der - efter hvad der med Sikkerhed vides - arresteret ca. 65 Personer. Af disse er en halv Snes atter løsladt, men muligvis er der taget mange flere. Kongeparret synes at befinde sig i god Behold paa Sorgenfri, og Kronprinsparret paa Amalienborg.

I Nykøbing er arresteret Overlæge Nordentoft og Manufak- turhldr. Axel Mathiassen samt Løberen Aksel Pedersen, der li- ge er vendt hjem fra Sverrig.

8. September 1943

Foruden de tidligere nævnte er arresteret Gartner Kappel, Thor- sted, Gæstgiver Munksgaard, Fjerritslev og Plantør J. Brus Jensen, Svinkløv. I Gaar blev alle de arresterede i Rutebil kørt til Viborg. Der vides stadig intet som helst om Aarsagerne til, at de er sat fast, eller hvor længe Indespæringen vil vare. Det er ganske naturligt, at den Slags Arrestationer vækker en voldsom Harme i Befolkningen.

Forholdene er ellers nogenlunde rolige, men Sabotagehand- lingen forekommer af og til i forskellige Byer. Den første Døds-

dom er fældet over en Sabotør i Aalborg, og han er bleven skudt. Landet over er en Mængde Mennesker arresteret. Det er navnlig gaaet ud over de Konservative samt over Dansk Ungdomssamvirkens Tillidsmænd og Dansk Samlings kendteste Folk.

9. September 1943

I Aftes kom Meddelelsen om, at Italien har kapituleret uden Betingelser. Denne Meddelelse var ventet, idet det var klart, at Italien ikke kunde holde Stand. For nogle Dage siden begyndte Invasionen i selve Italien. I Berlin er man stærkt oprørt over Italiens "Forræderi", men vi andre forstaar meget vel, at Italienerne, som nu i mange Aar har ført Krig, vil have Fred. De trænger aabenbart til det, og det fascistiske Styre, der førte Landet ind i Verdenskrigen, er komplet fejlet bort.

Nu er Spørgsmaalet, hvad der videre vil ske. De store tyske Troppstyrker i Italien skal formentlig trækkes hjem, hvis de kan slippe bort. Der synes at være al Grund til at vente Begivenheder paa Balkan, hvor Længselen efter Fred er stor, og hvor Begejstringen for Tyskland og for Krigen synes at være aftaget meget stærkt. Paa Østfronten bliver Tyskerne stadig drevet tilbage af Russerne, og hele Situationen ligger saaledes, at det næppe vilde overraske nogen, om Tyskland inden længe giver op. Men der kan ogsaa godt gaa en Tid endnu inden den ulyksalige Krig slutter.

10. September 1943

Der foreligger ingen Meddelelser om Grundene for de mange Arrestationer. Kun vedrørende Plantør Brus Jensen, Svinkløv, har jeg erfaret, at Grunden er, at han skal have bebrejdet nogle Arbejdere, at de arbejdede for Tyskerne. Han skal i hvert Fald have udtalt sig i denne Retning.

I Danmark breder den Antagelse sig, at Krigen gaar mod Enden og formentlig vil være sluttet inden Aarets Udgang. Det er dog umuligt at vide noget i saa Henseende. Der er Grund til at formode, at der i den nærmeste Tid vil ske betydningsfulde Ting paa Balkan og i Syd- og Østeuropa.

I Aftes førtes et stort Antal Soldater med Materiel bort fra Hansted, og efter hvad Haandværkere, der er beskæftiget derude, udtaler, er der ikke videre mange Soldater tilbage. Maaske kommer der nye Folk.

I København er en tysk Vagtmester bleven skudt, og Byen er paalagt en Bod af 1 Mill. Kr.

18. September 1943

De Arresterede her fra Egnen er nu kommen hjem fra Viborg. De fik om Aftenen Kl. 21½ at vide, at de frit kunde gaa, men da de ikke havde noget Sted at gaa hen og ikke kunde komme fra Byen, fik de Lov at forblive Natten over paa Viborg Afholdshotel, hvor de alle boede. Tilbage blev vist kun Gartner Kappel, Thorsted og Landstingsmand Korsgaard - af Folk her fra Egnen. De kom sammen med de øvrige til Horsørødlejren paa Sjælland. Der vankede ingen Rejsepenge, og de løsladte maatte selv om hvordan de kom hjem. Iøvrigt var de bleven ganske godt behandlet, men de fik intet som helst at vide om Grunden til Arrestationerne.

25. September 1943

Der synes ikke at være tilvejebragt nogen bedre Ro og Orden i Landet ved Tyskernes Overtagelse af det hele.

Sabotagehandlingerne synes at være endnu talrigere end før. I København har praktisk talt hver Dag sine Eksplosioner og Jernbaneanntater o.l. forekommer rundt i Landet. Der maa dog som Regel ikke meddeles noget i Bladene om det, og næsten

aldrig i andet end rent lokale Blade.

Flere Drab har fundet Sted. København skal betale yderligere en halv Mill. Kr. fordi en tysk Militærperson er bleven skudt, og Odense skal betale en Million i lignende Anledning. Udgangsforbudet er i Odense bleven skærpet til at gælde fra Kl. 19, og efter Kl. 18 maa ingen cykle i Gaderne.

Krigen gaar iøvrigt sin Gang, og paa alle Fronter gaar det tilbage for Tyskerne. I Rusland har det længe gaaet stærkt, og i Italien, hvor nu kun Tyskerne yder Modstand, gaar det ogsaa tilbage. Men endnu kan ingen se nogen Ende paa Krigen, og det er ikke muligt at sige, hvordan og hvornaar den vil slutte. Vi længes alle mere og mere efter det.

12. Oktober 1943

Saa godt som alle de af Tyskerne arresterede Personer er nu atter løsladt. Der sidder, saa vidt man ved, kun faa tilbage. Landstingsmand Korsgaard er nylig vendt hjem, og Gartner Kappel, Thorsted, kom som den sidste af de her fra Eggen, der var arresteret.

Men saa er der sket noget, som er meget værre. Tyskerne har sat ind med en Aktion mod Jøderne i Danmark. Natten mellem 2. og 3. Oktober blev en Mængde Jøder arresteret, de allerfleste i København, og de blev bragt om Bord i Skibe i Københavns Havn for at blive sendt til Tyskland eller Polen.

Der blev i Forvejen - da Rygter om en forestaaende Jødeforfølgelse kom frem - rettet Henvendelse til de tyske Myndigheder for at faa en saadan Aktion forhindret. Henvendelse skete fra Kongen, Højesteret, Universitetet, Biskopperne, Danske Kvinders Nationalraad og en Række af de mest betydede store Erhvervsorganisationer.

Disse henvendelser virkede imidlertid ikke. Efter Aktionen er

Protester og Beklagelser af denne oprørende Retskrænkelse over for danske Statsborgere fremkommen fra mange Sider, bl.a. fra de samarbejdende politiske Partier.

Der fortælles rystende Ting om Begivenhederne under Jødeaktionen. I København saa man Lastbiler med skrigende Kvinder og Børn blive ført gennem Byen. Mange Jøder har begaaet Selvmord, og mange, der har forsøgt at tage Livet af sig, er bragt til Hospitalerne. Det jødiske Alderdomshjem i København skal være bleven ryddet, og selv en 100-aarig Kvinde, Skuespiller Jacob Texieres Moder, skal være ført bort.

I hele det danske Folk raader dyb Sorg og Forfærdelse over den brutale Handling, der her er forøvet mod Mennesker, der i de allerfleste Tilfælde ikke har forset sig, og mod hvem ingen Anklager foreligger.

Rigsdagen skulde normalt træde sammen første Tirsdag i Oktober, men er naturligvis ikke indkaldt. Hver enkelt Rigsdagsmand har faaet Meddelelse om, at han ikke skulde møde, før Meddelelse udsendtes fra Rigsdagens Bureau.

Hvad det bliver til med Regeringsspørgsmaalet, vides ikke. Endnu foreligger intet herom. Øjensynlig er det forsøgt at faa dannet Regering af danske Mænd, men det er glippet fuldstændigt. Og de Elementer, som kunde tænkes at vilde lade sig bruge, har man formentlig ikke kunnet anvende. Dr. Frits Clausen har publiceret, at han havde meldt sig til Waffen SS og vilde til Fronten. Muligvis skyldes denne Beslutning Skuffelse over, at han heller ikke under de nu herskende Tilstande kunde komme til at spille en Rolle.

15. Oktober 1943

Sabotagesagerne er ingenlunde bleven færre, selv om ogsaa Jøderne er sat fast. Tværtimod. I Gaar Morges skete en Bombeeksplosion paa Skibsværftet i Aalborg og ved 9-Tiden en

anden Eksplosion paa Birchs Hotel i Aalborg, hvor den tyske Kommandantur havde Sæde. Der skal være sket megen Skade, og Tyskerne har taget Byens tekniske Skole for at flytte Kommandanturen derhen. Færdselsforbud er udstedt fra Kl. 20 i Aalborg.

1. November 1943

I København skete for nogle Dage siden en forfærdelig Bombeeksplosion i Cafe "Mokke" i Frederiksberggade, som fortrinsvis søgtes af Tyskere og af Danskere, som holdt sig til den Side. Af de 250 Mennesker i Lokalet dræbtes fire, mens 43 saaredes. Man har intet Spor af Gerningsmanden.

Der forekommer stadig en Mængde alvorlige Sabotagesager, men kun ganske faa af dem kommer til Offentlighedens Kundskab. Det staar øjensynlig meget værre til end før d. 29. August. Den danske Regering kunde saa nogenlunde holde Ro og Orden, men trods strenge Foranstaltninger synes det at være helt umuligt at komme Sabotørerne til Livs.

En stor Del af Soldaterne i Hanstedegnen rejste forleden Syd-paa, og nu er der kommen andre i Stedet. Det er en noget blandet Skare, og bl.a. ses mange Mongoler iblandt. Hvad det egentlig er for Folk, vides ikke, men det der ud til, at en hel Del af dem ikke forstaar Tysk.

Arbejdere i Hansted fortæller, at de ofte taler med nogle Soldater fra Polen. Disse fortæller, at de har været sendt til Rusland, men de blev hurtigt trukket tilbage fra Fronten, fordi alt for mange af dem løb over til Russerne. Nu er de stærkt interesserede i, hvad Danskerne synes om dem, fordi de gaar i tyske Uniformer skønt de ikke er Tyskere, og ikke mindre interesserede er de i, hvad der vil ske, hvis Englænderne skulde gøre Landgang paa Vestkysten. Polakkerne synes at være meget lidt tilbøjelige til at sætte sig til Modværge.

Arbejderne i Hansted fortæller ogsaa, at de nedgravede Landminer flere Steder er fØget til med Sand, saa ingen har fuld Klarhed over, hvor de ligger. En Afdeling Soldater kom en Dag marcherende ind over et mineret Omraade, og der skal vÆre bleven drÆbt eller saaret 14-16 Mand.

Krigen i Rusland synes fortsat at udvikle sig i katastrofal Retning for Tyskerne, som er stærkt paa Vej mod Ruslands Vestgrænse. I Moskwa afholdes for Tiden en Konference mellem Udenrigsministrene Eden, England, Cordell Hull, U.S.A. og Molotow, Rusland, og der meddeles, at man er naaet til fuldkommen Enighed.

Det maa vel formodes, at det navnlig er Problemerne efter Krigens Afslutning, man har drøftet, og hvis Enighed er opnaaet, kan der formentlig ventes sat større Kraft paa de allieredes Offensiv. Det tør maaske haabes, at der snart kommer en Ende paa Krigen. Det vilde vÆre meget ønskeligt, thi nu er det for Alvor begyndt at trykke ogsaa her i Landet. Vi kan saaledes næsten hverken faa Tøj eller Fodtøj.

I de sidste Dage har der gaaet Rygter om, at Tyskerne vilde foretage en Aktion mod Frimurerne, og det forlyder at flere Frimurere i Thisted er rejst bort. Der foreligger dog vist endnu ikke noget positivt til Grund for Rygterne.

Iøvrigt er det meget sparsomt med, hvad man faar at vide om det, der sker. Baade Presse og Radio er jo under skarp Censur, og Rigsdagsmændene har ikke vÆret indkaldt og har ikke mere med nogen Ting at gøre. Det er en mærkelig Tilstand.

4. November 1943

I Gaar skete paa Storebælt den Katastrofe, som man egentlig længe har ventet. Da den store Motorfærge "Sjælland" i Gaar Eftermiddag var paa Vej til Korsør, skete en voldsom Eksplo-

sion, og der gik Ild i Skibet. En Snes Passagerer blev saaret eller forbrændt. Færgen blev ført ind til Korsør, og mens man senere var ved at slukke Ilden, skete en ny Eksplosion, ved hvilken der dræbtes to Falckmænd og en Brandmand.

Overfarten var i Gaar indstillet, og der indføres nu Politivisitation af alle Rejsende, hvilket vil sinke Overfarten meget. Her fra Egnen skal man nu have to Dage til at rejse til København.

5. November 1943

I Aftes ved 19-20-Tiden styrtede to store engelske Flyvemaskiner ned, den ene paa Sognefoged Jens Larsen Jensens Mark i Kallerup, og den anden paa Gdr. Otto Heides Mark i Beersted. De havde været i Luftkamp og var bleven beskadiget. Der fandtes i Nærheden Lig af tre Flyvere. En Flyver, der var kommen ned med Faldskærm og som havde brækket det ene Ben, fandtes i Gjærsebøl og blev af Falck kørt til Thisted Sygehus. Her afhentede Tyskerne ham ud paa Natten. En uskadet Flyver blev fundet i Kallerup. Han indfandt sig i en Gaard og meldte sig selv.

Det menes, at der har været seks Mand med hver Maskine. De øvrige er formentlig sprunget ud med Faldskærme, og det vides foreløbig ikke, hvor de er landet. Flyverne havde Lommerne fulde af hollandske og franske Pengesedler, ligesom der laa Pakker med Pengesedler i Maskinerne. Politiet fra Thisted kom først til Stede, og nogle C.B.ere samlede en Del Penge til sig. Men da Tyskerne ankom, maatte de aflevere det hele. I Maskinerne var ogsaa Propaganda-Tryksager paa Dansk.

Begge Maskiner brændte op og de vældige Baal kunde det meste af Natten ses langt bort. I Thisted kunde man tydeligt se dem.

I Morges opdagede et Landpostbud, at der ca. en Km. Nord for Hørdum Jernbanestation laa tre store Bomber ikke langt fra

Jernbanelinien. Baade Aften- og Morgentog var kørt forbi Stedet. Den ene af Bomberne laa kun 25 Meter fra Banen og Toggangen blev derfor indstillet. Passagerer og Post blev i Rutebil befordret mellem Thisted og Hørdum.

8. November 1943

Jeg var i Gaar en Tur i Kallerup og Beersted, hvor de engelske Flyvere styrtede ned. Maskinen i Kallerup ligger paa en stor Banke et lille Stykke Nordøst for Kirken. Det er en 4 Motorers "flyvende Fæstning", en mægtig Maskine, men fuldstændig brændt op.

Den er kommen fra Sydvest temmelig lavt og tilsyneladende heller ikke med videre stærk Fart, idet den ligger oven paa Jorden. Nogle af Motorerne er falden ud før Maskinen tog Jorden, og de ligger 50-100 Meter fra selve Maskinen. Den bevogtes af tyske Soldater, men skal naturligvis fjernes. Der var ingen dræbte ved denne Maskine. Hele Besætningen maa være sprunget ud med Faldskærm.

Maskinen fra Beersted, der laa ikke langt Nordvest for Beerstedgaard, var fjernet, men der var seks store Huller i Jorden, hvor Motorerne og andre store Maskindele havde gravet sig ned. Denne Maskine er kommen fra Syd, og det kan ses, at den med voldsom Kraft har tørnet mod Jorden. Stumperne af den er spredt over 3-4 Tdr. Land, og i vid Omkreds fra Nedfaldsstedet er Jorden næsten dækket med talløse Smaastumper af Træ og Metal.

Der saas ogsaa Rester af brændt Tøj, og der var lige fundet en afrevet Fod. Tre Lig var fundet i eller ved denne Maskine, men alle var de grufuldt lemlæstede, og Stumperne var spredt over Marken. Tyskerne samlede dem sammen.

Der har formentlig med begge Maskiner være 12-14 Mand, og der skulde altsaa være 9-11 i Live. En Mand blev straks

taget i Kallerup, og en anden, der havde brækket et Ben, afhentedes i Gjærsebøl af Falck. Han bragtes til Thisted Sygehus, men ved 2-Tiden om Natten kom Tyskerne og hentede ham. De kørte ham i en almindelig Personbil til Aalborg.

Næste Dag kom endnu en Mand til Syne. Han indfandt sig hos Peter Bojsen i Gjærsebøl, hvor han tilbød Penge - efter Siggende 12.000 Kr. - for at blive skjult, men da man ikke turde huse ham, blev Sognefogeden underrettet. Han ringede til Politiet, og da det formentes, at Flyveren var kommen til Skade, lod man Falck hente ham og køre ham til Sygehuset. Her viste det sig imidlertid, at Manden intet fejlede.

Først nu underrettede Politiet Tyskerne, men der gik ca. 1½ Time inden Tyskerne kom for at afhente Manden, og imens havde han gjort sig usynlig ved at flygte ud gennem et Vindue. Han er ikke siden set, og i Dag efterlyser Politiet ham gennem store Annoncer i Bladene. Det er en ung Australier, der ikke kan tale andre Sprog end Engelsk, og det er vel ikke meget sandsynligt han kan begaa sig ret længe. Han sagde dog i Gjærsebøl, at han havde baade Kompas og Radioafsender hos sig, og at han vilde se at komme ud til Kysten for at komme til England. De øvrige fangne er ogsaa Australiere.

9. November 1943

De mærkelige Soldater, der er kommen her til Egnen og navnlig til Hansted, synes at være russiske Overløbere, som hidtil har været i Tyskland enten som Arbejdere eller Krigsfanger. Der fortælles næsten utrolige Ting om deres Sult. Mens tyske Soldater spørger efter Smør og Fedt, begærer disse stakkels Mennesker kun Brød. De fortæller selv, at de er indgaaet paa at tage herop efter at det blev dem lovet, at de derved vilde faa deres Brødrationer tredoblet.

De er parate til at sælge alt for at faa Brød. De sælger Revolvere, Livremme ja, selv deres Heste og Vogne byder de ud,

hvis nogen tør tage dem, men det tør vel ingen. Det er farligt nok at købe Revolverne. En Arbejder fra Snedsted tog en Dag 3-4 Rugbrød med ud til Russerne, og dem var de himmelhenrykte for. De betalte dem med baade Penge og Cigaretter, og nu møder de hver eneste Dag, hvis de ser den paagældende Mand og spørger efter Brød.

En af Russerne stod en Dag i Hansted paa Post sammen med en Tysker. Lidt borte kom nogle af Russerens Kammerater, og da de raabte til ham, gik han hen mod dem. Tyskeren raabte til Russeren, at han ikke maatte forlade sin Post, men han sagde noget, der formentlig har været, at han var ganske ligeglad og saa smed han Geværet paa Jorden. Da flere Tyskere kom til, smed han Mursten efter dem, og saa fulgte han med de andre Russere.

Tyskerne afkontrollerer i nogen Grad Færdselen paa Landevejene, i hvert Fald om Natten, idet de jo skulde se at have fanget de engelske Flyvere. Syd for Simons Bakke staar saaledes en Post, der bl.a. kontrollerer Arbejderbilerne om Morgen. Forleden Morgen fandt en Chauffør det unødvendigt at standse paa Skildvagternes Forlangende, men straks skød disse med Rifler paa Vognen, indtil denne standsede. Der kom dog ingen af Arbejderne i Vognen til Skade.

En af Flyverne er fundet i V. Vandet, hvor han om Natten havde sovet i Ladens Hø. Da han om Formiddagen kom til Syne, blev Politiet underrettet, og Tyskerne afhentede ham saa.

Australieren, der flygtede fra Thisted Sygehus, har man vist endnu ikke fundet. Da han om Eftermiddagen havde forladt Sygehuset, synes han at have været oppe i Solbakkekvartret. I hvert Fald skal her have været en Mand, der paa Engelsk spurgte en Dreng om Vej et eller andet Sted hen.

Tyskerne var naturligvis meget utilfredse med, at Manden havde kunnet flygte fra Sygehuset, og der har været foretaget Husundersøgelse hos Overlæge Espersen, hvem Tyskerne be-

skyldte for at have hjulpet Australieren til Flugt. Politiet fik efter længere Forhandlinger Striden med Tyskerne bilagt paa den Maade, at Politimesteren skulde indrykke en Efterlysning i Bladene.

Ingeniør Thomsen hos Firmaet Christiani & Nielsen, der arbejder i Hansted, blev forleden arresteret af Tyskerne i Hansted. Han menes i en Samtale med Russerne i Hansted at have ladet falde nogle uforsigtige Ord om Tysklands Stilling i Øjeblikket, og at dette er hørt og indberettet til Tyskerne.

15. December 1943

Sabotageattentaterne bliver værre og værre. I København Eksploderer Bomber i den ene Fabrik efter den anden, og ofte kommer Sabotørerne ved højlys Dag eller mens der om Aftenen er Arbejdere i Lokalerne. Det ser ikke ud til, at der ret ofte fanges nogen af dem. Ved Langaa er Jernbanebroen over Gudenaen sprængt i Luften, og Toggangen mellem Langaa og Aarhus var i henvend et Par Uger afbrudt. Der rettes et Utal af Attentater mod Jernbanelegemerne, men nogen alvorligere Skade eller Ulykke er ikke indtruffet.

Det tyske Hovedkvarter i Danmark er bleven flyttet til Silkeborg, hvor det vistnok skal forblive, indtil Faren for en Invasion her i Landet maa antages at være ovre. I Jylland og paa Fyn er praktisk talt alle Højskoler og Ungdomsskoler beslaglagt af Tyskerne, og en Mængde Hoteller og andre store Ejendomme er ligeledes taget i Brug af det tyske Militær.

Ved Thisted Afholdshotel er Gaden paa begge Sider af Hotellet afspærret med et højt Pigtraadshegn, og i Mørklægningstiden er Gaden helt spærret.

I Nærheden af Uglev opdagedes for nogle Dage siden et Hul i Jorden ved Siden af Banelinien, og da man frygtede, at der laa en ueksploderet Bombe i Hullet, blev Toggangen standset. Ef-

ter en Undersøgelse blev man dog klar over, at det ikke var noget Bombehul.

20. December 1943

I Dragsbæk og Tilsted er Tyskerne nu i Færd med at afspærre Landevejen med vældige Betonstøbinger, som kun levner et lille Hul til Passage. Det antages, at hele Dragsbækområdet skal afspærres og Færdselen henvises til Vejen gennem Tilsted By.

Frygten for en nær forestaaende engelsk Invasion har forarsaget, at der nu skal udføres yderligere store Befæstningsanlæg ved Vestkysten. Tillige skal f.Eks. Aggersund By befæstes, og der indkvarteres Mængder af Arbejdere i Aggersund og Omegn samt i og ved Vust. Ogsaa Vendsyssel og andre Egne har faaet store Indkvarteringer. Kvarterværterne faar 5 Kr. daglig pr. Mand for Kost og Logi.

I det hele taget skærpes Situationen ganske tydeligt. Paa Østfronten gaar det stadig tilbage for Tyskerne, og Fronten nærmer sig Polens og Rumæniens Grænser. Samtidig gøres der store Forberedelser til Invasionen fra engelsk Side, og Tyskerne udbygger deres Atlanterhavsvold. Der er naturligvis ogsaa en Mulighed for, at Invasion vil finde Sted i Danmark, selv om Chancerne herfor ikke i den danske Befolkning anses for at være ret store. Transporten over Nordsøen vil være lang og besværlig - ikke mindst farlig - og Landingsforholdene ved Vestkysten er meget vanskelige, især da ved Vintertid. Det kunde maaske tænkes, at Englænderne vil forsøge at komme ind i Kattegat.

Ved Esbjerg udføres nye kolossale Befæstningsanlæg. Hele Byen rundt graves en dyb Grav, og der udføres store Tankspæringer og Anlæg af Pigtraadsspæringer og Minefelter. Der gaar ogsaa Rygter om, at der skal graves en stor Tankgrav lige fra Nissum Bredning til Ribe, men det er næppe andet end Rygter.

Det synes at have været en udbredt Opfattelse, at der vilde

komme Vaabenstilstand inden Jul, men der er sikkert ikke noget Grundlag for en saadan Optimisme. Selv om Tyskland i Øjeblikket maa siges at være haardt trængt, kan der næppe være Tvivl om, at dette Land endnu i lang Tid vil være i Stand til at føre Krig. Skulde det lykkes Russerne at afskære Tyskerne fra Sydrusland og Rumænien, vil Tyskland dog nok herved blive tilføjjet et haardt Slag, fordi Brødkorn og Olie i store Mængder kommer herfra til Tyskland.

General von Hanneken og Generalfeltmarskal Rommel har nylig aflagt Besøg i Jylland, og de var ogsaa ude ved den thylandske Kyst og i Thisted. Befæstningsanlægget ved Hansted menes forøvrigt snart at være færdigt.

Jernbanen til Hansted, der skulde udgaa fra Nors, og som Tyskerne havde planlagt, synes ikke at blive til noget. Dette skyldes formentlig, at Tyskerne ikke kan skaffe Skinnemateriel.

Fra Stranden ved Thorup, Klim og Kallerup har lige siden 1940 været hentet uhyre Mængde af Ral, der blev kørt til Aalborg og andre Steder. Nu kniber det haardt med at skaffe Gummi til de mange Lastvogne, der kørte Gruset op til Jernbanestationerne, og der er anlagt Tipvognsbaner fra Fjerritslev til Kollerup Strand og fra Klim til Klim Strand. Ogsaa fra Fjerritslev til Aggersund gaar Tipvognsbane.

7. Januar 1944

Den senere Tid har bragt en Masse falske Bombealarmeringer paa den Maade, at Fabriker, Banegaarde etc. bliver ringet op af en Person, der fortæller, at der i Løbet af faa Minutter vil eksplodere Bomber. Efterhaanden tages der nu ikke mere Hensyn til saadanne Alarmeringer, selv om der i nogle Tilfælde virkelig er sket Eksplosioner.

I Thisted er en falsk Alarm forekommen paa Automobilforhandler Kuhn Münchs Værksteder. Et Par Gange er der bleven knust Ruder hos Frugthandler Rob. Flindt, der er Storleverandør til Tyskerne, og Slagterm. A. Olsen, der er Nationalsocialist. Dette er naturligvis Drengestreger.

Der foregaar rundt i Landet til Stadighed en Masse Anholdelser fra tysk Side. Der er fældet adskillige Dødsdomme over Sabotører, og mange danske Statsborgere er sat i Fængsel i Tyskland eller ført bort til Koncentrationslejre. For manges Vedkommende har de danske Myndigheder ikke kunnet faa noget at vide, om hvilke Anklager der var rejst mod de paagældende. Mange synes at være taget paa blot og bar Mistanke, og mange har siddet fængslet i lange Tider uden at man har naaet at faa rejst Sag mod dem.

8. Januar 1944

Det er uhyggelige Tilstande at leve under, da ingen ved sig sikker, og ved eventuel Anholdelse er man prisgivet et fremmed Lands militære Rettergang. Endnu mere uhyggeligt bliver Sagen derved, at visse Personer - danske Nationalsocialister og dermed beslægtede eller andre Elementer - optræder som Politi og udgiver sig for at have tysk Politimyndighed. Mange danske Statsborgere er bleven forulempet eller ført bort af saadanne Individuer uden at hverken danske eller tyske Myndigheder kender noget til det.

En ung Mand, Günther Olsen, der er ansat hos Farvehdlr. Mølgaard i Thisted, blev forleden hentet i Forretningen af tysk Politi og ført til Aalborg. Efter en Afhøring blev han her sluppet løs og maatte selv om, hvordan han kom hjem. Han fik strengt Paalæg om ikke at fortælle noget om, hvad der var foregaaet i Aalborg.

To Tjenerelever paa Hotel Royal i Thisted er ligeledes ført til Aalborg, hvor de nu har været siden i Juledagene. Saavidt man ved, har russiske Soldater her på Egnen falbudt Revolvere til de unge Mænd, Jernhandler Justesen og Pedersen. De skal være kommen med uforsigtige Udtalelser - sikkert dog kun rent i Spørg - om at de kunne bruge Revolverne til at skyde Hitler med, og dette kom tyske Officerer for Øre.

En 16-aarig Søn af Vandværksassistent Davids, Thisted, er ved tysk Krigsret idømt livsvarigt Fængsel, og en Kammerat, Damgaard, 2½ Aars Fængsel. To andre fik mindre Straffe. De unge Mennesker havde i Faartoft stjaalet nogle tyske Røgbomber, som de mente var rigtige Bomber, og bl.a. havde de smidt en af Bomberne ind i en Omnibus med tyske Soldater.

Beboerne i 12 Ejendomme i Stenbjerg har med ganske kort Varsel faaet Ordre til at flytte ud af deres Huse, da disse skal bruges til Kvarter for nogle af de Russere, der anvendes som tyske Soldater. I forvejen har Tyskerne Missionshuset i Stenbjerg, og de har nu ogsaa taget Skolen. Beboerne er meget trykkede af Situationen, idet de er bange for Russerne, der synes at være nærmest helt uden Disciplin, og som drikker Kogesprit, Brillantine og hvad de ellers kan faa fat paa.

Om disse Russere fortælles et Utal af Historier. Arbejderne i Hansted saa en Dag en Russer, der stod paa Post sammen med en Tysker, ganske rolig forlade Posten og smide Geværet, idet han gik bort sammen med nogle Kammerater. Da tyske Befalingsmænd kom til, smed Russeren Sten efter dem.

En Aften var der Drikkegilde i en Barak, og en af Russerne

sank døddrukken under Bordet. De andre antog ham for at være død, og de begravede ham i et Hul uden for Huset. Da han næste Dag manglede i Geledet, blev han gravet op, men da var han naturligvis død.

Forleden kom tre Russere ind til en Kone i Ræhr. De spillede Banjo og sang, og saa vilde de have Belønning i Form af Brændevin. Det havde Konen ikke, men det var hende umuligt at faa dem til at gaa igen. Omsider kom Manden hjem, og det lykkedes ham at faa Russerne ud. Men de tog hans Vækkeuhr med sig, og det solgte de til en Nabo for 50 Øre.

Dommer Fog, Fjerritslev, blev forleden anholdt. Han gik paa Gaden i Fjerritslev sammen med sin voksne Søn. Idet en vogn passerede dem, kom en tysk Bil med stærk Fart, og Dommeren rakte Armen i Vejret - med Stok - som Tegn paa, at Bilen ikke maatte køre ham ned. Ud af Bilen sprang et Par Tyskere, der anholdt Dommeren for at have truet ad Værnemagtspersoner, og da Sønnen protesterede, blev ogsaa han trukket ind i Bilen og kørt til den stedlige Kommandant. Sønnen kom hurtigt løs igen, mens Dommeren sad 1½ Time før han kom fri.

Mord og blodige Attentater synes nu at skulle høre til Dagens Orden, og det er meget uhyggelige Ting, der foregaar. Mange Mennesker skydes ned af revolverbevæbnede Banditter, som ved Aftentid indfinder sig hos dem. Stor Opsigt vakte et Attentat paa Folketingsmand Ole Bjørn Kraft og yderligere Forfærdelse vakte det, da det for et Par Dage siden meddeltes, at den kendte Præst og Dramatiker Pastor Kaj Munk, Vedersø, ved Aftentid var ført bort af fire Mænd, der udgav sig for at være tyske Politimænd, og næste Morgen blev fundet skudt Vest for Silkeborg.

Omtrent samtidig blev en nationalsocialistisk Fiskerhldr. Petersen i Slagelse skudt ned paa aaben Gade, en konservativ Læge i Slagelse myrdet i sit Venteværelse og en nazistisk Kvinde i Randers dræbt med en Haandgranat.

8. Januar 1944

Navnlig har Mordet paa Kaj Munk sat Sindene i Oprør, og dette Forhold skærpes yderligere ved, at det fra tysk Side er forbudt Bladene at omtale Kaj Munk eller bringe Billeder af ham. Han blev i Dag begravet, men det er forbudt os at hejse Flaget paa halv, da dette af Tyskerne opfattes som en Demonstration. Denne Fremgangsmaade udlægges af den danske Befolkning paa den Maade, at Tyskerne maa have nogen Forbindelse med Mordet. Noget saadant er dog ingenlunde bevist. Morderne talte Dansk, men med tysk Accent, og de foreviste et tysk Politiskilt, men dette har formentlig været enten stjaalet eller falsk. Der er næppe nogen Grund til at antage, at man fra ansvarlig tysk Side staar bag Mordet. Morderne er formentlig nogle af de Personer, der benytter den herskende Situation til at optræde under tysk Maske. Der er sagtens mere Grund til at antage, at de hører hjemme i dansk-nationalsocialistiske Kredse. Men endnu ved man intet om, hvem de er.

I Tilsted har nu Enkefru Line Fredsø faaet Ordre til at rykke ud af sin Ejendom inden 1. Februar, og Forpagter Hans Christensen i Simons Gaard skal ogsaa flytte ud. Hans Gaards Marker er forlængst omtrent tilbygget af Tyskerne, og selve Gaarden er omgærdet med Pigtraad, saa ingen efter Kl. 22 kan komme hverken ud eller ind.

10. Januar 1944

Landbetjent Grønkjær fortalte mig i Dag, at han havde været i Stenbjerg for at opmaale de Ejendomme, som Tyskerne har overtaget. Han bemærkede her, at et lille Hønsehus ved et af Husene benyttedes som Arrest. I det lille Hus sad to Russere, de var idømt 8 Dages Arrest. Huset var af Halvstensmur og naturligvis uden Varme, og Fangerne kunne næppe komme til at ligge ned. Maden blev puttet ind til dem gennem det Hul, Hønsene plejede at færdes ud og ind ad. Den ene af dem havde forsøgt at skyde paa en Underofficer, og den anden havde paa en Tur til Bedsted drukket sig fuld og havde under Hjemkørse-

len næsten spittet baade Hest og Vogn ad.

Kaj Munk begravedes i Lørdags i Vedersø under meget stor Deltagelse, og hans Død blev mindet i alle Landets Kirker, ligesom vistnok alle Landets Præster havde sendt Kranse. Vi har bragt et kort officielt Referat, men fik Paalæg om, at der skulle bringes en tilsvarende Artikel om den Nationalsocialistiske Fiskehandler i Slagelse, som i Gaar blev begravet.

Til Ole Bjørn Kraft og Journalist Chr. Damm har man ikke hørt noget, siden det lige efter Nytaar blev Bladene forbudt at bringe nogen som helst Reportage om disse Sager. Det virker naturligvis meget paafaldende, at der intet maa skrives, og det maa formodes, at man er paa Sporet af de skyldige. Maaske skal hele Affæren ordnes i Stilhed.

23. Februar 1944

I Gaar Eftermiddag havde vi Luftalarm i Tiden Kl. 13.13-15.25, altsaa i over to Timer. Det var Luftalarm Nr. 19, og vi har næsten aldrig Luftalarm om Dagen. Egentlig er det mærkeligt, at vi saa sjældent har Alarm, mens man andre Steder ofte har det. Det hænger vel sammen med, at de engelske Flyvere kun i begrænset Omfang flyver hen over Thy paa deres Veje til og fra Tyskland. Vi hører dem dog ikke saa sjældent i Luften.

To amerikanske Bombemaskiner blev i Gaar skudt ned her paa Egnen. Den ene faldt ned ved Koustrup i Sønderhaa. Alle Flyverne, en halv Snes Mand, sprang ud med Faldskærme. En af dem faldt gennem Isen paa Ove Sø og druknede, mens de øvrige, saa vidt vi ved, kom levende ned og blev taget af Tyskerne. Et Par af dem havde brækkede Ben. Den anden Maskine gik i Havet Syd for Stenbjerg, men om Besættningens Skæbne ved vi intet.

De svære Betonmure over Landevejen i Dragsbæk og Tilsted er færdige, og de generer (navnlig Muren i Dragsbæk) Tra-

fikken ikke saa lidt. Vejen i Tilsted er nu under Udvidelse.

Rigsdagsmændene har ingen egentlige Møder holdt siden 29. August. De skiftes til at rejse til København for at holde sig underrettet om, hvad der sker i Landet.

Rejseforholdene er yderligere bleven besværede ved, at alle passagerer nu undersøges ved Storebælt, en Forholdsregel der indførtes, da der var sket Bombeeksplosioner paa Færgen Sjælland.

10. Marts 1944

Det værste, vi er ude for i Tiden, er de politiske Attentater og Mord. Der gaar næppe en Uge uden at der blive skudt en eller flere paa bestialsk Vis. Motiverne er ikke altid lette at øjne, men saa vidt man kan forstaa, skydes der Danskere med nationalsocialistiske eller tyske Tilbøjeligheder, der har virket som Stikkere ved Angivelse af Danskere til de tyske Myndigheder.

Naar et saadant Mord har fundet Sted, øves der Gengældelse fra den anden Side, og tilsyneladende er det ret tilfældigt, hvem det gaar ud over. Der skydes i hvert Fald adskillige Folk, som slet ikke har beskæftiget sig noget videre med Politik eller lavet noget, som nogen med Rette kan føle sig fornærmet over.

Sabotagehandlingerne florerer stadig, og de er ofte meget alvorlige. Om mange af dem faar vi kun ringe eller slet ingen Meddelelse. Det sker vist kun meget sjældent, at man fanger nogen af Sabotørerne. Paa Vardeegnen har der været en Affære, hvor Politimesteren i en af Politiets Biler skal have hentet en Sabotør i Aabenraa og hjulpet ham til Flugt. Politimesteren og to Politifuldmægtige er arresteret af Tyskerne. Desuden er et par Læger og andre, der hjalp Sabotørerne, arresteret.

Thistedboen Pastor Krogager, Tjæreborg, er indblandet i denne Affære, idet han har bistaaet en saaret Sabotør. Præsten er flygtet til Sverrig for at undgaa Arrestation.

20. April 1944

Ved Juletid arresterede Tyskerne to Tjenerelever paa Hotel Royal , Kaj Justesen og Pedersen. En Russer havde vildet sælge dem en Revolver, og Justesen, der ikke var uvillig til at købe den, bemærkede, at han jo kunde bruge den til at skyde Hitler med. Dette hørte nogle Tyskere. Begge de unge Mænd førtes til Aalborg. Justesen er nu idømt 2 Aars tysk Fængsel, mens Petersen forlængst er kommen hjem igen.

I Efteraaret blev en 16-aarig Søn af Vandværksassistent Davids arresteret fordi han sammen med nogle andre Knægte havde Stjaalet nogle tyske Røgbomber ved Eshøj, og smidt en af dem ind i en tysk Rutebil med Soldater. Han er idømt 2½ Aars Fængsel i Tyskland.

Der er mange tyske Gestapofolk her i Landet, og Arrestationer foretages i Massevis. Der er alle Vegne danske Stikkere, som angiver Folk til Tyskerne, og enhver skal være forsigtig med, hvad han siger. Der skal ogsaa være adskillige Eksempler paa, at saadanne Stikkere udgiver sig for at være Sabotører, engelske Faldskærmsfolk eller Medarbejdere ved illegale Blade. Faar de saa Hjælp hos en eller anden Dansker, angiver de vedkommende, som saa bliver arresteret. Gestapofolkene er meget værre end Militæret, idet de militære Ledere efterhaanden har lært det danske Folk at kende og ikke ønsker at anvende de skrappe Metoder, fordi de ved, at disse ikke her virker efter Hensigten.

Thisted Afholdshotel er nu rømmet af Tyskerne og har staaet tomt i et Par Uger, men de har dog ikke givet Afkald paa det. Pigtraaden er fjernet fra Rosenkrantzgade. Tyskerne har taget alle Sommerhusene ved Vildsund, og det er vistnok dem fra Thisted, som er rykket herved.

Dragsbækkomraadet ventes at vilde blive afspærret inden ret længe, idet den nye Tilstedvej nu snart er færdig. Om der ogsaa bliver Tale om Evakuering, vides endnu ikke, men det

er sandsynligt. Hele Omraadet er yderligere bleven beskyttet ved Pigtraad, Miner og Løbegrave.

I Vegendal, hvor Tyskerne stadig bygger mere, har de nu beslaglagt tre Landejendomme, Jens Pedersens, Jens Overgaards og Pi Hajlskaals.

I Bladene skal vi nu jævnligt optage tyske Artikler, der naturligtvis er vendt mod de allierede og har Tendens i den Retning at paavise Danmarks Interesse i, at Tyskland vinder Krigen. Iøvrigt er der ikke sket Indskriden mod Bladene i den Udstrækning, man efter 29. August havde ventet. Redaktøren af Sydvestjylland i Esbjerg, har maattet træde tilbage, fordi han havde skrevet en Artikel "Lige Ret" , og Bornholms Socialdemokrat har været forbudt i tre Dage for en lille humoristisk Histories Skyld. Bladet omtalte, at mange Hunde i Byen forsvandt og tilføjede, at førhen forsvandt Kattene, naar der var græske Skibe i Havnen, men nu kunde man da ikke lægge Grækerne noget til Last. Dette blev opfattet som en uhyrlig Fornærmelse mod den tyske Værnemagts Skibe.

21. April 1944

Det store Problem er Invasionen, og hvornaar den kommer. Længe har den spøget, men mange Ting tyder paa, at det nu virkelig snart kan blive Alvor. Der foregaar visse Ting i England, hvor en Mængde Tropper er opmarcheret, og der er foretaget skarpe Afspærringer og Kontrol med Telegrammer, Breve, Diplomaters Rejser etc.

Luftbombardementerne over Tyskland og Frankrig bliver stadig voldsommere, og Hensigten er tydelig nok at lamme Tyskernes Krigsproduktion og Trafiknet. Om Invasionen kommer om ad vore Døre, kan ingen vide, men Chancerne er vel ikke særlig store. Vi forbereder os dog paa alle Eventualiteter, og de offentlige Beskyttelsesrum sættes i bedre Stand.

I Rusland har det længe gaaet haardt til, og Tyskerne er nu praktisk talt kastet helt ud af Rusland af den røde Hær, der allerede staar langt inde i Rumænien og Polen, mens den har overskredet Slovakiets Grænser og truer Ungarn.

Befæstningsarbejderne fortsættes med stor Energi, og der graves nu Pansergrave alle Vegne, bl.a. befæstes Aggersund. Der arbejdes ogsaa ved Østkysten, idet Tyskerne synes at mene, at de allierede nærmest vil komme denne Vej ind. Hele Vestkysten samt Stranden fra Hals til Skagen er nu afspærret, og kun Folk med særlig Tilladelse kan i Almindelighed færdes ved Stranden og i Klitterne.

Inden for Samarbejdspartierne søger man at holde sig rede til Tiden, der vil komme efter Krigens Afslutning. Der foreligger saa vidt man ved Enighed om en Samlingsregering, der straks skal træde til, naar Mulighederne er der, for at lede Forretningerne og udskrive Valg.

Der foreligger ogsaa Meddelelse om, at Amerikanerne skal besætte en Del af Frankrig, Belgien og Danmark, mens Englænderne skal besætte det øvrige Frankrig, Holland og Norge, og at der straks skal indsættes dansk Samlingsregering her og udskrives Valg - altsammen ud fra den Forudsætning, at man mener at Tyskland vil tabe Krigen. Denne Tilstand foreligger dog stadig ikke, og Tyskland synes endnu at staa stærkt.

26. April 1944

Der synes at skulle indtræde noget skærpede Tilstande her i Landet. Dr. Best udsendte i Gaar en længere Meddelelse om, at Sabotagehandlingerne havde taget et saadant Omfang, at Tyskerne vilde se sig nødsaget til at træffe skarpere Forholdsregler. I Dag foreligger en officiel tysk Forordning om, at enhver, der besidder Vaaben, skal aflevere disse til tyske eller danske Myndigheder inden 29. April. Overholdes denne Frist er vedkommende straffri, men efter d. 29. April gælder

Dødsstraf evt. Tugthus eller Fængsel for uden særlig Tilladelse at besidde Vaaben eller Ammunition.

Al Forbindelse mellem Danmark og Sverrig har - efter hvad svensk og engelsk Radio meddeler - været afbrudt i det sidste Par Dage, men endnu foreligger ingen nærmere Meddelelse om, hvad der er i Vejen. Sverrig, der forlængst har standset de tyske Transporter til og fra Norge (og Finland?) har nu ogsaa standset det tyske Postpersonales Rejser gennem Sverrig med tysk Post. Fremtidig overtager svenske Postmænd denne Tjeneste.

27. April 1944

Der er meget uroligt i København, Masser af Sabotagehandlinger og Skyderi. I Mandags, d. 24/4 blev samtlige Byens Biografer lukket af Tyskerne. Der er rettet adskillige Sabotagehandlinger mod Biografer, og den senere Tid skal Sabotører have tilvendt sig flere tyske Film og tvunget Operatørerne til at køre engelske og russiske Film i Stedet for. Disse Handlinger maa ses som en Reaktion mod Tyskernes Forbud mod Fremførelse af engelske og amerikanske Film og deres Begrænsning af Antallet af svenske Film. Da tillige de danske Filmatelierer er sprængt i Luften, er Biograferne tvunget til at køre tyske Film en stor Del af Tiden.

17. Maj 1944

Endnu har vi det roligt her paa Egnen, men andre Steder i Landet mærker man mere til den stærkt øgede Aktivitet i Luften, der maa formenes at være Optakten til Invasionen. I Gaar Morges styrtede en amerikansk Bombemaskine ned i Gertofte paa Fyn, hvor den brændte to Gaarde af og beskadigede bl.a. Kirken og Præstegaarden. En anden Maskine styrtede i Havet ved Avernakø, og for faa Dage siden faldt en Bombemaskine ned ved Gertofte Sygehus.

I Middags havde vi en kort Alarmtilstand. Der skete intet som helst her, men det var ikke saa langt borte. Over Aalborg stod der en heftig Luftkamp, og to Aalborgensere blev dræbt af Maskingeværkugler, mens tre andre blev saaret.

Med hensyn til Invasionen er der endnu intet sket, ud over, at Luftangrebene mod fransk, belgisk og tysk Omraade stadig bliver voldsommere. I Italien har de allierede aabnet en Offensiv, og Russerne synes at staa over for en ny Offensiv i Øst, hvor de er langt inde i Rumænien. Hvis det i det hele taget bliver til noget med Invasionen, maa den vel snart komme. Alt tyder dog paa, at Hovedslaget vil komme til at staa omkring Kanal-omraadet, og der spores ingen Tegn paa, at der forberedes en Landgang i Danmark, hvis Landomraade ogsaa maa være for lille til Større Troppebevægelser, men det maa anses for meget muligt, at et Kommandoraid rettes mod Kysten Nord for Limfjorden, vel nærmest med Jammerbugten, idet de allierede vel er interesserede i at skaffe sig Flyvebaser heroppe. De har vel ogsaa Interesse i at afskære Forbindelsen mellem Tyskland og Norge.

En af Tyskernes Modforanstaltninger er, at Stranden langs hele Kysten fra Hals over Skagen til Esbjerg nu er fuldkommen afspærret. Hele Kyststrækningen er formentlig bleven spækket med Miner. I Kaastrup, hvor man for Tiden er ved at bygge en ny Skole, skulle man bruge Havsand til Pudsning, men det har vist sig umuligt at faa Lov at hente Sand ved Stranden. Det eneste frie Sted, vi har, er Svinkløv, hvor der maa bades mellem Badehotellet og Slettestrand.

Vildsund Strand og vistnok alle Sommerhusene ved Vildsund er taget af Tyskerne. Der bor ikke saa faa dernede, mens der kun er relativt faa i Thisted. Paa Bachs Jorder Øst for Byen bygges der dog ustandseligt, uden at man kender Formaalet hermed. Det er en almindelig Opfattelse, at der snart sker afgørende Begivenheder, og mange tror paa, at Krigen for Europas Vedkommende er sluttet inden Sommeren er gaet til Ende. Tiden vil vise, hvad der sker.

22. Maj 1944

En ny forfærdelig Ulykke skete i Gaar ved Bøgestedrende, hvor tre Mænd dræbtes ved at Ledningen til en Sprængbøje eksploderede. Man undrer sig jo over, at Folk ikke kan lære at være forsigtige med de farlige Genstande.

Tyskerne har indledt en ny Kurs over for Sabotage- og Mordhandling, idet de nu skyder en af de arresterede Personer, hver Gang en alvorlig Sabotagehandling eller et Mord paa en Person, der er tilknyttet Værnemagten, finder Sted. Bladene faar nu kun i meget faa Tilfælde Meddelelse om Sabotage etc., men naar der er noget meget alvorligt, kommer der nu Særmeldinger, som skal bringes i ret stort Udstyr, og neden under hver Meddelelse skal staa en anden Meddelelse om, hvem der er bleven henrettet.

Arrestationerne fortsættes iøvrigt rundt i Landet, og det har vakt Opsigt, at adskillige højtstaaende Politifolk, bl.a. nogle Politimestre og Politikommissærer samt Amtmanden i Haderslev er arresteret.

Vi venter stadig paa, at det skal blive til Alvor med Invasionen, thi før den kommer, faar vi vel ikke Ende paa Krigen. De Tyskere, der gaar her, synes i de fleste Tilfælde at være indstillet paa, at Tyskland ikke ret længe kan klare sig, og at Krigen i Tilfælde af Invasion ret snart vil være forbi.

Der deserterer stadig tyske Soldater, men de kan vanskeligt slippe bort herfra. To Desertører har i nogen Tid holdt sig skjult i Plantagerne omkring Vandet, og de opholdt Livet ved at stjæle Fjerkræ og andre Fødevarer fra Egnens Landejendomme, ligesom de brød ind i Sommerhuse og stjal Tæpper, Service m.m. De er nu fanget. De havde gravet sig en Hule i Nærheden af Vandet Sø, og her havde de indrettet sig helt godt. Formentlig bliver de nu skudt. En anden ung Desertør bad en Aften om Husly hos Opsynsmand A. Gregersen, Bøgestedrende. Han fik Lov at overnatte i Laden, men da han næste

Formiddag ikke vilde forlade Huset, blev Tyskerne underrettet og han blev hentet. Han havde sovet paa sin Post og troede, han skulde sendes til Rusland.

27. Maj 1944

Befæstningsarbejderne fortsættes, men paa Hanstholmkanten er der dog ikke nær saa mange Arbejdere beskæftiget som tidligere. Ved Aggersund er der lavet en forfærdelig Masse af Tankgrave, Pigtraadsspæringer, Betonbunkers o.s.v. og ved Odde-sund ligesaa.

Redaktionssekretær Vilh. Ravnemose, Thisted, modtog forleden med Posten en Pakke. Der var skrevet Afsenderadresse paa, og da Ravnemose intet kendte til Afsenderen, blev han ængstelig og vilde ikke aabne Pakken. Det hænder jo, at der paa den Maade sendes Bomber eller Helvedesmaskiner til Folk, der skal ryddes af Vejen. Folk fra Kriminalpolitiets tekniske Afdeling og det civile Luftværn aabnede saa Pakken. Den indeholdt kun en Bunke gamle Aviser.

Frikorps Danmark synes at være kommen hjem fra Østfronten - det, der er tilbage af Korpset, som man gennem lange Tider i øvrigt ikke har hørt noget til. En Mand her fra Byen, Johan Thomsen, er hjemme paa Orlov og fortæller, at Korpset har faaet at vide, at det nu skal være med til at forsvare Danmark mod Englænderne.

Det ser forfærdeligt ud i vore Statsskove og Klitplantager, hvor Hugsten nu gennem flere Aar er foretaget efter en ikke tidligere kendt Maalestok. Især i den senere Tid har Tyskerne stillet store Krav om Træ, og Plantagerne er ved at blive helt ødelagte. En Udsending fra Dr. Best ankommer i de nærmeste Dage til Thy for at undersøge, om der virkelig ikke kan presses mere Træ ud af vore stakkels Klitplantager. Vi andre kan praktisk talt ikke mere faa en Smule Brænde.

6. Juni 1944

Nu synes det pludselig at være Alvor med Invasionen, som der har været talt om saa længe, at mange var ved at tvivle paa, at det blev til andet end Snak. Tidligt i Morges sattes et vældigt Angreb ind mod den franske Kanalkyst, og der raser nu voldsomme Kampe. Den engelske Radio meddelte forøvrigt i Morges, at alle, der boede mindre end 35 Km fra Havet, skulle holde sig klar til at rykke ud af Byerne med en Times Varsel. Denne Parole maa ogsaa gælde os i Thisted, og vi skulle altsaa søge over paa Mors eller Salling for at komme langt nok bort. Det er dog vist tvivlsomt at indlade sig paa noget saadant, og der findes vel heller ikke i eller ved Byen militære Maal, som er et Bombardement værd. Foreløb tager vi den med Ro.

Men naturligvis er man i allerhøjeste Grad spændt paa, hvorledes Invasionen vil forløbe. Der kan forudses meget haarde Kampe, men kan de allierede bide sig fast, vil Krigen være indtraadt i sin afgørende Fase, og saa er Enden næppe saa langt borte - for Europas Vedkommende. Mislykkes Forsøget, saa bliver maaske det hele opgivet, eller ogsaa skal vi paany til at gaa og vente, mens store Forberedelser foretages. Vi trænger saa haardelig til at faa en Ende paa dette Vanvid. Efterhaanden er vi i Danmark saa udgaaet for Varer, at vi er ved Bunden af det hele og praktisk talt intet mere kan faa. Det er for Alvor galt nu med Klæder og Fodtøj.

8. Juni 1944

Det gaar for Alvor løs i Frankrig, og hele Verden følger med spændt Opmærksomhed den vældige Styrkeprøve. Tyskerne sætter haard Modstand ind, men den almindelige Mening er, at de allierede ikke vilde have paabegyndt Invasionen, hvis ikke de var overbeviste om at kunne gennemføre den.

De Huse i Stenbjerg, der var beslaglagt af Tyskerne, er atter

frigivet. Der lægges nu om Natten Landminer ogsaa i Vejen, der i Stenbjerg fører ned til Havet, ligesom der lægges Miner i Havstokken. Disse miner tages atter op om Morgenen, saaledes at Fiskerne kan komme paa Havet.

I Thisted er flere begyndt at skaffe sig bopæl ude paa Landet under Hensyn til, at en Evakuering kan blive nødvendig. De fleste tager dog Situationen med Ro, og der er næppe heller synderlig Grund til at antage, at der her paa Egnen skulde finde større Krigsoperationer Sted. Det er heller ikke til at vide, om der andre Steder vil være mere sikkert end her.

9. Juni 1944

Det synes at trække op ogsaa over vort Land. I hvert Fald er i den engelske Radio Advarsler til alle, der bor inden for en Afstand af 35 Km fra Havet bleven gentaget, og nu er desuden alle Fiskere i Norge, Danmark, Holland og Belgien af den allierede Overkommando bleven anmodet om at holde sig borte fra Havet i 7 Dage fra Torsdag d. 8. Juni Kl. 21.30.

12. Juni 1944

Vi har det stadig fuldkommen roligt her i Landet - fraset det, at der stadig sker alvorlige Sabotagehandling. For et Par Nætter siden skete paany voldsomme Eksplosioner i Odense og i Svendborg, og for hver Gang bliver en eller to af de ved tyske Krigsret dømte Danskere henrettet.

Invasionstropperne i Frankrig synes at skulle klare sig, og formentlig vil de kunne erobre Cherbourg Havn, saaledes at Transporten af Soldater og Materiel kan tage det store Omfang, der ventes.

Det forlyder i Dag fra en Kilde, der sædvanligvis er velunderrettet, at Tyskerne forbereder en Rømning af Norge. Russerne

har aabnet en Offensiv mod Finland, og Sverrig forstærker sit Beredskab bl.a. ved Udlægning af Miner ved Vestkysten. Det ser ud til, at den nærmeste Tid vil bringe en og anden Overraskelse.

23. Juni 1944

Endnu er der ikke sket noget paa vore Kanter, og vi har det her paa Egnen meget fredeligt. Den engelske Advarsel til Fiskerne er for anden Gang bleven forlænget, og de skal nu holde sig hjemme til Torsdag den 29. ds. Om de gør det, ved jeg ikke bestemt, men hele Thyborønflaaden har da i den sidste Tid ligget i Havn. Det er jo vanskeligt nok at ligge stille i tre Uger.

I Finland er Stillingen nu saa haabløs, at man hvert Øjeblik kan vente Finlands Kapitulation. Desværre ser det ud til, at Finland skal tvinges bort fra den nordiske Linie.

Andenlærer Arne Aabenhuus, Skjoldborg, blev i Gaar arresteret af det tyske Sikkerhedspoliti og ført til Aalborg. Til lige tog Tyskerne Overlæge Christensen, Brovst. Begge var ved sidste Folketingsvalg Kandidater for Dansk Samling, og dette er formentlig Aarsagen til, at de er sat fast. Over hele Landet har Tyskerne taget fremtrædende Dansk Samling-Folk, men det drejer sig formentlig kun om en Internering indtil videre, og der synes ikke at foreligge nogen Anklage. Der blev ikke foretaget Husundersøgelse hos Aabenhuus.

30. Juni 1944 (Fredag)

I Aftes meddelte den engelske Radio, at de allieredes Henstilling til Fiskerne om at holde sig hjemme, nu kun skulle gælde fra Spaniens Grænse til de frisiske Øer. Ud for Danmarks og Norges Kyster maatte Fiskerne godt tage ud, men de skulle være indstillet paa, at Forholdene kunne blive farlige.

Kystfiskerne her paa Egnen har dog været ude, men ikke ret langt til Havs. Der er daglig kommen Fiskeforsendelser fra Kysten til Thisted. I Esbjerg har hele Fiskerflaaden maattet ligge stille. Nogle Kuttere, der var gaaet ud efter at den engelske Advarsel var udstedt, kunde ikke komme af med deres Laster, idet Fiskeeksportørerne i Esbjerg havde modtaget anonyme Skrivelser, i hvilke de truedes med Sabotage, saafremt de opkøbte Fisken.

Vi har det stadig fredeligt her paa Egnen, men saadan ser det ikke alle steder ud. I de større Byer og navnlig i København gaar det ofte haardt til. Der er en Masse Sabotage og Skyderi, og det hænder ofte, at Mennesker dræbes eller saares alvorligt. Men nu maa der som Regel intet komme frem i Bladene om den Slags Ting. Kun naar der foreligger tyske Domme, faar Offentligheden at vide, at der er alvorlige Ting på Færde. Den svenske og den engelske radio er dog godt underrettede om Forholdene i Danmark.

I de sidste Dage har det været rent galt i København. Grundet paa de stadig tiltagende alvorlige Sabotageattentater mod Fabriker etc. har Tyskerne i Søndags forordnet, at ingen maatte færdes ude i Storkøbenhavn mellem Kl. 20 og Kl. 5, og dette vakte voldsomt Røre. Baade Mandag og Tirsdag Aften var der Tusinder af Københavnerne paa Gaden efter Kl. 20 for at demonstrere mod Tyskerne, og det kom til rene Gadekampe, hvor Københavnerne bl.a. brækkede Brosten op og brugte dem som Kasteskyts, mens Tyskerne skød. Adskillige Mennesker blev dræbt og mange blev saaret.

1200 Arbejdere hos Burmeister & Wain er gaaet i Strejke, fordi de vil have tidligere Fyraften, naar de skal være inde Kl. 20, og Strejkebevægelsen synes at have bredt sig stærkt. Tirsdag og Onsdag strejkedes der i en lang Række Virksomheder, og i Dag synes der at være Tale om en hel Generalstrejke. Helt paalidelige Efterretninger foreligger endnu ikke, da Telefonforbindelsen med København er afbrudt. Der kan i Dag heller ikke Købes Jernbanebilletter til København. Man kan kun kom-

me til Roskilde.

Bladenes private Radioudsendelser standsede før Middag, men Ritzaus Bureau fortsatte sine Udsendelser i Eftermiddag. Ogsaa Statsradiofonien fortsatte.

1. Juli 1944 (Lørdag)

I Dag er al Forbindelse med Hovedstaden afbrudt, og ikke en Gang Politiets tjenestlige Telefonsamtaler kan gaa igennem. Tyskerne har besat Hovedbanegaarden, Broerne til Amager og forskellige offentlige Bygninger m.v. Ogsaa Gas-, Vand- og Elektricitetsværker staar stille. Saa vidt man kan forstaa, har Tyskerne besat Værkerne og standset dem for at tvinge Virksomhederne i Gang igen. Der kører ingen Tog fra eller til København, og Levnedsmiddelsituationen er sikkert alvorlig. Allerede i Gaar begyndte man nogle Steder at knuse Butiksruder og plyndre Butiker. Det store Varehus Buldog blev Fredag plyndret og stukket i Brand.

2. Juli 1944 (Søndag)

Vi er stadig uden Forbindelse med København. Saavel Statsradiofonien som Bladenes private Radioudsendelser og Ritzaus Udsendelser har været standset siden Fredag Aften. Alle Landeveje til København er i Dag afspærret, og al civil Trafik over Storebælt er indstillet. Tyskerne har overtaget Færgerne Korsør og Nyborg, og da Personalet vægrede sig ved at sejle under tysk Kommando, blev det tvunget dertil. Dannebrog blev derefter strøget.

Ved 19-Tiden genoptages Statsradiofoniens Udsendelser, idet der udsendes en Opfordring - underskrevet af Hovedstadskommunernes Borgmestre samt Ledelserne for en Række Erhvervsorganisationer m.fl. - til at genoptage sit Arbejde fra Mandag Morgen. Det blev samtidig lovet, at de kommunale Værker vilde blive sat i Gang og normal Trafik genoptaget.

3. Juli 1944 (Mandag)

I det sidste Døgn er der i København dræbt ca. 30 Mennesker og saaret ca. 150. Arbejdet er stadig ikke kommen rigtig i Gang, og i Aften rettede fremtrædende Personligheder gennem Radioen en indtrængende Opfordring til Befolkningen om at genoptage det daglige Liv, da Følgerne ellers vilde blive skæbnesvangre.

4. Juli 1944

I Dag ser det ud til, at Arbejdet i København i det store og hele er kommen i Gang. Tyskerne begynder at lempe Forordningerne, og man haaber, at det nu glider i Lave.

20. Juli 1944

Forholdene i København kom ret hurtigt ind i det normale Leje, og efterhaanden har Tyskerne nu helt ophævet de ekstraordinære Foranstaltninger, som vakte saa stor Forbitrelse. Egentlig forbavses man over, at Tyskerne gav sig, saa de synes ikke at have været interesserede i nogen alvorlig Konflikt. De har formentlig nok af andre Ting at tage sig til.

28. Juli 1944

Det forlyder, at Omraadet ved Dragsbæk - Fliegerhorst - nu helt skal rømmes af Tyskerne. Endnu foreligger sikre Efterretninger ikke, men der er faktisk næsten ingen Soldater mere der nede, ikke en Gang Vagtposter. Det er lidt paafaldende, hvis de helt rømmer dette Omraade efter at de har befæstet det saa godt. Den nye Vej gennem Tilsted er færdig, men der foreligger intet som helst om den ventede Afspærring af Dragsbækomraadet.

Thisted Afholdshotel er nu frigivet, men foreløbig bliver det

ikke sat i Drift, da man ikke har Sikkerhed for, at Tyskerne ikke senere atter beslaglægger det. Kommunen agter at benytte det som Reserve-Lazaret.

De politiske Mord synes atter at blusse op, og i den sidste Tid er en Række Mord forekommet i København. Der bliver dog ikke mere givet officiel Meddelelse herom, højst kommer der et Par Linier om, at vedkommende er afgaaet ved Døden. Under Generalstrejkedagene er omkring 100 Personer bleven dræbt og omkring 600 saaret.

Der har været rettet et Bombeattentat mod Rigskansler Hitler, og der raader øjensynlig meget alvorlige Tilstande i Tyskland, hvor en Kontrarevolution synes at have været vidtfor-grenet og længe planlagt. Der fremkommer kun skarpt censurerede Beretninger fra Tyskland, men der næres ingen Tvivl om, at det staar daarligt til. Paa Østfronten gaar de tyske Tropper saa hurtigt tilbage, at det ligner Flugt, og Russerne er nu midt inde i Polen og meget nær ved Østprøjsen. Intet synes at kunne standse dem. I Frankrig gaar de allieredes Fremrykning langsomt, mens de allierede snart er Herre over hele Italien.

Attentatet mod Hitler tages som et Udtryk for, at vide Kredse i Tyskland indser det haabløse i at fortsætte med Ødelæggelser og Blodsudgydelser. Gennem den senere Tid har Hitler afskediget forskellige Generaler, og det synes utvivlsomt, at der mellem Generalerne og Hitler har været dybtgaaende Uoverensstemmelser angaaende Krigsførelsen.

10. August 1944

I Gaar blev Kioskejer Max Hansen, Storegade, Thisted, anholdt af det tyske Sikkerhedspoliti og ført til Dragsbæk. Han blev taget paa Gaden, da han var paa Vej hjem med Brød til Eftermiddagskaffen. I Dag er Boghandlermedhjælper Westhansen bleven taget. Det er formentlig de illegale Blade, Ty-

skerne er ude efter.

12. August 1944

I Aftes blev Typograf Johannes Abildgaard Jacobsen taget paa St. Torv, hvor han stod og talte med nogle andre. Der vides ikke med Sikkerhed, hvad de anholdte sigtes for, men det synes ikke at være noget mere alvorligt end Medvirkning ved Udde-
ling af illegale Blade.

13. August 1944

Journalist Holger Hebsgaard blev taget i Morges, og der sidder saaledes fire Mand i Dragsbæk. De synes dog at befinde sig nogenlunde godt, og de kan faa Mad bragt hjemmefra. Der blev fra tysk Side sagt, at Westh Hansen i de første Dage ikke maatte faa andet end Vand, og en Del udsøgt Smørrebrød, som den første Aften blev sendt ned til Westh Hansen, maatte han ikke faa. Johs. Abildgaard Jacobsen fik dog straks Lov at faa Mad ned, men der blev sagt, at det skulle være almindeligt Smørrebrød el.l. og ikke saadan en Opdækning som der kom til Westh Hansen.

15. August 1944

I Morges blev Redaktionssekretær Vilh. Ravnemose taget, men til Gengæld slap Journalist Hebsgaard fri. De anholdte er i Nat bleven ført til Hansted, idet Tyskerne frygtede, at Barakken i Dragsbæk skulle blive stormet af Folk, der vilde befri de anholdte. Der meddeles, at det tyske Politi har kunnet lægge saa mange Beviser paa Bordet for Westh Hansen, at han ikke har kunnet nægte at have medvirket stærkt ved illegale Blade. Det ser ud til, at Tyskerne i København har fundet et illegalt Postkontor og paa den Maade har faaet Rede paa Forgreningerne ud over Landet.

I Morges har de allierede paabegyndt en ny Invasion i Sydfrankrig, og det synes nu mere og mere at blive Alvor. Det er tydeligt, at Tyskerne er underlegne paa Fronterne, men det er dog muligt, at Krigen kan vare endnu et Stykke Tid.

17. August 1944

I Dag har vi pludselig faaet Generalstrejke i Thisted. I Tirsdags demonstrerede Københavnerne ved Generalstrejke i Anledning af, at Tyskerne har skudt 11 Danskere. De paastaas at være skudt i København, hvad Tyskerne har dementeret, men senere har de meddelt, at de paagældende blev skudt under Mytteri paa en Lastbil ved Roskilde, da de skulle transporteres til Tyskland.

Strejkebevægelsen har bredt sig ud over Landet. I Gaar var der Sympatistrejker i Aarhus, Silkeborg, Skive m.fl. Byer, og i Dag er det begyndt i Thisted, Aalborg, Frederikshavn, Struer, Nykøbing M. og flere Byer.

Jeg havde været hjemme at spise til Middag og anede intet, da jeg ved 12½-Tiden gik op over St. Torv. Her fik jeg at vide, at der var lukket paa Fords Værksted og flere andre Steder, og at Forretningerne vilde lukke Kl. 13. Hvor Ordren kom fra og hvad det egentlig gjaldt, vidste ingen rigtig, men det skulle formentlig være Sympatistrejke. I Løbet af en Times Tid havde Bevægelsen ganske stille bredt sig over hele Byen. Alle Butikker, Kontorer og Virksomheder lukkede, og hvor det trak for længe ud, kom der Telefonopringninger med Anmodning om øjeblikkelig at faa Dørene smækket.

Ogsaa Jenbanemændene forlod Banegaarden, og Eftermiddagstogene kunde ikke afsendes. Imidlertid kom der Besked fra Generaldirektoratet, at dersom Togtrafikken ikke i Løbet af en kort Frist var genoptaget, vilde Tyskerne overtage Banegaarden og hver enkelt Jernbanemand vilde blive afhentet og stillet for tysk Standret. Saa mødte Personalet igen, og Eftermiddagstoget efter Struer blev afsendt med henvend tre Timers Forsinkelse. Toget til Fjerritslev kom derefter af Sted.

Jeg skulle til Møde i Hurup og havde i Morges bestilt en Vognmand til at køre, men han bad sig nu fritaget, idet han var lidt ængstelig for at vove sig ud. Det lykkedes mig saa at komme med det forsinkede Tog Sydpaar.

18. August 1944

Dagen i Gaar forløb roligt. Der var megen Sammenstimlen af unge Mennesker paa St. Torv, og Politiet maatte flere Gange ud for at splitte dem, ligesom det hændte, at Tyskere trak deres Revolvere for at faa Biler igennem. Tyske Lastbiler med skarpt bevæbnede Soldater afpatruljerede Gaderne, og Tyskerne syntes at være klar til hvad som helst.

I Nat er der bleven knust Butiksruder hos Købmand Jensen, Nørregade, Slagter Birkholm, Nytorv, Jydsk Maskinstrikkeri, Storegade, Johan Thomsen i Dansk Beklædningsmagasin, Bornerups Papirhandel i Storegade, Frugthdlr. Flindt i Torvegade og Slagterm. A. Olsen, Vestergade. Kriminalpolitiet har anholdt fem unge Mennesker, og i hvert Fald tre af dem har været med til at knuse Ruder.

Der er ogsaa i Dag Røre i Gaderne, idet ogsaa de Arbejdere, der er beskæftiget hos Tyskerne i Hansted og andre Steder, strejker. De kunde ikke i Gaar faa Lov at forlade Arbejdet, men blev holdt tilbage med Vaabenmagt. Efter Krav fra Tyskerne afpatruljerer Politiet regelmæssigt Gaderne, og hele Politistyrken har været ude siden i Gaar.

Først paa Eftermiddagen ankom en af Rigspolitiets store Udrykningsvogne med et Læs Politibetjente fra Kasernen i Skive, og derefter blev Byen hele Tiden afpatruljeret, idet Betjentene gik to og to. Vejret var dejligt og derfor var der Dagen igennem en Masse Folk i Gaderne, og navnlig var jo Børn og unge Mennesker paa Færde.

Et Par enkelte Forretninger havde om Formiddagen aabnet

en kort Tid, men de maatte igen lukke. Paa Bladene begyndte Arbejdet Kl. 13. Egentlig var det vel Meningen, at det hele skulle have været i Gang ved denne Tid, men forskellige Forhold gjorde, at der gik Brok i Foretagendet. Da Arbejderne i Fords Automobilværksted ved Frederikstov mødte Kl. 13, var der mange Mennesker paa Torvet, og de tyske Soldater, der bevogtede Værkstedet, antog vist Arbejderne for at være Sabotører. Arbejderne blev i hvert Fald jaget bort og kunde ikke komme i Arbejde.

Saa gik de hjem, og Forholdet bevirkede, at adskillige andre Arbejdere heller ikke vilde begynde. Desuden gik Hans-tedarbejderne og andre, som arbejder for Tyskerne, i Gaderne, idet de vilde holde stille hele Dagen. Resultatet blev, at næsten ingen kom i Gang. Paa Thisted Dampmølle, Andels-svineslagteriet og Mejerierne begyndte man at arbejde, men en Sværm af Børn og store Drengene for omkring og kastede med Sten mod Ruderne. De var antagelig dirigeret af voksne Spektakelmagere. Thisted Dampmølle fik praktisk talt alle Ruderne i Facaden mod Munkevej knust, og derfra drog Sværmen til Jernbanegade for at angribe Thisted Amtstidende. Her blev en enkelt Rude knust, men her var Politi i Nærheden. Paa Dampmøllen standsede Arbejdet straks, mens man paa Bladene fortsatte til normal Arbejdstids Ophør.

Der blev et par Gange affyret Skud, først ved Raadhuset og senere i Storegade. Saa vidt man kunde forstaa, drejede det sig om et Par civilklædte Tyskere, eller ogsaa var det Danskere, som havde Forbindelse med Tyskerne. En Sværm af Børn og unge Mennesker samledes om dem og beskyldte dem for at være Stikkere, og de paagældende affyrede deres Revolvere i Luften. I Tumulten blev flere børn væltet omkuld og trampet paa. De fremmede, der var to eller tre, søgte Tilflugt hos den tyske Kystvagt, og det tyske Politi tog vistnok et Par unge Mænd af Forfølgerne.

Situationen tegnede sig ud paa Eftermiddagen ret kaotisk og uberegnelig, og den var især præget af de ganske unge Menneskers Terror i Gaderne. Desværre saa alt for mange voksne in-

teresseret til. Flere Avisbude blev frataget deres Bladpakker, og Aviserne blev revet itu. Thisted Amtsavis og Thisted Amtstidende fik næsten ingen Blade ud, mens Socialdemokraten blev omdelt over saa godt som hele Byen. Kun et enkelt af vores Bladbude blev frataget en lille Klat Aviser.

Lidt før Middag var der Opræk til Demonstrationer, idet nogle unge Mennesker havde fundet paa at kræve de for Rudeknuserier anholdte unge Mennesker løsladt, før de vilde gaa i Arbejde. De samledes først ved Raadhuset, og drog derfra til Politistationen. Der skete dog ikke noget, maaske fordi Byrådsmedlem Chr. Iversen - der var kommen til Stede sammen med Fællesorganisationens Formand L. Toftdahl og Borgmester Bjerregaard - forklarede Demonstranterne, at hvis Politiet paa daværende Tidspunkt lod de anholdte gaa, vilde Tyskerne tage dem.

I Aften var St. Torv næsten fuldt med Mennesker, men noget alvorligt skete ikke. En Del unge Mennesker sang danske Sange. Ved 22-Tiden kom Politiets Højttalerbil kørende med L. Toftdahl og Chr. Iversen, som opfordrede Folk til roligt at gaa hjem for at møde paa Arbejde til sædvanlig Tid i Morgen. Efterhaanden forlod de fleste ogsaa Torvet, og derefter dannede Politiet Kæde og ryddede Pladsen. Nogle Spektakelmagere, der begyndte at knuse Ruder hos Manufakturhdr. Arne Smith i Storegade, fik en Omgang af Politikniplerne og Politibiler fortsatte Patruljeringen i Gaderne. Der blev i Nat knust Butiksrunder hos Købmand Th. Christensen, Strandgade, Cigarhdr. Nielsen, Vestergade 48, samt i Evakiosken og Det kolde Bord i Vestergade.

I Thisted Plantage var der nogle Opløb af unge Mennesker, som forfulgte et Par Piger, der gaar med Tyskere. De blev klippet, og i hvert Fald en af dem, blev delvist afklædt og fik nogle Klø. Denne Affære er ikke meldt til Politiet. Iøvrigt saa man paa Gaden meget lidt til Soldaterpigerne.

19. August 1944

Der raadede i Aftes nogen Skepsis med Hensyn til, om det i Dag til Morgen vilde lykkes at komme i Gang, men det gik ganske godt. Praktisk talt alle Forretninger og Virksomheder aabnede ved 8-Tiden, og Folk gik i Arbejde. Undtaget var Arbejderne fra nogle Virksomheder, hvor man holder Weekends og hvor man ikke fandt, det kunde betale sig at begynde for et Par Formiddagstimers Skyld. Nogle af de Folk, der i Gaar ikke mødte paa Tyskernes Arbejdspladser, er bleven fyret.

Ved 10-Tiden i Formiddags ankom Sekretær i De samv. Fagforbund Ejnar Nielsen, København, i en af Færdselspolitiets Biler til Thisted. Han var startet fra København i Nat Kl. 1½. Der var nemlig fra tysk Side rettet Besværing til de danske Myndigheder over Udviklingen i Thisted, hvor Strejken ikke var begrænset til 24 Timer, og Justitsministeriet havde derefter anmodet De samv. Fagforbund om at tage Affære. Forøvrigt havde De samv. Fagforbund ogsaa telefonisk Forbindelse med Formanden for Fællesorganisationen. I København havde man Opfattelsen af, at det saa temmelig alvorligt ud i Thisted, og derfor var Ejnar Nielsen startet. Jeg fik fat paa Toftdahl og Iversen, og vi havde en Samtale paa Hotel Aalborg, men da alt var roligt, tog Ejnar Nielsen ved Middagstid tilbage til København. De fremmede Politibetjente opholder sig endnu i Byen.

I Formiddags blev Østerbakken afspærret af Politiet, og det forlød, at der var fundet et Sprængstoflager. Det drejede sig dog kun om nogle Sprængkapsler el.l., som Tyskerne havde tabt paa Vejen, og som var opsamlet af Børn fra forskellige Gaarde.

20. August 1944

I Middags tog de fremmede Politibetjente af Sted, og Spiritusforbuddet ophæves i Morgen tidlig. De fem anholdte unge Mennesker, der har været med til Rudeknuserier, er løsladt fra

Arresten. Der hersker normale Tilstande i Byen, men nu tales der om, at en ny Generalstrejke over hele Landet skal etableres d. 29. August til Minde om Aarsdagen for Tyskernes Overtagelse af hele Magten i Landet.

Tyskerne i Thisted var øjensynlig ikke saa lidt nervøse under Begivenhedernes Udvikling Fredag Eftermiddag, og de lod Amtskontoret vide, at de da havde Maskingeværerne parat. Der kunde sikkert ogsaa let være forefaldet Begivenheder, som havde ført alvorlige Konsekvenser og maaske Blodsudgydelse med sig.

23. August 1944

I Nr. Vorupør blev Arbejdsmand Richard Niensens Hustru i Formiddags skudt af en tysk Vagtpost, da hun kom cyklende ad en Vej, der var spærret, men hvor hun plejede at passere flere Gange daglig. Muligvis var der kommen en ny Vagtpost, der ikke kendte Fru Nielsen. Hun blev raabt an, men hørte det ikke, og Vagtposten skød hende derefter ned bagfra.

Begivenheden gjorde naturligvis et forfærdeligt Indtryk i Fiskerlejet og Omegnen, og alle Arbejderne ved de tyske Foretagender i Vorupør og Stenbjerg nedlagde straks Arbejdet og tog hjem. Fru Nielsen var ca. 40 Aar gl. og gravid. Der er et Barn i Hjemmet.

26. August 1944

De fire Thistedboere, der er arresteret af Tyskerne, Kioskejer Max Hansen, Boghandlermedhjælper Westh Hansen, Redaktionssekretær Ravnemose og Typograf Johs. Abildgaard Jacobsen, har i det sidste Par Uger siddet i Hansted, men er nu for nogle Dage siden overført til Aalborg. Efter hvad Bogtrykker Abildgaard Jacobsen nu har bragt i Erfaring skal de i Koncentrationslejr i Frøslev ved Grænsen.

Læge Westh, Thisted, der er Formand for den herv. Afdeling af Røde Kors, har sammen med et Par Politimænd aflagt Besøg i Hansted og har talt med dem alle fire. De havde det saa nogenlunde og var ved ret godt Mod. De fik Lov at skrive og modtage Breve, ligesom de maa læse og ryge Tobak. De skal betale hver 4 Kr. daglig for Forplejningen, i modsat Fald faar de kun Vand og Brød. Det anføres fra Tyskernes Side, at det er Kutyme i Tyskland, at arresterede Personer selv skal betale deres Forplejning.

I Dragsbæk sidder fire andre arresteret. Det er unge Mænd, der midlertidigt opholder sig i Thisted, og som under Strejkesituationen forleden blev taget af Tyskerne for Rudeknuserier og Overfald paa Personer i tysk Tjeneste (de sorte).

Der er bleven sagt saa meget om, at en ny Generalstrejke over hele Landet vilde komme d. 29. August, Aarsdagen for Tyskernes Overtagelse af hele Magten i Landet. Tyskerne er uden Tvivl forberedt paa at slaa haardt ned, hvis der sker noget paa denne Dag, og Danmarks Frihedsraad har opfordret stærkt til, at der ikke laves andet, end at der er to Minutters Stilhed Kl. 12 for ikke at give Tyskerne Anledning til at gribe ind.

Situationen paa Krigsfronterne udvikler sig iøvrigt med stadig større Hast. De allierede synes i Løbet af faa Dage at vilde være Herrer i hele Frankrig, og mod Øst er Russerne nu lige ved Tysklands Grænser, idet Rumænien har lavet en Revolte, afsat Diktatoren Antonescu, sluttet Vaabenstilstand med Rusland og erklæret at vilde gaa over paa de allieredes Side. Tyrkiet har for ikke saa længe siden tilsluttet sig de allierede, og Bulgarien synes at være nær ved at trække sig ud af Makkerskabet med Tyskland. Finland vil sikkert ogsaa paa kort Tid være færdig, idet Russerne nu har afskaaret Forbindelserne til Tyskland ved at besætte Randstaterne.

Der kan ikke være nogen Tvivl om, at Hensigten er at rette et knusende og afgørende Slag mod Tyskland, saa Krigen i

Europa slutter i Efteraaret. Det er noget sandsynlig, at der kommer en allieret Invasion ned gennem Kattegat og Østersøen til Nordtyskland.

Vi har kun meget faa tyske Soldater her paa Egnen. Ved Havet er en stor Del Russere, Polakker og andre Nationaliteter, og det er med et mildt Ord sløje Makkere. For kort Tid siden forsøgte nogle Russere i Hansted at sprænge den tyske Kommandant i Luften. De havde anbragt en Bombe i en Kælder under et Lokale, hvor han skulle opholde sig, men saa kom de i Tanker om, at det vist var bedst med to Bomber, og da de gik og rumsterede med den anden, blev de opdaget og skudt.

Ved Vigsø havde nogle Soldater anbragt Landminer paa en Vej, ad hvilken en overordnet Officer, vistnok en Oberst, skulle komme ridende. Hesten blev dræbt, men Officeren slap fra det med Livet.

30. August 1944

Vi havde i Nat den uroligste Nat, vi hidtil har oplever under Krigen. - Vi havde Flyvervarsling i 2½ Time fra Kl. knap 23, og derefter igen en Time fra Kl. ca. 4. Vi kunde tydeligt høre en Masse Maskiner i Luften, og der blev ved Hansted skudt saa voldsomt med de tyske Luftværnskanoner, at vi aldrig har oplevet noget tilsvarende.

De fire arresterede Thistedboere blev for nogle Dage siden overført til den tyske Arrest i Aalborg, hvor deres paarørende har besøgt dem. De har det relativt godt, men Afhøringerne synes at være præget af haarde Metoder. Et Forlydende om, at de skal overføres til Koncentrationslejren ved Padborg er ikke bleven bekræftet.

Bulgarien er nu ved at trække sig ud af Krigen, og de allierede synes snart at have kastet Tyskerne ud af Frankrig, mens de fra Vest nærmer sig Tysklands Grænser. Russiske Tropper er

ved at trænge ind i Ungarn.

5. September 1944

Der foregaar hurtige Bevægelser paa Fronterne. De allierede synes nu at være fuldkommen Herre i næsten hele Frankrig, og de er gaaet gennem Belgien og ind i Holland. De er ogsaa ved at gaa ind over Tysklands Grænser. Det gaar med en fantastisk Fart, men formentlig staar Tyskernes Flugtlignende Tilbage-trækning i Forbindelse med, at de vil bemande Siegfredlinien for her at yde haardere Modstand.

Mod Øst trænger Russerne frem gennem hele Rumænien og Transsylvanien. I Slovakiet synes en Opstand mod Tyskerne at være i Gang, og Ungarn vil formentlig søge Fred. Finland har givet op og er indgaaet paa Ruslands Betingelser for Vaabenstilstand.

Det er en udbredt Tro her i Landet, at Krigen i Europa snart er forbi, og der skulle vel ogsaa være gode Muligheder i saa Henseende. Man tør vel regne med, at vi faar Lov at tænde Gadelysene inden Jul.

18. September 1944

Der er stadig en hurtig Udvikling paa Krigsfronterne. Mod Vest har de allierede nu i alt væsentligt taget hele Frankrig og Belgien, og de har godt Fodfæste i Holland. De synes at være i Færd med at gennemtrænge Siegfredlinien paa flere Steder. Mod Øst samler Russerne sammen til en ny stor Offensiv, der rimeligvis vil føre til Fremstød ind over Tysklands Grænser.

Her hjemme tiltager Uroen stadig, og Undergrundens Virksomhed øges. Der forefalder saa mange Mord og Bombeattentater som aldrig før, og Togtrafiken er ret uregelmæssig som Følge af Jernbaneattentater og Vanskeligheder ved Storebælt.

Jeg var for en Uge siden i København, og Rejsen foregik i begge Retninger uden Uheld. Men Dagen efter at jeg var kommen hjem, var der ingen Forbindelse, og siden har der flere Gange været Afbrydelser i de normale Forbindelser med Sjælland.

Den 12. ds. om Morgenen fandtes en Bombe anbragt paa Skinnerne ved Lyngs, og d. 15. ds. var en Bombe i Nattens Løb eksploderet omtrent samme Sted, og et Par Meter af Skinnerne var sprængt bort. Der skete ingen Skade paa Togene, men der opstod Forsinkelser.

De fire Thistedboere, der er arresteret af Tyskerne, er nu fra Aalborg ført til Koncentrationslejren ved Frøslev. Man har ikke hørt noget til dem siden de blev flyttet.

I Middags begyndte en ny Generalstrejke i Thisted. Der har været Strejke i København som Følge af en Del Skyderi paa Raadhuspladsen og som Protest mod, at Tyskerne har overført ca. 200 Danskere fra Koncentrationslejren i Frøslev til Tyskland. Strejkebevægelsen har ligesom sidst bredt sig pletvis ud over Landet. I Formiddags meddelte Typograferne, at de vilde gaa til Middag, og selv om der i Gaar gik Strejkerygter, synes der først at være kommen Alvor i Sagen, da Rygtet om Typografernes Aktion kom ud. Der er blandt Arbejderne ikke megen Humør for denne Strejke, og Forretningsfolkene lukker kun nødtvungent. Det er ogsaa noget Pjæt. Hvis der var sket noget alvorligt her i Nærheden, kunde man forstaa Aktionen. Men Situationen er saa mærkværdig, at Strejken udvikler sig, skønt vistnok alle voksne Mennesker egentlig er imod det. Ungdommen synes jo, det er festligt med en saadan Afveksling, og ingen tør sætte sig op mod Bevægelsen af Frygt for Rudeknusninger og andre Voldshandlinger. Det er langt fra hyggelige Tilstande.

Natten til Lørdag d. 16. Septbr. havde vi to Gange Flyvervarsling i tilsammen 3 1/4 Time, men der skete intet som helst ud over at vi fik Nattesøvnen spoleret.

20. September 1944

Generalstrejken i Thisted sluttede i Gaar Middags efter 24 Timers Forløb. Det var nær gaaet i Fisk ogsaa denne Gang. Lidt før Middag kom nemlig pludselig en tysk Militærafdeling, svært bevæbnet, hen til Politistationen, der blev omringet og afspærret. Politiet blev afvæbnet, hvilket skete over hele Landet, og ifølge en tysk Forordning, der udsendtes i Radioen, sættes Politiet ud af Funktion, indtil en Omordning havde fundet Sted.

Denne Aktion vakte voldsom Opsigt, og en Overgang saa det ud til, at Strejken skulle fortsætte. Forretningsfolkene fandt det dog fornuftigt at aabne Butikerne Kl. 13, og efterhaanden blev Arbejdet genoptaget. Toggangen blev i Gaar standset paa saavel Thybanen som Fjerritslevbanen, og den blev først genoptaget i Dag ved Middagstid. Der har iøvrigt været fuldkommen roligt i Byen.

Det er jo en mærkelig Situation, at vi staa uden Politi. Kriminalpolitiet blev ikke afvæbnet, men betragter sig dog som sat ud af Spillet. Afvæbningen foregik under ret dramatiske Former, idet svært bevæbnede Soldater under Førerskab af den stedlige Kommandant og en Gestapo-Officer pludselig brasede ind paa Politikontoret og holdt hele Personalet i Skak. Ved Landpolitiet mødte hele syv Mand for at afhente to Revolvere.

I Formiddags stillede den tyske Kommandant over for Politimesteren i Thisted Krav om, at Politiet skulle genoptage sit Arbejde. Efter en Konference med Stiftsamtmand Herschend, Vejle, svarede Politimesteren, at Politiet vilde forholde sig fuldkommen passivt, indtil der forelaa Resultat af Forhandlinger mellem de øverste tyske og danske Myndigheder. Politiet maatte have Ordre fra Rigspolitichefen, inden det kunde foretage sig noget.

I København har der ved Amalienborg staaet Ildkamp mellem Politivagten og tyske Soldater. Der gaar vilde Rygter om,

at Kongen skulle have faaet eet Slagtilfælde og at Dronningen skulle være saaret. Dette er dog ikke bekræftet.

21. September 1944

Ved middagstid i Gaar begyndte en ny Strejke, idet det er bekendt, at der paany strejkes i København og mange andre Byer som Protest mod Tyskernes Afvæbning af Politiet. Hen paa Eftermiddagen gik alt i Staa, og Hotellerne lukkede. Der var roligt i Byen. Jeg var en Tur i Nykøbing, hvor der havde været Strejket siden Morgenen, og hvor der ogsaa var roligt.

22. September 1944

Der er stadig ikke truffet nogen Ordning med Hensyn til Politiet, som sikkert ikke vil gaa i Arbejde, før de 1700 Politimænd, der er ført til Tyskland, vender tilbage. Politikontoret i Thisted holdes lukket, men der er Telefonvagt, der besvarer Forespørgsler. Folk, der henvender sig angaaende Tyverier etc., bliver henvist til Tyskerne, som imidlertid heller ikke tager sig af saadanne Sager. Situationen er altsaa noget svævende og kaotisk.

I København synes der at have været alvorlige Sammenstød, navnlig ved Amalienborg, men verserende Rygter om at Kongen skulle have faaet et apoplektisk Anfald og Dronningen skulle være saaret, savner vistnok Grundlag. Vi har iøvrigt næsten hele Ugen været uden nogen egentlig Forbindelse med København, og paalidelige Efterretninger foreligger ikke. Om Forholdene her i Landet ved vi praktisk talt kun, hvad den svenske og den engelske Radio meddeler.

Arbejdet ved Hansted og Vigsø er nu ved at ebbe ud. Der er nogle faa Hundrede Arbejdere tilbage, men det hele synes snart at vilde standse. Flere Entreprenørfirmaer er ved at bryde op, saaledes Christiani & Nielsen.

30. Oktober 1944

Situationen her i Landet er stadig mindre hyggelig. Det kan forlængst betragtes som givet, at Politiet ikke kommer i Funktion, før Krigen er sluttet eller Tyskerne har forladt Landet. Politiet vægrer sig meget bestemt ved under nogen Form at samarbejde med Gestapo, som forøvrigt daglig foretager Arrestationer rundt i Landet.

Næsten ingen af vore Politimænd befinder sig hjemme. De er saa godt som alle bortrejst og holder sig i mere eller mindre udpræget Grad skjult. Der er dog ikke foretaget Eftersøgninger eller Efterlysninger, men ingen ved jo, hvad der kan komme. Jeg har truffet flere Politimænd, som var forklædte eller havde forandret Udseende, saaledes, at de ikke var saa lette at genkende.

I Thisted begynder Tyskerne nu at lave Tankspærringer ved Indkørslerne til Byen. Derimod synes der stadig ikke at blive Tale om Afspærring af Dragsbækkomraadet. Thisted Afholdshotel vil fra 1. Novbr. igen komme i Drift. Der er nu oprettet et kommunalt Vagtkorps i Thisted, ligesom der i saa godt som alle Købstæder og i mange Stationsbyer o.l. er oprettet lokale Vagt-værn. Tiderne er jo usikre, og der finder - især i København - en Masse Røverier Sted.

I det hele taget er det ikke saa rart at færdes ude om Aftenen. Paa samme Aften blev to unge Kvinder voldtaget af tyske Soldater i Thisted, den ene ved i Plantagen ud for J.P. Jacobsensgade, hvor en halv Snes Mand overfaldt hende, og den anden ved 23-Tiden paa Højtoftevej. Disse Begivenheder vakte naturligvis voldsom Opsigt i Byen. Jeg har erfaret, at Tyskerne skal have fanget nogle af Voldsforbryderne i Aalborg. Borgmester Bjerregaard og Amtmand Egedorf aflagde i Anledning af disse Overfald et Besøg hos den tyske Kommandant her i Byen og foreholdt ham, at Befolkningen var meget opskræmt over de stedfundne Begivenheder. Kommandanten erklærede, at der blev gjort, hvad der kunde gøres, for at fin-

de Forbryderne og faa dem straffet.

Der er flere Gange forøvet Attentater paa Thybanen, et Par Gange ved Hurup og et Par Gange mellem Ydby og Lyngs, idet Skinnerne er sprængt bort. Der er dog ikke sket Ulykker, idet Sabotagen er bleven opdaget, før der passerede Tog. I nogen Tid stod der tyske Vagtposter langs Banelinien med kort Afstand, men det gør der dog ikke mere. I det hele taget forøves der en Masse Jernbanesabotage, og den volder en Del Togforsinkelser, som naturligvis generer de tyske Transporter.

For vor egen Jernbanetraffic ser det temmelig sort ud. Tyskerne har taget fire af Storebæltsfærgerne, saaledes at Overfartsforholdene yderligere er bleven forringet, og man kan nu ikke mere paa en enkelt Dag rejse fra Thisted til København. Der bliver heller ingen Togopvarmning i Vinter, fordi Brændselsforholdene er saa vanskelige, og i det hele taget gøres der meget for at faa Folk til at lade være at rejse. Det viser sig at være uhyre vanskeligt at holde dem hjemme.

I den senere Tid har vi flere Gange haft Flyvervarsel, men der er ikke sket noget alvorligt her paa Egnen. I Gaar blev dog et Persontog beskudt ved Hundstrup. To engelske Maskiner kom ved 14½-Tiden lavt ned over Toget, som straks standsede. Det var fyldt med Passagerer, og de søgte hurtigst muligt sammen med Togpersonalet at komme ud paa Markerne. Flyverne beskød derefter Toget og Vognene blev stærkt beskadigede. Lokomotivet, som de formentlig var ude efter, tog dog ikke mere Skade end at det kunde fortsætte, og ingen Mennesker kom til Skade.

I Nykøbing forefaldt forleden en ret alvorlig Begivenhed, idet det tyske Sikkerhedspoliti vilde anholde en derboende Tandlæge. Denne forsvarede sig med Revolver, og det kom til Ildkamp. Tandlægen blev arresteret sammen med et Par andre Morsingboere. Der skal gennem længere Tid være foregaaet Nedkastning af Vaaben og Ammunition fra allierede Flyvemå-

skiner over Mors, og Arrestationerne skal staa i Forbindelse hermed.

Jeg fik forleden et Brev fra Lærer Peters-Lehm, Harring, der er gaaet under Jorden. Det var dateret „Danmark, d. 16. Oktober“, og der oplystes intet om, hvor han opholder sig. Han og Lærer Aabenhuus, Skjoldborg, skal have holdt Foredrag i fortrolige Kredse forskellige Steder i Landet.

De fire arresterede Thistedboere sidder i Frøslevlejren, hvor de har det saa nogenlunde taaleligt, men de slipper vel næppe ud, saa længe Krigen varer.

Tyskerne er i Gang med at anlægge Befæstningslinier tværs over Sønderjylland paa noget lignende Maade som de ved den forrige Krigs Slutning gjorde det. Der er dog næppe Sandsynlighed for nogen allieret Invasion i Danmark. Tidspunktet er nu for fremrykket, og det kan i hvert Fald ikke blive før til Foråret. Hvis der opnaas Gennembrud paa Vestfronten i Vinter, sker der ingen Invasion paa vore Kanter. I Øjeblikket ligger Fronten der nogenlunde fast. Der kæmpes haardt i Holland og ved Siegfredlinien. Fra Øst er Russerne gaaet ind i Østprøjsen, hvor meget haarde Kampe raser. Russerne er gaaet ind i det nordligste Norge, hvor den norske Udenrigsminister er ankommen fra London til Stockholm. Det er muligt, at der kan ventes Begivenheder i Norge.

Pressens Forhold bliver stadig vanskeligere. Vi faar mere og mere tvungent Stof i Form af udenrigspolitiske Artikler etc., og det gaar navnlig ud paa Bolchevikforskrækkelse, som gennem lang Tid har været Tyskernes eneste Propagandamiddel. Desværre bruger de det saa flittigt, at det i Danmark gør ganske modsat Virkning af, hvad der var tiltænkt, og vi faar sagtens efter Krigen en Del Kommuniste at trækkes med.

Befæstningsarbejderne ved Vigsø og andre Steder syntes en Tid at skulle gaa i Staa, men nu ser det ud til, at en Del flere Folk er ved at komme i Arbejde. Flere Steder har Havet helt

undermineret Kanonstillingerne, og man er f.Eks. i Vigsø i Gang med at bygge et vældigt Glacis, til hvilket der bruges umaadelige Mængder af Cement, og som naturligvis koster en uhyggelig Masse Penge. Og naar saa Havet for Alvor rejser sig, bliver det vel ogsaa skyllet væk.

20. Decbr. 1944

Overbetjent i Ordenspolitiet Jens Peter Jensen, Asylgade, Thisted, er bleven anholdt af det tyske Politi og ført til Aalborg. Tyskerne kom en Aften og var - saa vidt vides - ude efter en Søn af Jensens, der er Typograf, men denne var ikke hjemme. Ved Husundersøgelsen skal de have fundet tre falske Legitimationskort, som Jensen havde, og dette er formentlig Aarsagen til, at Jensen blev taget med. Alle, der kender Jensen, vil være enige om, at det maa anses for udelukket, at han har været med i noget illegalt Arbejde. Han er senere ført til Frøslevlejren.

Mange Optimister ventede sidst paa Sommeren, at Krigen vilde være forbi inden Jul, men dette Haab er nu opgivet. De allierede har ingen videre Fremgang i Vesttyskland, hvor det tyske Forsvar er meget stærkt, og paa Østfronten er der ikke sket noget afgørende, selv om Russerne stadig gaar frem og er langt inde i Polen og Ungarn. Man er ved at indstille sig paa, at det godt kan blive Jul en Gang mere, før Myrderierne faar Ende.

23. Januar 1945

For et Par Uger siden kom det tyske Politi en Eftermiddag ind paa Svaneapoteket i Storegade i Thisted, lukkede Apoteket og rullede Gardinerne ned, hvorefter de foretog indgaaende Eftersøgning efter illegale Blade. Anledningen til denne Razzia skal være, at der en Dag for et Aarstid siden var bleven lagt en Pakke illegale Blade ind paa Apotekets Skranke og nu ville Tyskerne have Rede paa, hvor de var bleven af, og om der foregik Uddeling af saadanne Skrifter fra Apoteket. De paagældende Blade var straks bleven fjernet, og ingen kunde nu huske, hvad der var bleven af dem. Man mente, at de var brændt.

Tyskerne undersøgte hele Huset og afhørte Personalet, men de fik ikke noget Resultat, og de forlod atter Apoteket.

To Dage senere kom de igen og hentede Apoteker Viggo Kierulff, der blev ført til Aalborg, og herfra er han ført til Frøslevlejren. Det er ogsaa uforstaaeligt, hvorfor han skulde tages, da han uden Tvivl kan sige sig fri for at have haft noget som helst med illegalt Arbejde at gøre.

Det var Mening, at der for en Tid siden skulde være ankommen en Del Gestapofolk til Thisted. De kom imidlertid ikke og blev vistnok installeret i Struer. I Stedet fik vi nogle Politisoldater i lysegrønne Uniformer, og de har taget Kriminalpolitiets tidligere Lokaler oven over Restaurant Ritz i Brug.

Befæstigelsesarbejderne ved Havet fortsættes, men Tempoet er sat betydeligt ned. Ved Vigsø arbejder en Del Folk. De støber Betonblokke og lægger ud i Havet til Sikring af Kanonstillinger m.m. men da der forleden blæste en Storm, tog Havet alt, hvad der gennem lang Tid var lavet. De synes slet ikke at have noget Begreb om, hvad Vesterhavet er.

Ved Stenbjerg drev forleden en engelsk Flyver i Land. Han havde ikke ligget ret længe i Vandet og var formentlig bleven

skudt ned ikke ret langt fra Kysten. Tyskerne begravede ham i Strandkanten, hvad Befolkningen var meget utilfreds med. Det var altid ved Kysten Skik, at Strandvaskere fik en anstændig Begravelse, og man vidste, at den første Paalandsstorm ville tage Liget ud igen. Fra Befolkningens Side skete der Henvendelse til Overklitfoged Rasmussen, Søholt, hvem det med nogen Vanskelighed lykkedes at opnaa Tilladelse til, at Liget maatte blive ført til Kirkegaarden. Overklitfogden maatte dog først garantere, at der ikke ved Begravelsen ville forefalde demonstrationer.

Den engelske Flyver blev saa begravet paa Stenbjerg Kirkegaard, og Begravelsen foregik paa sædvanlig Maade og kun i Overværelse af nogle faa stedlige Personer samt Overklitfogden. Der var i Stenbjerg - saaledes som Skik og Brug er, naar fremmede døde driver ind fra Havet - samlet ind til en Krans, og denne var skaffet til Veje. Men den blev skaaret i Smaastykker, og der blev heller ikke flaget fra noget Hus. Efter Begravelsen lagde nogle Kvinder en lille beskeden Blomsterkrans paa Graven, og dette blev af Tyskerne opfattet som en Demonstration. Overklitfogden, der da befandt sig hos Strandfogden, blev anholdt, men han fik dog hurtigt Lov af gaa igen, og der skete ikke mere i Sagen. Men det var ganske tydeligt, at noget i Retning af Demonstrationer ville have faaet de alvorligste Følger for flere Personer.

16. Februar 1945

Det kunde nu se ud til, at det gaar mod Krigens Afslutning. I de sidste Uger har Russerne sat en ny og meget voldsom Offensiv, og de har taget den ene Stilling efter den anden, saaledes at de nu behersker hele Polen, Randstaterne og Østprøjsen, og de staar langt inde i selve Tyskland. Kampene raser ved Oderen ikke ret langt fra Berlin. Budapest er falden, og hele Ungarn er i Russernes Hænder. De støder nu ogsaa frem mod Østrig og Tsekkoslovakiet.

Paa Vestfronten er ogsaa en ny Offensiv sat ind, og der synes at være Udsigt til, at de allierede her vil gennembryde Vestvolden, der i det sidste halve Aar har spærret dem Adgangen til Tyskland. Churchill, Roosevelt og Stalin har holdt et nyt Møde og har her - som det synes - lagt Planerne for den endelige Nedkæmpning af Tyskland og for Besættelsen af Tyskland bagefter. Der kan næppe tænkes nogen Mulighed for, at Tyskland ret længe kan klare sig, voldsomt trængt som det er fra alle Sider og efter Tabet af Polens og Schlesiens* Industri- og Kulomraader.

Situationen er meget alvorlig ogsaa for Danmark, idet vi nu er helt afskaaret fra at faa Kul og Koks fra Tyskland. Der er foretaget haarde Nedskæringer af Gas- og Elektricitetsforbruget, og Toggangen er ved at gaa helt i Staa. Statsbanerne har ikke Kul til mere end 2-3 Uger. Tyskerne har gjort Krav paa en betydelig Del af Kullene i Statens Beredskabslagre, men endnu har disse Kul vistnok ikke kunnet lade sig borttransportere.

Jernbanesabotagen har taget et meget stærkt Opsving, og til Tider er Trafikken ved at bryde fuldkommen sammen. Ogsaa paa Thybanen er der forekommen mange Tilfælde af Skinnesprængninger, og Toggangen - herunder tyske Tropaertransporter - er bleven stærkt forsinket. Der gaar ofte flere Dage uden at der komme Post fra København, idet der er Vanskeligheder baade ved Storebælt og paa Jernbanelinierne.

Befæstningsarbejdet ved Kysten har i nogen Tid ligget omtrent stille, muligvis paa Grund af Vintervejret. Der har været Forlydender fremme, om at der skulde tages fat paa nye Arbejder - som f.Eks. Anlæg af Startbaner for flyvende Bomber* - men det har vel næppe noget paa sig. Ved Vigsø har der hele Efteraaret været støbt Cementblokke til Sikring af Kysten, idet Havet truede nogle Kanonstillinger stærkt. Men Efteraarsstormene skyllede det hele væk - hvad der ogsaa var ventet af alle, som kender Forholdene ved Vestkysten.

En ung Kontormand, August Brun, København, Søn af Sned-

ker Aug. Brun, Thisted, er bleven taget af det tyske Politi og sendt til Frøslevlejren. Steffen Hove, Søn af Direktør Hove, Thisted Dampmølle, blev taget i November og sad 1½ Maaned i Vestre Fængsel. Først i Januar førtes han til Frøslev, og nu skal han være ført til Tyskland.

I Frøslevlejren er Forholdene relativt gode. Der kommer undertiden Meddelelser fra Folk, som er bleven løsladt fra Lejren. Thistedboerne, som sidder der nede, bor i samme Barak, og Kosten skal være særdeles god.

For kort Tid siden foretog det tyske Politi midt om Natten Husundersøgelse hos Gdr. Anton Foged i Tingstrup. Der blev holdt lange Forhør, idet Tyskerne opgav at være ude efter Vaaben, men de fandt dog ikke noget ud over et illegalt Blad. Natten efter foretog de en Husundersøgelse hos Propr. Brix, Landlyst, men saavidt vides ogsaa uden Resultat. Der raader øjensynlig en meget stor Nervøsitet i de tyske Kredse, og det er meget forstaaeligt, idet Sabotagen stadig breder sig mere og mere.

Der skal være kommen en Del tyske Flygtninge her til Landet. Fra de østtyske Omraader flygter Befolkningen i Millionvis, og dette Problem er for Tyskland ved at blive til en ren Katastrofe. I Sønderjylland er en Del Flygtninge anbragt, og det forlyder, at der ogsaa i det øvrige Land skal skaffes Plads til mange.

Tyskerne stillede for en Tid siden Krav om at faa et større Antal saarede tyske Soldater anbragt paa danske Sygehuse. Da Pladsforholdene her i Forvejen er daarligere, har man fra dansk Side henvist Tyskerne til at anvende en Del af de mange Bygninger, som de i Forvejen har lagt Beslag paa. Der er vist ikke foretaget noget over for noget Sygehus, men der skal være ankommen en hel Del Krigsinvalider hertil.

Et Problem, der i Forbindelse med Udsigten til Krigens Afslutning maa optage os noget, er Spørgsmaalet om, hvad der

skal blive af de russiske Frivillige, der kæmper paa tysk Side, og som i betydeligt Tal opholder sig her i Landet. Hvor skal de komme hen, hvis Tyskland bliver besejret? Til Rusland vil det ikke være sundt for dem at komme, og hvis Tyskland besættes af de allierede, kan de heller ikke komme derned. Der er vel næppe noget Land, der vil have dem, og vi bryder os naturligvis ikke om at beholde dem. Det vil næppe være saa behageligt at have dem gaaende her, naar de ikke længere er under nogen militær Disciplin.

12. Marts 1945

Natten til i Gaar indtraf den første Bombeeksplosion i Thisted. En af de gamle Turistbiler, der anvendtes til Transport af Arbejdere til Havet, og som stod paa Frederikstorv blev ødelagt ved at en Bombe var anbragt under Motoren. Der knustes en Mængde Ruder i Nabolaget, navnlig i Politistationen og Missionshotellet.

Sidste Nat blev ogsaa lidt dramatisk, idet en Flyver - engelsk eller amerikansk, beskød Olie-tankene ved Fiskerihavnen med Maskinkanon. Han ramte ogsaa Tankene, som forøvrigt ikke indeholdt noget videre. Der spildtes 3-400 Liter Solarolie, som Fiskerne skulde have brugt. Men Projektilerne strøg op i Byen og ramte mange Ejendomme ved Gasværksvej, Søndergade og Asylgade og Jernbanegade. Hos Postkontrollør Sandgaard Christensen, der bor paa Hjørnet af Asylgade og Jernbanegade, eksploderede en Granat i Soveværelset, men mærkværdigt nok kom ingen Mennesker til Skade. En Granat eksploderede i Landinspektør Smed Søndergaards Soveværelse i Jernbanegade, men Landinspektøren var ikke hjemme.

Apoteker Kierulff er vendt hjem fra Frøslevlejren, mens Overbetjent J.P. Jensen er ført til Tyskland. Boghandlermedhjælper Steffen Hove, Søn af Dir. Rich. Hove, Thisted, der har siddet i Vestre Fængsel er ogsaa i Frøslev.

Arbejdet ved Kysten er ved at ebbe helt ud, og der er nu igen arbejdsløse Arbejdsmand i Thisted. Der er undertiden Forlydender fremme om, at der skal tages fat paa større Arbejder, men det lader sig vist ikke mere gøre at faa Materialer frem i større Omfang. Jernbanesabotagen griber stadig mere om sig, og der er daglig Afbrydelser i Trafikken. Der har flere Gange været Skinnesprængninger paa Thybanen.

19. Marts 1945

I Dag kom de første tyske Flygtninge til Thisted. De kom med et Eftermiddagstog og blev i Biler ført til tyske Barakker i Dragsbæk og Vegendal. Antallet kender vi ikke. Det var gamle Folk, og Mødre med Børn, med de saa egentlig ikke saa daarligt ud.

Det tyske Politi har arresteret Direktør Kai Pedersen i D.D.P.A. samt Motorsagkyndig Ingeniør Vestergaard. Anledningen er, at de har været behjælpelige med at fjerne ca. 5000 Liter dansk Benzin, som Politiet havde i Beredskabslager i Thisted. For at Tyskerne ikke skulde tage Benzinen, lod de den pumpe op i Tromler og fordelte til Omegnens Sognefogder. Det har Tyskerne altsaa faaet snuset op, og nu har de taget Benzinen. De kørte rundt til Sognefogderne, og hvert Sted bemægtigede de sig Telefonens Hørererør for at der ikke skulde gaa Bud til andre Sognefogder.

22. Marts 1945

Der kom for et Par Dage siden endnu et Tog med tyske Flygtninge, men det synes endnu ikke at dreje sig om større Masser. Der er dog ogsaa anbragt en Del Flygtninge ude paa Landet, bl.a. i Svankjær. I Thisted er endnu ingen Bygninger beslaglagt til Formaalet, mens mange Forsamlingshuse og Skoler paa Landet er beslaglagt.

Der ankommer ogsaa mange Soldater, væsentlig ganske

unge Rekrutter, ligesom en hel Del ungarske Soldater er kommen hertil. De lægger lige saa lidt som Russerne Skjul paa, at de ikke elsker Tyskerne. Ogsaa en Del Belgiere er her.

Der skal vistnok opføres Barakker i Torp til Flygtningene, og alt Bygningstræ i Byen er beslaglagt. Tyskerne har ogsaa beslaglagt Savværket i Vilsbøl Plantage. Der laves Befæstninger i V. Vandet, og der skal bygges en mængde Jordhuler i Plantagen til Soldaterne, hvorefter Flygtningene skal have Barakkerne.

Fire tyske Flygtninge er allerede afgaaet ved Døden, og de blev begravet paa Vestre Kirkegaard under Medvirkning af Byens Præster, men i ellers Stilhed.

Dir. Kai Pedersen og Ingeniør Vestergaard er ført til Frøsløv. Forleden var en ung Thistedbo, Westh Hansen, der nede for at se til sin Broder, Boghandlermedhjælper W.H., som længe har siddet der. Han maatte være der 20 Minutter, og som en Illustration til Øjeblikets Trafikforhold kan nævnes, at Rejsen tog ham en Uge.

23. Marts 1945

I Gaar Eftermiddag ved 15-Tiden skete en ny Sabotagehandling i Thisted. Ved Havnen var 18-20.000 Liter Benzin - vistnok den sidste, der var tilbage i Byen - pumpet op i en Tankvogn, og den skulde sammen med nogle andre Vogne rangeres op til Banegaarden. Ved Elektricitetsværket sprang et Par Mand paa Toget og beordrede Lokomotivføreren til at koble Lokomotivet fra og køre tilbage mod Havnen. Lidt senere lød to Eksplosioner, og Benzinen sprøjtede vidt ud over Jernbaneskraaning og Fjorden. Der opstod et vældigt Baal, hvis Flammer slog mange Meter til Vejrs, og langt ud paa Vandet brændte Olien. Der gik Ild i Kirkegaardsstakittet og Træerne inden for, og baade Byens og Tyskernes Brandvæsen var paa Slukningsarbejde.

Hvem Sabotørerne var, aner man ikke. Formentlig har det været tilrejsende fremmede. De havde i Forvejen advaret Folk, der opholdt sig paa Strandstien. Det tyske Politi kom hurtigt til, og Lokomotivfører Chr. Larsen blev arresteret tillige med en ung Portør, Knud Pedersen. Sidstnævnte var ikke med Rangetrækket, hvorimod to andre Jernbanemænd, der var med, ikke blev arresteret.

Krigssituationen synes stadig at blive mere haabløs for Tyskland. Mod Vest er de allierede forlængst brudt gennem Siegfredlinien og de er gaaet over Rhinen, og der ventes mod Øst et nyt russisk Stormløb mod Berlin. Mulighederne for en allieret Invasion i Danmark spøger atter, og den er vel nu mere sandsynlig end den nogen Sinde har været.

Det tyske Politis Jagt paa illegale Blade synes ikke at have bragt Resultater - i hvert Fald ikke i den Retning, som Tyskerne ønsker. Der kommer stadig flere af disse forbudte Skrifter. De udkommer under mere end en Snes forskellige Navne, og der gaar praktisk talt ikke en Dag uden at man i sin Post modtager illegale Blade. Det er flere Gange meddelt, at man havde fundet illegale Trykkerier, men der maa altsaa stadig dukke nye Foretagender op.

25. Marts 1945

Lokomotivfører Chr. Larsen og Portør Knud Pedersen er ført til Aalborg, og Sagen synes at se mere alvorlig ud for dem, end man først antog, skønt det maa anses for givet, at ingen af dem har haft noget med Sabotagen at gøre.

27. Marts 1945

I Gaar blev ogsaa Overportør Ivan Styrbech Jensen, Thisted, arresteret, og han er i Dag ført til Aalborg.

29. Marts 1945

Lokomotivfører Larsen og Portør Knud Pedersen er atter bleven løsladt. Der var saa vidt vides stillet bestemte Krav herom fra Dansk Jernbaneforbund. Der er ikke tilføjet dem nogen Overlast, og Rygter herom har vist sig at være uden Grundlag.

Krigen synes nu endelig at være inde i sin absolut afgørende Fase. Efter det allierede Gennembrud paa Vestfronten ruller Tankkolonnerne nu ind paa Tysklands Autostradaer, og Fremrykningen sker hurtigt, idet det ser ud til, at den organiserede Modstand bliver stadig svagere. Ogsaa fra Øst fortsætter den russiske Indtrængen, og Østrigs Grænser er overskredet. Der kan næppe være saa længe til, at Hærene fra Øst og Vest mødes paa tysk Jord. Det kunde se ud som om de allierede vil tage Tyskland fra Syd, og der er en Mulighed for, at den sidste Kamp kan komme til at staa paa dansk og norsk Omraade. Dette er vi ingenlunde interesserede i.

Strømmen af Flygtninge og saarede Soldater fra Tyskland vælter uophørligt ind over vore Grænser, og der er nu maaske kommen 100.000 af disse Mennesker. Ikke uden Grund ængstes vi noget for, hvorledes Fremtiden under disse Omstændigheder vil udvikle sig.

4. April 1945

I Aftes ved 22-Tiden lød et Par vældige Drøn i Thisted, og man var klar over, at det var Bombesprængninger. Det viste sig at være Ovnene paa Landlyst Teglværk i Torp, som gik sig en Tur. Den er delvist styrtet sammen. Ovnene anvendtes for Tiden ikke til Teglbrenning, men til Tørring af Generatortræ, vistnok for Tyskerne. En Mængde Ruder i de omliggende Huse knustes. Sabotagen blev udført af 2-3 revolverbevæbnede Mænd, der gennede de Arbejdere, der var i Teglværket, bort.

Overportør Ivan Styrbech Jensen er ogsaa kommen hjem fra

Aalborg, og der er øjensynlig ikke fundet Gerningsmænd til Sabotagen mod Benzinvoغن i Thisted. Der er næppe nogen Tvivl om, at det har været udenbys Folk, som har til Speciale at rejse rundt og lave den Slags Ting.

Der er nu kommen ca. 150.000 tyske Flygtninge og saarede Soldater til Danmark, og Strømmen vedvarer.

I Nat har der igen være Sabotage paa Thybanen, og Toggangen er ikke i Orden.

5. April 1945

Toggangen paa Thybanen har ligget stille i to Døgn som Følge af en Række Sprængninger, der fandt Sted i Forgaars Aftes. Fra Hørdum og Syd paa er i alt 15 Skinnelængder bortsprængt, og det kniber stadig mere at skaffe Materiale at reparere Bruddene med.

11. April 1945

I Aftes ved 23-Tiden lød hen ved en halv Snes kraftige Bombeekspllosioner i Thisted. Det viste sig, at Thybanens Spor fra Kapelstelvej til Landlyst Teglværk var sprængt paa mange Steder, og ca. 35 Skinnelængder maatte udskiftes. Der er anrettet skader paa flere Huse i Banens Nærhed. Det tyske Politi og Militær rykkede i Aftes ud og der var et livligt Skyderi. Paa Hundborgvej kan man i nogle Husmure se Mærker af Geværkugler, der synes at være affyret paa maa og faa. Fhv. Købmand Emil Hedegaard, Thisted, der nu passer Garderoben paa Banegaarden, blev holdt op af Soldater, da han var paa Vej til sit Hjem, og han blev saaret ved et Skud gennem Brystet. Det tog længere Tid, inden han kom under Lægebehandling og blev indlagt paa Sygehuset, men han synes dog ikke at være i Livsfare.

Der kommer stadig nye Skarer af tyske Flygtninge og saarede Soldater her til Landet, og Tallet overstiger nu 200.000. Det volder nogen Ængstelse, at alle disse Mennesker skal have Levnedsmidler, men foreløbig faar de deres Ophold af den Eksport, der tidligere gik til Tyskland, men som nu kun i ringe Omfang kan naa derned.

Til Thisted er i alt ankommen 3-4 Tog med Flygtninge, som alle er indkvarteret i tyske Barakker ved Byen samt paa Teknisk Skole og i Missionshuset.

14. April 1945

Atter i Aftes lød der ved 22-Tiden et Par Bombedrøn i Thisted. Det var Automobilforhandler Kuhn Münchs Værksted ved Frederikstov, der gik i Luften - i hvert Fald delvist. Bomberne var anbragt ved nogle fine Specialmaskiner, der stod paa Loftet over Værkstedet, og de blev ødelagt. Næsten hele Taget blev revet af Huset, men ellers skete ingen overvældende Skade paa Bygningen, fordi Eksplosionerne fik Luft opefter. Der gik i Nabolaget heller ikke ret mange Ruder. Denne Sabotage har forøvrigt været ventet i Aarevis, idet Værkstedet siden April 1940 i stort Omfang har arbejdet for Tyskerne. I det sidste halve Aarstid har der vist saa godt som ingen tyske Vogne været der.

20. April 1945

Nu inddrages alle Persontog paa Statsbanerne, og der kører kun Godstog med en enkelt Personvogn i hvert. Det bliver praktisk talt umuligt at rejse over længere Afstande. Fra Thisted afgaar kun et enkelt Tog mod Struer, og der indkommer ligeledes kun et enkelt Tog.

Aarsagerne til denne drastiske Nedskæring er Brændselsmangel. Statsbanernes Kultilførsler fra Tyskland er forlængst

hørt op, og desuden har Tyskerne lagt Beslag paa næsten alt, hvad Staten havde af Beredskabslagre her i Landet.

Hertil kommer, at Jernbanesabotagerne bliver stadig værre, og i Virkeligheden ligger hele Toggangen i Kaos. Det er ganske umuligt at beregne, hvornaar Passagerer, Post eller Gods kommer igennem

Ved Koldby blev en Arbejderbil fra Hørdum i Gaar bombet, idet en revolverbevæbnet Sabotør først gennede Chaufføren og Arbejderne ud og derefter kørte Vognen et Stykke bort og sprængte den.

Arbejdet ved Havet er iøvrigt saa at sige helt ophørt. Vognmændene vil ikke køre mere af Frygt for at faa deres Vogne bombet, og Arbejderne ønsker heller ikke mere at komme derud. Der rejser nu mange bort af de fremmede Arbejdere og Vognmænd, der har opholdt sig her paa Egnen.

21. April 1945

I Aftes var det en stor Bombeaften i Thisted. Det begyndte ved 18-Tiden, da en Rutebil, der holdt paa Møllevej, blev sprængt i Luften. Lidt senere gik en anden Bil paa Kirkegaardsvej, og i Løbet af Aftenen og Natten sprængtes en Bil ved Vandtaarnet, en Garage med to Biler hos Vognmand Hans Riis Nielsen, Hundborgvej, og et Værksted i Østergade, Mekaniker Svend Jørgensens. Værkstedet ødelagdes, og en Del Biler tog Skade.

22. April 1945

I Nat blev der kastet en Bombe mod Butiksdøren hos Bagerm. Th. Larsen, Nørregade i Thisted, Butiken ødelagdes, og Ejendommen tog ikke saa lidt Skade. Bageriet, der ligger bagved, tog ingen Skade. Bager Larsen har gennem lang Tid bagt Rugbrød for Tyskerne, og dette er formentlig Aarsagen til Attenta-

tet, som dog maa være udført af en ren Amatør. Paa Lignende maade blev der for nogle Aftener siden kastet en Bombe ind i en lille Brød- og Slikforretning paa Hjørnet af Bisgaards-gade og Plantagevej.

23. April 1945

I Aftes blev Thisted Andelssvineslagteris Pølsemageri bombet og fuldstændig ødelagt.

Bager Larsen ophører indtil videre med at drive Forretning, idet Tyskerne selv har overtaget hans Bageri.

I de sidste Dage har Tyskerne beslaglagt en Række Lastbiler og Rutebiler. De tog mange af Bilerne ved Havnen, hvor Vognmændene aflæssede den Last, de var kommen ind til Byen med. De blev alle kørt ned til Dragsbæk, og de skal formentlig bruges til Transporter efter at det er bleven næsten umuligt for Tyskerne at bruge Banerne. De tog kun Vogne med godt Gummi. Vognmændene i O.T.-Lejren ved Nr. Alle skal have Soldater med paa hver Vogn, men de holder vist helt op med at køre, idet de ikke ønsker at køre under en saadan Eskorte.

Tyskerne har indført Udgangsforbud for Thyholm og Jegindø i Tiden Kl. 21-6. Anledningen menes at være Sabotage mod nogle Biler.

I Snedsted skete Mandag Aften d. 23. ds. en sørgelig Ulykke, idet Mekaniker Hans Peter Jensen, Søn af Mekaniker Peder Jensen, Sundby, mistede Livet. Den unge Mand var ude med et Par Bomber for at sprænge et Par Biler ved Stationsbyen, og han snublede i Mørket og faldt. Herved eksploderede en Bombe, og han blev saa forfærdeligt kvæstet, at han døde straks efter Indlæggelsen paa Thisted Sygehus. Han blev ca. 25 Aar gl.

Udviklingen paa Fronterne gaar stadig stærkt. Tyskland er

skaaret over i to Dele, idet Russerne og Englænderne har naaet hinanden paa tysk Grund, eller i hvert Fald i Czekkoslovakiet, og Russerne rykker for Tiden ind i Berlin. Amerikanerne er naaet til Hamborg, og Forbindelsen mellem Tyskland og Danmark vil snart være helt afbrudt. Der synes ikke at være den fjerneste Skygge af Mulighed for Tyskland til at redde sig ud af Klemmen, men det ser ud til, at Tyskerne vil kæmpe saa længe de kan røre en Arm.

25. April 1945

Læge P. Schmith, Thisted, var i Forgaars Aftes paa Sygebesøg i Klitmøller, og her blev hans Bil stjaalet. Han ringede til Falck i Thisted, de kom med Kranvognen, og man kørte ud for at se efter Bilen. Herved kom man inden for en tysk Afspærring, hvad Vagten ikke gjorde Indvending imod, men da Kranvognen kort efter kørte ud forbi Posten, blev den pludselig beskudt. Den ramtes af mange Kugler, og Læge Schmitz blev saaret i det ene Ben og blev i Ambulance ført til Thisted Sygehus.

Soldaterne var vistnok fulde, idet de havde fejret Hitlers Fødselsdag. De tog forøvrigt Kranvognen i Forvaring og det kneb at faa den udleveret igen.

28. April 1945

Det gaar mod Enden med Krigen. I Dag kom der Meddelelse om, at Himmler via Stockholm havde fremsat Tilbud om betingelsesløs Kapitulation over for England og Amerika, men derimod ikke over for Rusland. Svaret lød at en Overgivelse maatte gælde alle tre allierede. Kampen gaar videre, men Russerne raader over to Trediedele af Berlin, og fire Femtedele af hele Tyskland er besat.

30. April 1945

Vi venter nu hvert Øjeblik, at der skal indtræde Vaabenstilstand. Det er øjensynlig paa det allersidste med Tyskland. Der gaar Rygter om, at Hitler er død i Berlin, hvor det paastaas, at han opholder sig sammen med Gøbbels og andre Naziledere, men Rygterne dementeres. Man hører iøvrigt kun meget lidt om de ledende Personligheder i Tyskland. Det ventes, at de begaar Selvmord hellere end at overgive sig til Russerne, for hvem de nærer en voldsom Respekt og Rædsel.

I Italien er den tyske Front helt brudt sammen. Der udbrød italiensk Opstand i en Række Byer, og Tyskerne blev slaaget tilige med de Fascister, der endnu stod sammen med Mussolini. Denne er bleven fanget og henrettet sammen med 17 andre højststaaende Fascister, og det meddeles i Dag, at hans Lig er udstillet paa den Maade, at det hænger paa en Benzintank med Hovedet nedad.

Forbindelsen mellem Danmark og Tyskland synes praktisk talt at være afspærret, idet Englænderne nu rykker ind paa baade Hamborg og Lübeck. Der er Mulighed for, at Englænderne rykker videre op gennem Danmark, for saa vidt som Tyskerne her vil vedblive at kæmpe. Vi haaber dog, at de ved en tysk Kapitulation nedlægger Vaabnene, saaledes at vi undgaar at faa vort Land gjort til Krigsskueplads. Der kan blive Bulteri nok endda, idet vi jo har mange Slags Soldater gaaende heroppe, og hvornaar kommer de bort sammen med Flygtningene?

Det kan formentlig ventes, at der organiseres en Slags dansk Hjemmeværn for det Tilfælde, at det skal blive nødvendigt at optræde mod terroriserende Bander af Soldater, der ikke mere er under Kommando.

1. Maj 1945

Dagen i Dag er den mest spændende, vi længe har oplevet. Ef-

ter alt, hvad man kan forstaa, er Vaabenstilstanden lige paa Trapperne. Lederen af Svensk Røde Kors, Grev Folke Bernadotte, overbragte for faa Dage siden et tysk Tilbud fra Gestapo-chef Himmler om Overgivelse til England og Amerika, men ikke til Rusland. Dette Tilbud afvistes af de allierede, og Grev Bernadotte har paany i Sønderjylland forhandlet med Himmler og maaske ogsaa med andre. I Formiddags vendte han tilbage til Stockholm, formentlig med et nyt tysk Kapitulationstilbud. Vi venter, at noget afgørende vil ske i Løbet af et Døgn.

En stor Del af Rigsdagsmændene er i Dag samlet paa Christiansborg, og paa forskellig Maade begynder man at gøre sig klar til Overgangen fra Besættelsen til frie danske Forhold. Denne Situation er i Dag næsten det eneste Samtaleemne i Landet, og Stemningen er den lyseste, man længe har mærket. Selv om mange Vanskeligheder venter os forude, saa ved vi dog, at der nu begynder Muligheder for ny Fremgang. Saa længe Krigen Varer, vil det stadig gaa nedad for os, og vi er allerede meget langt nede.

2. Maj 1945

Spændingen er ikke i Dag mindre, end den var i Gaar. Sent i Aftes meddeltes fra Hamborg, at Rigskansler Hitler var død, og at Storamiral Dönitz var udnævnt til hans Efterfølger. Hitler er ifølge Meddelelser fra Berlin faldet under Russernes Angreb paa det sidste snævre Omraade af Berlin. Om saa dette er rigtigt, kan ingen kontrollere. Mange her i Landet tror, at han overhovedet ikke har været i Live siden der i Fjor blev forøvet Attentat mod ham.

Den nye Fører har proklameret Kampens Fortsættelse, og det ser i Dag ikke just ud til, at Freden er lige paa Trapperne. Grev Folke Bernadotte synes ikke at have haft noget nyt tysk Kapitulationstilbud med sig hjem til Stockholm, men det er ogsaa muligt, at den Slags Ting ordnes telegrafisk.

I Nat eksploderede en Bombe ved Indgangsdøren til Barbermester Lynges Forretning ved St.Torv, og der anrettedes megen Skade. Saaledes gik Mange Ruder i Nærheden, og der opstod et heftigt Skyderi paa Torvet. En Række Butiksruder er gennemhullede af Geværkugler, og det ser ud som om der kan være skudt med Maskingevær. Mange mener, at Bomben har været anbragt af tyskvenlige Personer, maaske af Tyskere, idet Barbermesteren skal have været noget afvisende over for Tyskere, der kom i hans Forretning.

4. Maj 1945

Endnu ved vi ikke, hvad det bliver til med os. Krigen i Tyskland er i Virkeligheden forbi. Berlin er erobret af Russerne, hele Sydtykland og Norditalien er taget af Amerikanere og Englændere, og Masser af Tropper har overgivet sig. Hamborg er overgivet som aaben By, og Flensborg og Kiel er erklæret for aabne Byer. Praktisk talt hele Nordtyskland er i de allieredes Hænder, og Tyskerne har nu ikke mere en eneste Radiostation tilbage. En Udtalelse fra den tyske Rigsminister Speer blev i Aftes udsendt over Kalundborg Radio.

Det meddeles, at Dr. Gøbbels har begaaet Selvmord i Berlin, og det menes at ogsaa Hitler begik Selvmord ligesom mange andre fremtrædende Nazister.

Englænderne angriber nu Slesvig-Holsten fra Luften, og formentlig rykker de Nordpaa. Fra Sverrig blev i Aftes sagt, at de var ved at gaa over den danske Grænse, men noget autentisk herom foreligger endnu ikke. De tyske Soldater her paa Egnen er fuldt klare over, at det hele er forbi, og at der ikke er andet at gøre end at holde op. Der forhandles formentlig ogsaa om Vaabenstilstand.

Register

A

- Aabenhuus, Arne, lærer 155, 175
Aabenraa 145
Aalborg
8, 10, 16, 17, 31, 33, 36, 45, 57, 68, 150, 161, 170, 176, 177, 184
Aalborg Havn 66, 93
Aalborg Lufthavn 15, 37, 38, 41, 43, 89
Aarhus 66, 74, 161
Aarhus Havn 80
Abildgaard Jacobsen, Johannes, typograf 160, 166
Adamsen, hotelejer 91
Afholdshotellet 19, 27, 91, 146, 158, 173
Afrika 99
Agger 25, 36, 43, 46, 74, 75, 103
Aggersund 15, 89, 148, 152
Aggertangen 20, 57, 64
Alderdomshjemmet 75
Alsangstævner 69
Alsing Andersen, finansminister 97
Amalienborg 82, 171
Amerika 190, 192
Andelssvineslagteriet 163
Andersen, dyrlæge 64
Andersen, Valdemar, entreprenør 27, 34
Antikominternpagt 80
Antiluftskyts 50, 93
Arbejderbevægelse 51
Arbejdere 29, 46, 68, 91, 102, 141, 182
Arrestationer 146, 151, 155, 159, 167, 173, 174
Asylgade 181
Avernakø 149
Avisbude 164

B

- Bachs Jorder 96, 150
Badestrand ved Simons Bakker 28
Balkan 65
Bedsted 143
Befæstigelsesarbejder 177

- Befæstningsanlæg 90, 43, 44, 46, 50, 57, 58, 61, 67, 80, 92, 102,
148, 152, 175, 179
- Belgien 148, 154, 169
- Benzinrestriktioner 12
- Berlin 87, 88, 95, 96, 178, 184, 190
- Beskyttelsesrum 13, 17, 31, 36, 38
- Beskæftigelsen 41, 44, 53
- Best, dr. 148, 152
- Biersted 34
- Bilkørsel 12
- Biografer 149
- Birkemose, typograf 31, 37
- Birkholm, slagter 162
- Bisgaardsgade 189
- Bjerregaard, borgmester 164, 173
- Blaabjerg, Anna 75
- Blegghule 27
- Bombemaskiner, styrt 144, 149
- Bomber 63, 74, 80
- Bombesprængninger 168, 169, 181, 185
- Bombning 59
- Borgerskolen 25
- Bornerups Papirhandel 162
- Bramsnæs, nationalbankdirektør 97
- Brix, politimester 101
- Brix, proprietær 180
- Brovst 38, 155
- Brun, August, kontorass. 179
- Brun, August, snedker 180
- Brunnsgaard, Grete 25
- Bruunsgaard, Niels 10
- Bryghuset 40
- Bryld, H.C. 87
- Brændselsmangel 96, 187
- Budapest 178
- Buhl, statsminister 88, 95, 97
- Bulgarien 80, 167, 168
- Burmeister & Wain 156
- Byraad 8
- Bøgestedrende 151

C

- C.B.-Betjente 64, 76
- Café Ritz 47, 177
- Censur 42
- Christensen, Hans 143

Christensen, overlæge 155
 Christensen, Th., købmand 164
 Christiani & Nielsen, entreprenørfirma 172
 Churchill 179
 Clausen, Fritz, nazifører 4, 53, 87
 Czekkoslovakiet 178, 190

D

D.D.P.A. 182
 D.F.D.S. 20
 D.N.S.A.P 97
 Damgaard 141
 Damm, Chr., journalist 144
 Danseforbud 50
 Dansk Jernbaneforbund 185
 Dansk Samling 155
 Davids 141, 146
 Demonstrationer 82
 Desertører 71, 151
 Det kolde Bord 164
 Dr. Louisegade 18
 Drab 41
 Dragsbæk 9, 30, 32, 33, 34, 36, 39, 40, 41, 43, 45,
 50, 57, 59, 61, 67, 75, 79, 89, 90, 96, 144,
 146, 158, 159, 160, 167, 173, 182, 189
 Dragsbækaffæren 100
 Dragsbækvej 83, 98, 100
 Dyrskuepladsen 22, 33
 Dødsdomme 140
 Dønitz, storadmiral 192

E

Egedorf, amtmand 173
 Elektricitet 179
 Elektricitetsværket 40, 183
 Engelske Flyvere 32, 35, 36, 57, 59, 67, 74, 76, 78, 92, 95, 144, 174,
 177, 181
 England 12, 190, 192
 Esbjerg 41, 147, 150, 156
 Eshøj 146
 Evakiosken 164
 Evakueringen i Hansted 92, 94, 99, 103

F

- Faartoft 39, 41, 43, 79, 141
 Falck 38, 76, 79, 190
 Faldskærmsfolk 95, 99, 146
 Feggesund 31
 Fibiger, folketingsmand & kirkeminister 26, 97
 Film 149
 Finland 71, 73, 80, 87, 155, 167, 169
 Fiskeri 156
 Fiskerihavnen 181
 Fiskerimole 44
 Fjerritslev 11, 38, 73, 87, 142, 161
 Fjerritslevbanen 171
 Flakfort 84
 Flensborg 75, 86
 Fliegerhorst 100, 158
 Flindt, frugthandler 140, 162
 Flygtninge 180, 182, 185, 186, 187, 191
 Flystyrt, engelsk 67, 74, 79
 Flystyrt, tysk 62, 68, 83, 85
 Flyvebaser/pladser 36, 41, 85, 150
 Flyvemaskiner 33, 58, 60
 Flyverskole 31, 39, 40
 Fog, dommer 87, 142
 Foged, Anton, gårdejer 180
 Folke Bernadotte, grev 192
 Folkestrejke 156, 161, 162, 170, 171
 Ford, autoværksted 163
 Forsamlingshuse 90, 182
 Frankrig 31, 92, 148, 153, 159, 161, 167, 168, 169
 Frederiksgade 93
 Frederikshavn 10, 13, 20, 21, 33, 36, 37, 41, 161
 Frederikstorv 163, 181, 187
 Fredsø, Line 143
 Frihedsraadet 167
 Frikorps Danmark 73, 152
 Frøslevlejren 166, 170, 175, 177, 180, 181
 Fyn 31, 99, 149
 Fængsel 141, 146
 Færdselsforbud 101
 Fæstningsanlægget 66

G

- Gaardal 23, 44
 Gas 179

Gasværksvej 181
 Generalstrejke 156
 Generatorbil 91, 102
 Gertofte 149
 Gestapo 146, 173, 177
 Grand Hotel 19, 22, 47
 Gregersen, A., opsynsmand 151
 Grev Juel 52
 Grev Knuth 52
 Grækenland 63, 65
 Grønkjær, politibetjent 143
 Gudme, Steen, redaktionssekretær 70
 Gudnæs 71

H

Haderslev 62
 Halden 75
 Hals 148, 150
 Hamborg 9, 27, 102, 191, 192
 Hanherred 38
 Hansen, H.C., folketingsmedlem 60
 Hansen, Laur., fmd. for de samvirkende fagforbund 97
 Hansen, Max, kioskejer 159, 166
 Hansted 9, 11, 12, 13, 16, 19, 21, 23, 27, 28, 34, 39, 43,
 45, 46, 48, 56, 57, 58, 61, 66, 71, 75, 76, 78, 84,
 89, 90, 91, 92, 102, 103, 152, 160, 162, 167, 168, 172
 Hansted Redningsbaad 48
 Hanstholm Fyr 10, 23
 Hanstholm Havn 19, 21, 22, 25, 45, 48
 Hanstholm Kro 91
 Haring 175
 Hasager, N., redaktør 70, 72
 Hauch, landstingsmand 97
 Hebsgaard, Holger, journalist 160
 Hedegaard, Emil, købmand 186
 Hedtoft Hansen, folketingsmand 60
 Helligsø 36
 Helsingør 87
 Heltborg 71
 Henrettelse 154
 Herschend, stiftamtmand 171
 Hess, rigsminister 70
 Heste 75
 Hillerslev 90
 Himmelstrup, politikommissær 100
 Himmler 190, 192

HIPA 60
 Hirtshals 10, 33, 103
 Hitler 52, 70, 94, 159, 192
 Hjørdemaal 89, 90
 Hjemmeværn 191
 Hoff, Troels, statsadvokat for særlige anliggender 100
 Holland 148, 154, 169, 175
 Hotel Phønix 11, 91
 Hotel Royal 59, 76, 103
 Hotel Thy 41, 47
 Hotel Aalborg 11, 50, 103, 165
 Hove, Richard, direktør 180, 181
 Hove, Steffen, boghandlermedhj. 180, 181
 Humlum 38
 Hundborg 84, 89, 90
 Hundborgvej 83, 186, 188
 Hundstrup 174
 Hurup 11, 25, 46, 47, 71, 73, 90, 162, 174
 Hvervningskontorer 73
 Hvid, murer, byrådsmedlem 30
 Hvidbjerg 64, 65
 Hæren 99
 Højtoftevej 173
 Hørdum 186, 188
 Hørsted 53

I

Illegale Blade 146, 159, 177, 180, 184
 Injurier 87
 Invasion 90, 92, 94, 147, 149, 151, 153, 161, 168, 175, 184
 Italien 58, 63, 80, 150, 191
 Iversen, Chr., borgmester 8, 28, 44, 68, 98

J

J.P. Jacobsensgade 173
 Jacobsen, Thune, justitsminister 87
 Jammerbugten 150
 Japan 80, 83
 Jegindø 189
 Jensen, Alfred, folketingsmedlem 72
 Jensen, Hans Peter, mekaniker 189
 Jensen, Jens Peter, politibetjent 176, 181
 Jensen, købmand i Nørregade 162
 Jernbanegade 163, 181

Jernbanesabotage 170, 174, 179, 182, 186, 188
 Johnsens Allé 76
 Johnsens Rekreationshjem 76
 Jugoslavien 63, 65
 Juleballer 50
 Justesen, jernhandler 141
 Justesen, Kaj, tjener elev 146
 Justitsministeriet 165
 Jydsk Maskinstrikkeri 162
 Jøder 85
 Jørgensen, Svend, mekaniker 188

K

Kalundborg 90
 Kanonstillinger 23, 43, 44, 46, 57, 58, 61, 63, 65, 75, 91, 176,
 177, 179
 Karup 36, 41
 Kattgat 43, 168
 Kaupisch, general 9
 Kiel 75
 Kielerkanalen 85
 Kierkegaard, Harald, gårdejer 79
 Kierulff, Viggo, apoteker 177, 181
 Kina 81
 Kirkegaard, gl. 17
 Kirkegaardsvej 188
 Klim Strand 44
 Klipning af tyskerpiger 164
 Klitmøller 13, 19, 27, 28, 32, 34, 68, 75, 90, 92, 103, 190
 Klitmøller Kro 28
 Klitmøller Rutebil 56
 Klitplantager 152
 Knuth, grev 87
 Koldby 188
 Kommunismen 80
 Kommunisten 60, 72, 175
 Koncentrationslejre 140
 Kongen 9, 26, 52, 57, 88, 94, 172
 Konservative Rigsdagsgruppe 51
 Korsør 42
 Koustrup 144
 Kraft, Ole Bjørn, folketingsmand 142
 Krigsskibe 35, 46, 70
 Krik 25
 Kroatien 81
 Krogager, Eilif, pastor 145

Kronborgvej 84
 Kryssing, C.P., oberstløjtnant 73
 Kuhn münchen, automobilforhandler 83, 140, 187
 Kul 179
 København
 10, 12, 25, 37, 41, 49, 69, 82, 95, 96, 98, 145, 149, 156, 170, 171, 173, 179
 Kaastrup 150

L

L. S. 54
 Landbrugsproduktion 87
 Landlyst Teglværk 180, 185
 Landminer 91, 92, 168
 Langelinie 40
 Larsen, Aksel, folketingsmedlem 72, 99
 Larsen, Carl, entreprenør 83
 Larsen, Chr., lokomotivfører 184
 Larsen, Gunnar, trafikminister 45, 52, 81
 Larsen, Th., bagermester 188
 Legitimationskort 103, 176
 Lejligheder 63
 Lemvig 24, 41
 Lenbroch, læge 73
 Levnedsmidler 87
 Lidegaard, opsynsmand 64
 Lildstrand 103
 Livø 44
 Lolland-Falster 99
 London 175
 Lübeck 191
 Luftalarm 31, 45, 59, 66, 74, 76, 79, 95, 144, 168, 170, 174
 Luftangreb 43
 Luftfyrrer 43
 Luftværnskanoner 58, 59, 68, 79, 89
 Luftværnssirener 13
 Lyngby 20
 Lyngbe, barbermester 193
 Lyngs 170, 174
 Lytteapparater 24

M

Madsen, Chr., gårdejer 73
 Marks, Emil, intendant 77
 Maskingeværposter 17, 18, 22, 35
 Meissner, dr., tysk pressechef 69

Mejeri 163
 Miner 14, 26, 95, 154
 Minesprængning 90
 Ministerkrise 54
 Missionshotellet 181
 Missionshus, Stenbjerg 141
 Missionshuse 90, 187
 Mord 42, 143, 145, 151, 159, 169
 Munch, udenrigsminister 40
 Munk, Kaj, præst og forfatter 142, 144
 Munkevej 163
 Mussolini 191
 Mølgaard, farvehandler 141
 Møller, Christmas, handelsminister 49, 55, 88
 Møllevej 188
 Mørklægning 8, 14

N

Narvik 24
 Nazister 54, 57, 60, 62, 73, 93, 140
 Nielsen, driftsleder på Uldspinderiet 7
 Nielsen, cigarghandler 164
 Nielsen, Ejnar, sekretær i DsF 165
 Nielsen, Richard, arbejdsmand 166
 Nordkap 58
 Nordthy Strømforsyning 96
 Nordtyskland 30
 Norge
 10, 11, 14, 21, 22, 33, 43, 66, 68, 76, 148, 150, 154, 175
 Nors 44, 75, 90, 102
 Nors Sø 27
 Nr. Alle 189
 Nyborg 32
 Nykøbing Mors 65, 161, 172, 174
 Nystrup Plantage 95
 Nytorp 94, 99
 Nødlanding (Vust) 38
 Nørregade 188
 Nørresundby 16, 33, 37

O

O.T.-Lejren 189
 Odder Svineslagteri 80
 Oddesund 38, 44
 Oddesundbroen 20, 91, 93

Odense 34, 154
 Olesen, A., slagtermester 73, 140, 162
 Olsen, Günther, ekspedient 141
 Ove Sø 144
 Overgaard, Jens 147

P

Padborg 168
 Pansertog 19
 Pas 47
 Pedersen, Jens 147
 Pedersen, jernhandler 141
 Pedersen, Knud, portør 184
 Pedersen, P., gårdejer 79
 Pedersen, tjenerlev 146
 Pejlestationer 24, 27, 56, 90
 Pensionater 44
 Peters-Lehm, lærer 175
 Petersen, Harald, justitsminister 70, 72, 78
 Petersen, Kai, direktør 182, 183
 Petersen, læge, Fjerritslev 38
 Petroleum 14
 Plantagen Christiansgave 17, 18, 19, 21, 173
 Plantager 32
 Plantagevej 189
 Polakker 168
 Polen 148, 159, 176, 178
 Politiet 76, 171
 Politisoldater 177
 Politistationen 164, 181
 Postgang 14
 Pugdal 99

R

Raadhuset 163
 Radikale, De 51
 Radiostation 28
 Raeder, storadminral 90
 Randers 142
 Rasmussen, overklitfoged 14, 178
 Rationering 87, 96
 Ravnemose, Vilhelm, redaktionssekretær 152, 160, 166
 Realskoledrenge 12
 Regiment Nordland 73
 Renthe-Fink, gesandt 99

Rhinen 184
 Rigsdagen 49
 Riis Nielsen, Hans, vognmand 188
 Ringkøbing 62
 Rold 32
 Roosevelt, Theodore, præsident 179
 Rosenkrantzgade 146
 Roskilde 157
 Rudeknusninger 47, 162, 163, 164, 165, 167, 170
 Rumænien 71, 81, 148, 150, 167, 169
 Rusland 71, 73, 78, 83, 93, 148, 167, 190
 Russere 141, 143, 146, 168
 Russiske Frivillige 181
 Ry 24
 Ræhr 11, 102, 103
 Røde Kors 167, 192

S

Sabotage
 26, 97, 145, 149, 151, 154, 156, 174, 180, 181, 183, 185, 186, 187,
 188, 193
 Sabotører 140, 163, 184
 Sager & Woerner, entreprenørfirma 45, 76
 Samlingsregeringen 49, 57, 88, 148
 Sandgaard Christensen, postkontrollør 181
 Scavenius, udenrigsminister 52, 81, 96, 97
 Schlesien 179
 Schmidt, Emma 101, 102
 Schmith, P., læge 190
 Siegfredlinien 45, 169, 175, 184
 Silkeborg 21, 142, 161
 Simons Bakke 28, 29, 35
 Simons Gaard 29, 91, 143
 Simonsen & Wendt, ingeniørfirma 61
 Sjørring 103
 Sjørring Kro 103
 Skagen 10, 21, 33, 148, 150
 Skagerak 13, 21
 Skarrehage Molerværk 80
 Skibsforlis 20, 33
 Skibstedgaard 102
 Skinnerup 56, 90
 Skinnerup Smedie 56
 Skive 161, 162
 Skjern 64
 Skjoldborg 155, 175

Slagsmål 41, 47, 50, 70, 93
Slettestrand 150
Slovakiet 71, 81, 148, 169
Smed Søndergaard, landinspektør 181
Smith, Arne, købmand 34, 164
Snedsted 63, 65, 90, 189
Social-Demokraten 55, 164
Socialdemokratiet 51
Soldaterpiger 164
Spiritus 47
Spiritusforbud 165
Sprængstof 165
St. Torv 164
Stalin 179
Stalingrad 99
Stauning, Torvald, statsminister 10, 40, 51, 69, 81, 88
Stenbjerg 94, 141, 143, 144, 153, 166, 177
Stenbjerg Kirkegaard 178
Stenbjerg Plantage 62
Stikkere 145, 146, 163
Stockholm 175, 190
Storebælt 15, 25, 29, 68, 145, 157, 169, 179
Storebæltsfærger 26, 38, 174
Storebæltsoverfarten 14, 16, 20, 30, 78, 90
Storegade 163, 164, 177
Strandgade 164
Strandparken 22
Strandstien 17, 18
Strandvasker 178
Strejke 156, 162, 166, 171, 172
Struer 74, 161, 177, 187
Styrbech Jensen, Ivan 184, 185
Sundby 32, 189
Svaneapoteket 177
Svankjær 182
Svendborg 154
Sverrig 87, 89, 91, 145, 149, 155
Svinkløv 150
Sydslesvig 86
Sygehuset 77
Sølling, dommer 87
Sønderborg 75
Søndergade 181
Sønderhaa 144
Sørensen, Chr., skrædder 76
Sørensen, H.P., redaktør 69, 72
Sørensen, Marinus, folketingsmand 39
Sørensen, Reimer, spildindsamler 76

T

Tabor, P., redaktør 72
 Tankspærringer 92, 173
 Teknisk Skole 17, 19, 22, 27, 35, 67, 187
 Telefon 23, 75, 84, 156
 Thisted Amtsavis 164
 Thisted Amtstidende 163
 Thisted Andelssvineslagteri 189
 Thisted Banegaard 13, 16
 Thisted Dampmølle 163, 180
 Thisted Havn 21, 44, 50, 58, 61, 67
 Thisted Jernbanestation 12
 Thisted Uldspinderi og Tæppefabrik 7
 Thomsen, Johan, frikorpsmand 152
 Thorup Strand 44
 Thune Jacobsen, rigspolitichef 72
 Thybanen 171, 182
 Thyborøn 10, 15, 24, 64, 67, 155
 Thyborøn Kanal 20
 Thyholm 31, 36, 189
 Tilflugtsrum 17
 Tilsted 21, 28, 40, 143, 144, 158
 Tilstedvej 146
 Tingstrup 180
 Tjæreborg 145
 Toftdahl, L., fagforeningsformand 164
 Torp 78, 84, 183, 185
 Torpedobaade 63
 Torpedojagere 59
 Transsylvanien 169
 Tved 56, 99, 102
 Typografer 170
 Tyrkiet 167
 Tyskland 12
 Tømrere 29, 46
 Tønder 27

U

U-baade 30, 96
 U.S.A 73, 86
 Ugelønninger 29
 Uglev 64, 65
 Undtagelsestilstand 98
 Ungarn 148, 169, 176, 178
 ungarske Soldater 183

V

- V. Vandet 27
 Vadum 17, 18, 33, 37
 Vagtkorps 173
 Vagtværn 173
 Vandbygningsvæsenet 25
 Vandet 151, 183
 Vandet Sø 28
 Vandflyvere 26, 28, 39, 42, 48
 Vandtaarnet 12, 22, 40, 188
 Varde 145
 Vegendal 147, 182
 Vejle Havn 62
 Venstre 51
 Venø 44
 Vesløs 74
 Vestergaard, motorsagkyndig 182, 183
 Vestergaard, P.C., grisehandler 73
 Vestergade 164
 Vestervig 43
 Vestre Fængsel 180
 Vestre Skole 11, 12, 17, 27, 35, 41, 67
 Vigsø 103, 168, 172, 175, 176, 177, 179
 Vildsund 146
 Vildsund Strand 150
 Vildtreservatet 92
 Vilsbøl Plantage 183
 Voldtægt 98, 173
 von Hanneken, general 102
 von Ribbentrop, udenrigsminister 96
 Vorupør 89, 90, 92, 103, 166
 Vust 38

W

- Waffen SS 88
 Westh Hansen, boghandlermedhjælper 159, 166
 Westh, læge 167
 Wimmelman, tømrer 66
 Winthers Mølle 22

Y

- Ydby 174
 Ydesminde 90

Æ

Ækvator 58

Ø

Ørum, oberstløjtnant 59

Østerbakken 165

Østergade 188

Østerild 90

Østersøen 168

Østrig 178, 185

